

SIVASAGAR

A Glimpse

অসম কলেজ শিক্ষক সংস্থা

সিৱসাগৰ
এক ৰেঙনি

Editor :

Pranjal Protim Borah

Romen Kalita

সম্পাদক

প্ৰাঞ্জল প্ৰতিম বড়া

ৰমেন কলিতা

Sivasagar : A Glimpse : A collection of write-ups on Sivasagar, edited by Pranjal Protim Borah & Romen Kalita on behalf of Assam College Teachers' Association (ACTA) and Sivasagar Zonal Committee & published by Assam College Teachers' Association in association with Bhabani Books, Guwahati.

Editorial Board

Advisor

Dr. Khireswar Borah
Mr. Tulashi Das
Mr. Himangshu Maral
Mr. Siva Singha Konwar
Dr. Dhurbajyoti Nath
Dr. Rantu Gohain

Editors

Pranjal Protim Borah
Romen Kalita

Members

Pranjal Gogoi
Pabitra Borah
Pankaj Hazarikia

ISBN: 978-93-87494-05-3

Published by : Assam College Teachers' Association
First Published : January 2018

Cover Design

Bidyut Bikash Lahon
Pranjal Protim Borah

Type Setting: Ganakantha Offset

Price: Rs.400/-

Printed at

Bhabani Offset & Imaging Systems Pvt. Ltd.
7 Lachit Lane, Rajgarh Road, Guwahati-781007

▶▶স্বৰ্ণশিল্প আৰু শিৱসাগৰৰ ঐতিহ্য বৈভৱ ড° অৰুন্ধতী মহন্ত	174
▶▶সাহিত্যৰ বিৱৰ্তনৰ যাত্ৰাত শিৱসাগৰীয়া প্ৰগতিশীল সাহিত্যিক ড° যুগল খাৰঘৰীয়া	186
▶▶অৰুণোদয় জন্মস্থান শিৱসাগৰত সাহিত্যৰ পৰা সংবাদপত্ৰলৈকে এক চমু সমীক্ষা এনামউদ্দিন আহমেদ	200
▶▶ৰংপুৰৰ ভাষা : প্ৰয়োগৰ সাময়িক বৈচিত্ৰ্য ড° মামনি বৰা খাৰঘৰীয়া	221
▶▶শিৱসাগৰ পৰ্যটন উদ্যোগৰ প্ৰচুৰ সম্ভাৱনীয়তা ড° উৎপল দত্ত	233
▶▶শিৱসাগৰ জিলাৰ কলেজ শিক্ষকসকলৰ সাহিত্য চৰ্চা : এক স্বৰ্ণাভ দৃষ্টিপাত ড° জীৱন কলিতা	242
▶▶পৰ্যটন আৰু শিৱসাগৰৰ ঐতিহাসিক পুখুৰীসমূহ নৱনীতা বৰা	264
▶▶শিৱসাগৰৰ শিল্পীৰ শিল্প নৈপুণ্য : ৰঙ্গাৰন গৃহ, বৃন্দাৱনীয়া বস্ত্ৰ ড° অৰ্চনা দেৱী	277
▶▶লাইথেপেনা বৰগোহাঁইৰ মৈদাম : এটি অধ্যয়ন ড° ধ্ৰুৱজ্যোতি নাথ	283
▶▶অসমীয়া কথাছবিজগতলৈ শিৱসাগৰৰ অৱদান : এটি বিহঙ্গম দৃষ্টি ড° প্ৰাণজিৎ বৰুৱা	291
▶▶প্ৰাৰম্ভিক বৃটিছ বিৰোধী বিদ্ৰোহ আৰু শিৱসাগৰ পৱিত্ৰ বৰা	310
▶▶শিৱসাগৰ জিলাৰ সাক্ষৰতা আন্দোলন ড° লীনা দত্ত বিকাশ দত্ত	318
▶▶অভিধান চৰ্চাৰ গৌৰৱময় ইতিহাসত শিৱসাগৰ আৰু এখন অণু অভিধান মৌচুমী ৰেখা খাউণ্ড	329
▶▶অৰুণোদই আলোচনীত প্ৰকাশিত শিৱসাগৰৰ সংবাদ ড° স্বপ্নালী বড়া	335
▶▶আহোম ৰাজতন্ত্ৰত ৰজা তথা বিষয়াৰ পত্নীৰ সামাজিক মৰ্যাদা তীৰ্থ বৰুৱা	342
▶▶শিৱসাগৰ জিলাৰ গল্পকাৰ : এক আলোচনা হিমাদ্ৰী দত্ত	348
▶▶শিৱসাগৰ জিলাৰ অসংৰক্ষিত অৱস্থাত থকা পুৰাতাত্বিক সমল (মৈদামৰ বিশেষ উল্লিখনেৰে) জীৱমণি নাথ	353
▶▶ভাৰতীয় চলচ্চিত্ৰৰ শ্ৰীবৃদ্ধিত শিৱসাগৰৰ অৱদান ড° সুৰতজ্যোতি নেওগ	370
▶▶পৰ্যটন কেন্দ্ৰ হিচাপে শিৱসাগৰ জিলাৰ সম্ভাৱনা ড° হৰেন হাজৰিকা	382

শিৱসাগৰ জিলাৰ অসংৰক্ষিত অৱস্থাত
থকা পুৰাতাত্বিক সমল
(মৈদামৰ বিশেষ উল্লিখনেৰে)

জীৱমণি নাথ

সমগ্ৰ শিৱসাগৰ জিলাখনেই পুৰাতাত্বিক সমলেৰে ভৰপূৰ আৰু এইবাবেই ৰাজ্যখনৰ ভিতৰতেই জিলাখনে পৰ্যটনৰ মানচিত্ৰত এক আছুতীয়া স্থান দখল কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। কেইবাটাও মধ্যযুগীয় শৈলীৰে নিৰ্মিত বহুমহলীয়া অট্টালিকা পোৰামাটিৰ ভাস্কৰ্য সম্বলিত ঘৰ, দৌলসমূহ, শিলৰসাঁকো, শৰ সৎকাৰ ব্যৱস্থাৰ অপূৰ্ব নিদৰ্শন মৈদামসমূহ আদি ৰাজকীয় পৃষ্ঠপোষকতাত নিৰ্মিত কীৰ্তিচিহ্ন সমূহে দেশী আৰু বিদেশী পৰ্যটকক আকৰ্ষণ কৰি আহিছে। কিন্তু পৰিচিত উল্লিখিত কীৰ্তিচিহ্ন সমূহৰ বাহিৰেও সমগ্ৰ শিৱসাগৰ জিলাখনতেই অন্যান্য কেতবোৰ পুৰাতাত্বিক সমল সিঁচৰিত হৈ আছে যিবোৰ পৰ্যটনৰ মানচিত্ৰত স্থান পোৱাটো বাদেই সংৰক্ষণৰ অভাৱত জহি-খহি যোৱাৰ উপক্ৰম হৈছে। শিৱসাগৰৰ প্ৰাচীন কীৰ্তিচিহ্ন মানেই দৌলদেৱালয়, ৰংঘৰ, কাৰেংঘৰ, তলাতলঘৰ, চৰাইদেউৰ মৈদামখিনি

SIVASAGAR

A Glimpse

অসম কলেজ শিক্ষক সংস্থা

শিৱসাগৰ
এক ৰঙনি

Editor :

Pranjal Protim Borah

Romen Kalita

সম্পাদক

প্ৰাঞ্জল প্ৰতিম বড়া

ৰমেন কলিতা

Contents

English Section

- ▶▶ The Golden Silk of Sivasagar *Dr. Rajashree Phukon* 11
- ▶▶ Economic Development : A Case Study
in Sivasagar District *Dr. Krishna Jyoti Handique* 16
- ▶▶ Peeping at Sivasagar Through the
Window of Toponymic Onomastics *Sankar Biswas* 29
- ▶▶ Demographic Features of
Sivasagar District *Mira Bala Borah* 39
- ▶▶ Prospect and Problems of Handloom
Weaving in Sivasagar District *Minati Gogoi* 51
- ▶▶ The Konyak Nagas of Hahchara Adrasa Naga Village in
Sivasagar District *Simanta Boruah* 62
- ▶▶ Problems of Sivasagar District
as a Tourist Place *Purabi Dutta* 67
- ▶▶ Tea Garden Women Workers of Sivasagar District and
Their Socio-Economic Status *Girimallika Gogoi*
- ▶▶ Eco-Tourism in Sivasagar District
and Its importance *Amar Jyoti Gogoi* 79
- ▶▶ Sivasagar, its Glorious Past, Changing Society and
Expectation of Youth : A personal *Romen Kalita* 86
- ▶▶ Presidents from Sivasagar in Asam Sahitya Sabha :
A Short Review *Pranjal Protim Borah* 90

সূচীপত্ৰ

অসমীয়া শিতান

- ▶▶ পর্যটক আৰু পর্যটনৰ সোণতলী শিৱসাগৰ ড° শৰৎ কুমাৰ ফুকন 109
- ▶▶ চিন্তা চেতনাত শিৱসাগৰ দীপালী ভট্টাচাৰ্য বৰুৱা 146
- ▶▶ শিৱসাগৰ জিলাত তৈল অন্বেষণ
আৰু তৈল উদ্যোগ ড° সৌমাৰজ্যোতি মহন্ত 150
- ▶▶ শিৱসাগৰৰ ধুনীয়াখিনি যোগেশ কিশোৰ ফুকন 159
- ▶▶ শিৱসাগৰত পর্যটন উদ্যোগ : কিঞ্চিৎ চিন্তন ড° সব্যসাচী মহন্ত 165

Demographic Features of Sivasagar District

Mira Bala Borah

Sivasagar was formerly known as “rangpur” and it was the capital of Ahom Kingdom during 1699 A.D. to 1788 A. D. Sivasagar turned into a district by a proclamation of British government in 1839 and district headquarter was Sivasagar. In 1913 the district headquarter was shifted to Jorhat and Sivasagar became a subdivision. Before 1983 Sivasagar district was comprised with three subdivisions Jorhat, Golaghat and Sivasagar with headquarter at Jorhat. On 1st July 1983 Sivasagar Subdivision was declared as a new district with headquarter at Sivasagar consisting only then Sivasagar Sub-Division. For administrative purpose Sivasagar district is divided into three sub-divisions viz, Sivasagar, Nazira and Charaideo. In 15 August, 2015 Charaideo sub-division was declared as a district. But in this article former area of Sivasagar district including charaideo sub-division is taken for demographic features of analysis because data of 2011 cen-

SIVASAGAR

A Glimpse

অসম কলেজ শিক্ষক সংস্থা

সিৱসাগৰ
এক ষষ্ঠী

Editor :

Pranjal Protim Borah

Romen Kalita

সম্পাদক

প্ৰাঞ্জল প্ৰতিম বড়া

ৰমেন কলিতা

Sivasagar : A Glimpse : A collection of write-ups on Sivasagar, edited by Pranjal Protim Borah & Romen Kalita on behalf of Assam College Teachers' Association (ACTA) and Sivasagar Zonal Committee & published by Assam College Teachers' Association in association with Bhabani Books, Guwahati.

Editorial Board

Advisor

Dr. Khireswar Borah
Mr. Tulashi Das
Mr. Himangshu Maral
Mr. Siva Singha Konwar
Dr. Dhurbajyoti Nath
Dr. Rantu Gohain

Editors

Pranjal Protim Borah
Romen Kalita

Members

Pranjal Gogoi
Pabitra Borah
Pankaj Hazarikia

ISBN: 978-93-87494-05-3

Published by : Assam College Teachers' Association
First Published : January 2018

Cover Design

Bidyut Bikash Lahon
Pranjal Protim Borah

Type Setting: Ganakantha Offset

Price: Rs.400/-

Printed at

Bhabani Offset & Imaging Systems Pvt. Ltd.
7 Lachit Lane, Rajgarh Road, Guwahati-781007

Contents

English Section

- ▶▶ The Golden Silk of Sivasagar *Dr. Rajashree Phukon* 11
- ▶▶ Economic Development : A Case Study
in Sivasagar District *Dr. Krishna Jyoti Handique* 16
- ▶▶ Peeping at Sivasagar Through the
Window of Toponymic Onomastics *Sankar Biswas* 29
- ▶▶ Demographic Features of
Sivasagar District *Mira Bala Borah* 39
- ▶▶ Prospect and Problems of Handloom
Weaving in Sivasagar District *Minati Gogoi* 51
- ▶▶ The Konyak Nagas of Hahchara Adrasa Naga Village in
Sivasagar District *Simanta Boruah* 62
- ▶▶ Problems of Sivasagar District
as a Tourist Place *Purabi Dutta* 67
- ▶▶ Tea Garden Women Workers of Sivasagar District and
Their Socio-Economic Status *Girimallika Gogoi*
- ▶▶ Eco-Tourism in Sivasagar District
and Its importance *Amar Jyoti Gogoi* 79
- ▶▶ Sivasagar, its Glorious Past, Changing Society and
Expectation of Youth : A personal *Romen Kalita* 86
- ▶▶ Presidents from Sivasagar in Asam Sahitya Sabha :
A Short Review *Pranjal Protim Borah* 90

সূচীপত্ৰ

অসমীয়া শিতান

- ▶▶ পর্যটক আৰু পর্যটনৰ সোণতলী শিৱসাগৰ ড° শৰৎ কুমাৰ ফুকন 109
- ▶▶ চিন্তা চেতনাত শিৱসাগৰ দীপালী ভট্টাচাৰ্য বৰুৱা 146
- ▶▶ শিৱসাগৰ জিলাত তৈল অন্বেষণ
আৰু তৈল উদ্যোগ ড° সৌমাৰজ্যোতি মহন্ত 150
- ▶▶ শিৱসাগৰৰ ধুনীয়াখিনি যোগেশ কিশোৰ ফুকন 159
- ▶▶ শিৱসাগৰত পর্যটন উদ্যোগ : কিঞ্চিৎ চিন্তন ড° সব্যসাচী মহন্ত 165

Prospect and Problems of Handloom Weaving in Sivasagar District

Minati Gogoi

Clothing is a basic human need as much as food and shelter. Cloths are prepared from various yarns by many techniques from the time of its invention. The importance of handloom weaving was recognized from the days of Koutilya. As a traditional cottage industry of India it has special socio-economic significance in respect of generation of employment and revenue. It is an important production sector after agriculture in India. This sector represents the continuity of the age old Indian heritage and reflects the socio cultural condition of the weaving communities of our country. Through handloom products India has secured a special identity across the world. In India nearly 27.83 lakh handlooms are found active. Rural households are engaged in weaving and its allied activities out of which (87%) are located in rural areas and remaining (13%) are in urban areas, (Handloom Census, 2009- 10). At the end of the 10th five years plan, the

SIVASAGAR

A Glimpse

অসম কলেজ শিক্ষক সংস্থা

সিৱসাগৰ
এক ৰঙনি

Editor :

Pranjal Protim Borah

Romen Kalita

সম্পাদক

প্ৰাঞ্জল প্ৰতিম বড়া

ৰমেন কলিতা

Sivasagar : A Glimpse : A collection of write-ups on Sivasagar, edited by Pranjal Protim Borah & Romen Kalita on behalf of Assam College Teachers' Association (ACTA) and Sivasagar Zonal Committee & published by Assam College Teachers' Association in association with Bhabani Books, Guwahati.

Editorial Board

Advisor

Dr. Khireswar Borah
Mr. Tulashi Das
Mr. Himangshu Maral
Mr. Siva Singha Konwar
Dr. Dhurbajyoti Nath
Dr. Rantu Gohain

Editors

Pranjal Protim Borah
Romen Kalita

Members

Pranjal Gogoi
Pabitra Borah
Pankaj Hazarikia

ISBN: 978-93-87494-05-3

Published by : Assam College Teachers' Association
First Published : January 2018

Cover Design

Bidyut Bikash Lahon
Pranjal Protim Borah

Type Setting: Ganakantha Offset

Price: Rs.400/-

Printed at

Bhabani Offset & Imaging Systems Pvt. Ltd.
7 Lachit Lane, Rajgarh Road, Guwahati-781007

SIVASAGAR

A Glimpse

অসম কলেজ শিক্ষক সংস্থা

শিৱসাগৰ
এক ৰঙনি

Editor :

Pranjal Protim Borah

Romen Kalita

সম্পাদক

প্ৰাঞ্জল প্ৰতিম বড়া

ৰমেন কলিতা

Sivasagar : A Glimpse : A collection of write-ups on Sivasagar, edited by Pranjal Protim Borah & Romen Kalita on behalf of Assam College Teachers' Association (ACTA) and Sivasagar Zonal Committee & published by Assam College Teachers' Association in association with Bhabani Books, Guwahati.

Editorial Board

Advisor

Dr. Khireswar Borah
Mr. Tulashi Das
Mr. Himangshu Maral
Mr. Siva Singha Konwar
Dr. Dhurbajyoti Nath
Dr. Rantu Gohain

Editors

Pranjal Protim Borah
Romen Kalita

Members

Pranjal Gogoi
Pabitra Borah
Pankaj Hazarikia

ISBN: 978-93-87494-05-3

Published by : Assam College Teachers' Association
First Published : January 2018

Cover Design

Bidyut Bikash Lahon
Pranjal Protim Borah

Type Setting: Ganakantha Offset

Price: Rs.400/-

Printed at

Bhabani Offset & Imaging Systems Pvt. Ltd.
7 Lachit Lane, Rajgarh Road, Guwahati-781007

Contents

English Section

- ▶▶ The Golden Silk of Sivasagar *Dr. Rajashree Phukon* 11
- ▶▶ Economic Development : A Case Study
in Sivasagar District *Dr. Krishna Jyoti Handique* 16
- ▶▶ Peeping at Sivasagar Through the
Window of Toponymic Onomastics *Sankar Biswas* 29
- ▶▶ Demographic Features of
Sivasagar District *Mira Bala Borah* 39
- ▶▶ Prospect and Problems of Handloom
Weaving in Sivasagar District *Minati Gogoi* 51
- ▶▶ The Konyak Nagas of Hahchara Adrasa Naga Village in
Sivasagar District *Simanta Boruah* 62
- ▶▶ Problems of Sivasagar District
as a Tourist Place *Purabi Dutta* 67
- ▶▶ Tea Garden Women Workers of Sivasagar District and
Their Socio-Economic Status *Girimallika Gogoi*
- ▶▶ Eco-Tourism in Sivasagar District
and Its importance *Amar Jyoti Gogoi* 79
- ▶▶ Sivasagar, its Glorious Past, Changing Society and
Expectation of Youth : A personal *Romen Kalita* 86
- ▶▶ Presidents from Sivasagar in Asam Sahitya Sabha :
A Short Review *Pranjal Protim Borah* 90

সূচীপত্র

অসমীয়া শিতান

- ▶▶ পর্যটক আৰু পর্যটনৰ সোণতলী শিৱসাগৰ ড° শৰৎ কুমাৰ ফুকন 109
- ▶▶ চিন্তা চেতনাত শিৱসাগৰ দীপালী ভট্টাচাৰ্য বৰুৱা 146
- ▶▶ শিৱসাগৰ জিলাত তৈল অন্বেষণ
আৰু তৈল উদ্যোগ ড° সৌমাৰজ্যোতি মহন্ত 150
- ▶▶ শিৱসাগৰৰ ধুনীয়াখিনি যোগেশ কিশোৰ ফুকন 159
- ▶▶ শিৱসাগৰত পর্যটন উদ্যোগ : কিঞ্চিৎ চিন্তন ড° সব্যসাচী মহন্ত 165

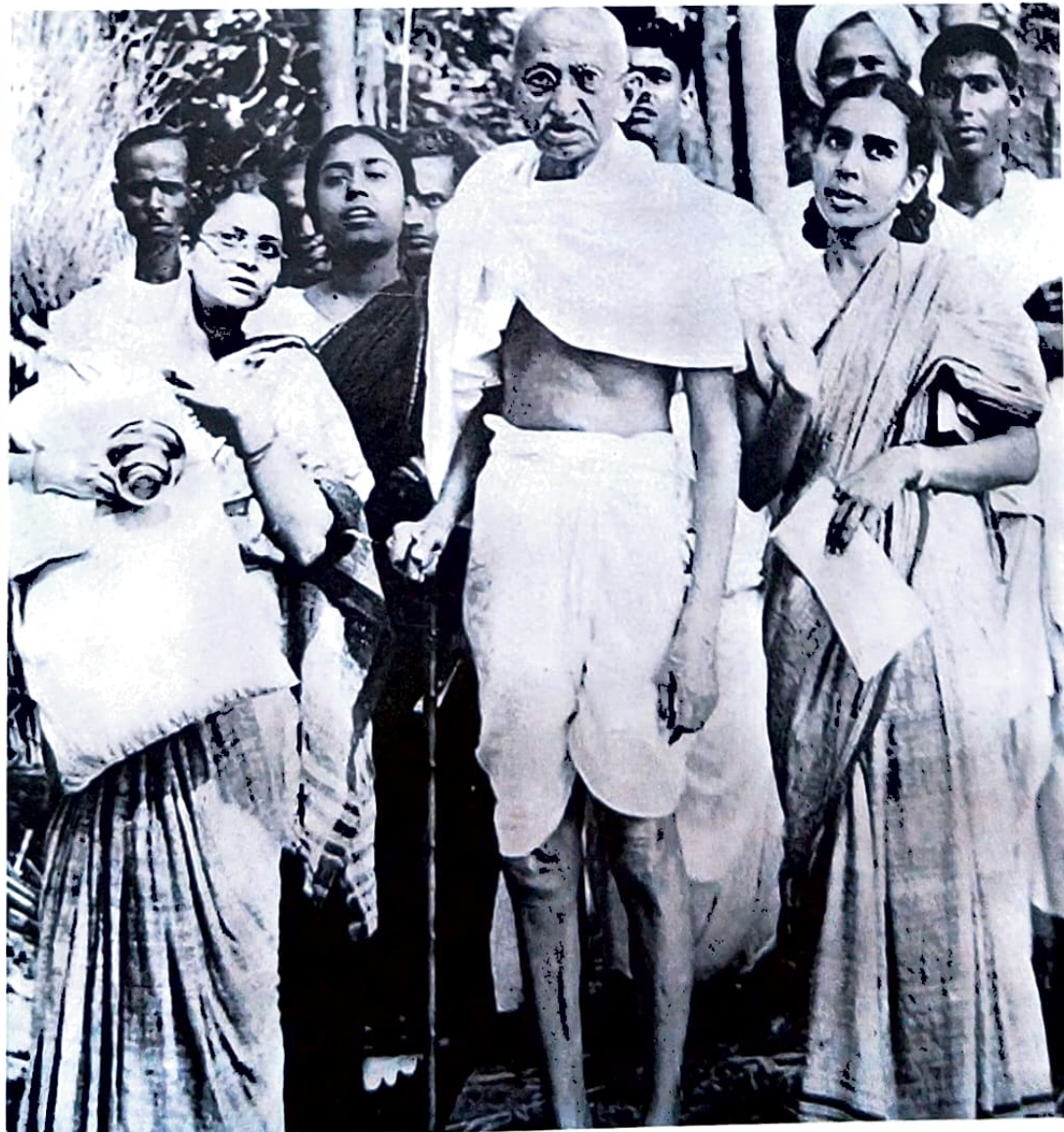
Eco-Tourism in Sivasagar District and Its importance

Amar Jyoti Gogoi

The term 'Tourism' literally means of travel and its associated aspects. Ecotourism is about uniting the conservation, communities and sustainable travel. The international ecosystem society (TIES) in 1990 defined ecotourism as "*responsible travel to natural areas that conserves the environment and improves the well-being of local people.*" Eco tourism does not need remarkable technological urbanization to flourish while it utilizes the natural resources locally available and causes no damage to the natural ecology. It is a responsible tourism which preserves natural resources as well as maintaining the wellbeing and social values of the local peoples.

Assam the doorway to North Eastern region occupies a prestigious place in the field of tourism. Its natural beauty and rich culture may attract the tourist of different parts of the country and abroad. Since historical past Assam can be proud

GANDHIAN PHILOSOPHY AND WOMEN EMPOWERMENT

**Editor
Dr. Santana Dutta**

*Published by Gandhi Study Centre of Jhanji Hemnath Sarma College,
Jhanji, Sivasagar, May, 2018.*

ISBN : 9788293010107

Editorial Board:

- Chief Advisor** : Dr Manjit Gogoi, *Principal*
Advisor : Mamoni Borgohain, *Vice-Principal*
Bijoy Phukon, *Director, Gandhi Study Centre*
Mira Bala Borah, *Assoc. Professor, Economics*
Editor : Dr Santana Dutta
Assistant Editor : Manurima Bhagawati
Members : Minoti Gogoi
Navanita Borah
Noni Rajkhowa
Basanta Handique
Sima Nath

(c) All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any form without the written permission from the Editorial Board and the Publishers.

Declaration: The papers published in this book are results of the research work of individual authors. The responsibility for the facts, views, conclusions and plagiarism (if any) in the papers are entirely that of the authors. The editorial board and the publisher bear no responsibility for the same.

Rs. : 500/ (*Rupees Five hundred only*)

Printed at : Binayak Offset, Sankar Mandir Road, Sivasagar.

- ✍ Educational Philosophy Of Mahatma Gandhi: An Analytical Study Geetanjali Bora/130
- ✍ The Gandhian Whirlwind And Women: A Study Of Raja Rao's Kanthapura ✍ Damini Kashyap/138
- ✍ Sustainable Development & Gandhi's Thoughts on Environment ✍ Amar Jyoti Gogoi/153
- ✍ Gandhi's Views on Women Education: An analysis ✍ Rajiv Gogoi/164
- ✍ Regenerate Women on Gandhian Philosophy: A Study ✍ Mousumi Baruah ✍ Nabanita Phukan/174
- ✍ Environmental Problems and Gandhian Solution ✍ Girimallika Gogoi/181
- ✍ Gandhi's Ideologies For Women Empowerment In India ✍ Kangkana Bharali/188
- ✍ "Religious Principales Of Gandhi" ✍ Madhuchanda Kaushik/198
- ✍ Impact Of Gandhian Philosophy On Women Empowerment ✍ Mondira Mohan ✍ Jasmine Boruah/212
- ✍ Gandhi And Feminism ✍ Gayatri Lahiri/220
- ✍ Mahatma Gandhi and his views about women empowerment in India ✍ Partha Protim Dutta/226
- ✍ "Gandhiji's thoughts on conversion of religions" ✍ Pompy Bhuyan/233
- ✍ M.K.Gandhi's Concept Of Religion : A Philosophical Introspection ✍ Prarthana Duarah/241
- ✍ Blending of Myth, History and Gandhian Ideologies in Raja Rao's novel Kanthapua ✍ Sima Nath ✍ Junti Boruah/251
- ✍ Women Empowerment under the leadership of Gandhi ✍ Porismita Khound/257
- ✍ Women in Gandhian Philosophy: A Study from Feminist Perspective ✍ Ankita Kalita/267
- ✍ Gandhian Philosophy as an Instrument of Women Empowerment: A Study of Censorial and Expository Jurisprudence ✍ Krishanu Kar ✍ Sanjukta Gogoi/275
- ✍ List of Contributors/286

Blending of Myth, History and Gandhian Ideologies in Raja Rao's novel Kanthapura

Sima Nath
Junti Boruah

Raja Rao's 'Kanthapura' is perhaps the most beautiful, the most graphic, vivid and realistic account in Indian English fiction about the Gandhian freedom struggle of the 1930's and its impact on the common people of India. The writer takes Kanthapura as the scene of action, a typical South Indian village, the people of which, under the charismatic effect of Mahatma Gandhi, fight against the British Colonizers. Moorthy is the central character of the Novel who comes from the city with the message of Mahatma, inspires the people by explaining the significance of Gandhi's struggle for Independence and thus makes them non-violent and Satyagrahis who start Charkaspinning and weave their own cloths. He, the Gandhi man of Kanthapura, gets support from the villagers irrespective of class, caste, and age.

The aim this paper is to discuss how the novelist has made ample use of some mythological characters to illustrate the fight between the Mahatma and the British, and to what extent he is successful in blending the myths with historical events, and the Gandhian ideologies which are disseminated in Kanthapura through the character of the protagonist-Moorthy who is a disciple of Mahatma Gandhi, a staunch believer of Gandhian principles.

The term 'myth' refers to a traditional but unauthentic story or tale that has been rooted in religion or folk belief. M.H, Abrahams writes:

"In classical Greek, 'myths' signified any story or plot,

ANUSANDHAN

**A Book on Multidisciplinary
Research Studies**

Editors

Champha Wangsu

Rajiv Thengal

ANUSANDHAN: A book comprises of research papers and articles on social science and humanities written by teachers of different colleges of Assam, Research Scholars of different Universities and students, edited by **Champha Wangsu and Rajiv Thengal** published by Apurba Kalita of M.R. Publication, Guwahati.

First Published : November, 2017

Price : ₹ 300/-

Publisher : Apurba Kalita
M. R. Publication
Panbazar, Guwahati-1

© Auhor

ISBN : 978-93-85229-59-6

First Published : November, 2017

Price : ₹ 300/-

Printed at : Elora Offset
Hedayetpur, Guwahati-3

Disclaimer: Editorial Board and editors is not responsible for the views, opinions or claims made by the writers/scholars in this book volume.

CONTENT

Part I (Women Studies)

- Women trafficking is a burning social problem With special reference to Sivasagar district of Assam
Anjan Hazarika 11
- Violence against women in Assam: A Study
Ridima Dolakakhoriya 20
- Women's political participation through panchayati raj institution (pri) in North East India: prospects and challenges
Miss Riju Borgohain 28
- Role of women in the marketing of agricultural products: a study with reference to rural women
Samaresh Nandy 38
- An overview of women characters in the short stories of Lakshminath Bezbaroa
IndraSen Baro 48
- The extremes of representation: A select study of Shakespeare's women characters
Himadri Shyam 58
- Representation of women in Shakespeare's Measure for Measure and the Tempest
Manas Neog 72

AN OVERVIEW OF WOMEN CHARACTERS IN THE SHORT STORIES OF LAKSHMINATH BEZBAROA

IndraSen Baro

*Asstt. Professor, Dept. English
Jhanji H N S College*

Introduction:

Among the great Assamese writers, who took great pain and responsibility for the upliftment of the Assamese language and literature Lakshminath Bezbaroa's name is on the top of the list. He was a prolific and versatile writer of Assam. He particularly excelled in low humour and satire and is regarded as the father of the Assamese short story. He is called 'Sahityarathi' which means 'charioteer of Literature' for his expertise in all branches of literature and 'Rasaraj' meaning "The king of Humour" in Assamese Literature for his ever popular satirical writings. In Assamese Literature, probably there was no such section where Lakshminath Bezbaroa did not contribute. He was a poet, novelist, story writer, dramatist, philosopher, critic, Journalist, reformer, satirist and so on.

Lakshminath Bezbaroa wrote 8 plays, 3 historical

Select (Re)readings of Contemporary Indian English Literature

Chief Editor
Dr. Akashjyoti Saikia

Department of English
Jhanji Hemnath Sarma College
Sivasagar, Assam

Contents

-) "Queer Trouble": Homosexual Presence in Indian English Literature
◆ Dr. Madhumita Purkayastha/9
-) The Vultures : Art of Characterisation and Style
◆ Dr. Rabi Kumar Jha/24
-) Out of the Closet : "Queer" in Indian English Literature
◆ Dr Protim Sharma, ◆ Devastuti Sharma/33
-) Voicing the Female 'Self': A Study of the Feminine Discourse in the Poetry of Kamala Das and Imtiaz Dharker
◆ Abdul Mubid Islam/43
-) The Voice of the Protagonist and the Vision of Female Identity in The Dark Holds No Terror ◆ Alongkrita Gogoi/53
-) From Silence to Revolt : An Analytical Study of 'Savitri' in R.K.Narayan's The Dark Room ◆ Amiya Saikia/63
-) Reanalysing the aspect of Dalit Readership through Sharankumar Limbale's Akkarmashi (The Outcaste) ◆ Ankur Chakraborty/ 70
-) Marital Relationship : A Modern Day Scenario in Anita Desai's Cry, The Peacock ◆ Aparazeeta Sharma ◆ Khirod Borah/76
-) Exploitation of the subalterns in Badal Sircar's Procession, Stale News and Bhoma ◆ Binoy Chetia/85
-) Virmati: A New Woman in Manju Kapur's Difficult Daughters
◆ Bishnu Prasad Gogoi/93
-) Voice and Vision in the stories of Temsula AO
◆ Dr. Champak Kumar Bharali/102
-) Bakha: The Chief Protagonist against Religious and Social inimical forces in the Mulk Raj Anand's novel Untouchable
◆ Debojyoti Hazarika/110
-) Retelling of Myth: A study of Volga's the Liberation of Sita
◆ Deepanjali Baruah/118
-) Re-reading Indian Epic from a Feminist Perspective with special reference to Chitra Banerjee Devakaruni's *The Palace of Illusions* ◆ Deepali Borthakur/127
-) Indianness in the Poetry of Nissim Ezekiel: A study
◆ Indra Sen Baro/140
-) Depiction of Women in Anita Desai's cry the Peacock
◆ KakoliKashyap/148

Indianness in the Poetry of Nissim Ezekiel: A study

Indra Sen Baro
Asst. Prof., Dept of English
Jhanji HNS College

Nissim Ezekiel, one of the foremost Indian Poets writing in English was born in a Bene-Israel Jew family of Bombay, whose ancestors came to India from Israel many years ago and made India their homeland. His contribution to the field of Indian English poetry is immense and valuable. Indianness is an inseparable feature of Indian poetry in English. The Indian Poets no longer sit in ivory towers and sing about birds and cuckoos. They take Indian subjects from Indian life and have true Indianness. They live in their contemporary situations. They make efforts to bring innovation both in form and content of their poetry. They try to create new idioms and use new imagery in their poetry. They employ various themes of wide range. They write in Indian English language which is dramatic and colloquial. Indian English poetry is as much Indian as any other poetry, say Oriya, Hindi or Bengali. Nissim Ezekiel's Poetry is not an exception to this fact. Though he is Jewish by birth, his poetry is essentially Indian because he is Indian to the roots. Ezekiel has said:

I am not a Hindu and my background makes me a natural outsider. Circumstances and decisions relate me to India. I cannot identify myself with India's past as a comprehensive heritage or reject it as if it were mine to reject. I can identify myself only with modern India.

This study is an attempt to understand the 'Indianness' that is Indian culture through the poems of Nissim Ezekiel. Some definitions and nature of Indianness are also studied through this paper.

9 780700727879

GANDHIAN PHILOSOPHY AND WOMEN EMPOWERMENT

Editor
Dr. Santana Dutta

*Published by Gandhi Study Centre of Jhanji Hemnath Sarma College,
Jhanji, Sivasagar, May, 2018.*

ISBN : 9788293010107

Editorial Board:

- Chief Advisor** : Dr Manjit Gogoi, *Principal*
Advisor : Mamoni Borgohain, *Vice-Principal*
Bijoy Phukon, *Director, Gandhi Study Centre*
Mira Bala Borah, *Assoc. Professor, Economics*
Editor : Dr Santana Dutta
Assistant Editor : Manurima Bhagawati
Members : Minoti Gogoi
Navanita Borah
Noni Rajkhowa
Basanta Handique
Sima Nath

(c) All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any form without the written permission from the Editorial Board and the Publishers.

Declaration: The papers published in this book are results of the research work of individual authors. The responsibility for the facts, views, conclusions and plagiarism (if any) in the papers are entirely that of the authors. The editorial board and the publisher bear no responsibility for the same.

Rs. : 500/ (*Rupees Five hundred only*)

Printed at : Binayak Offset, Sankar Mandir Road, Sivasagar.

Contents

- ☞ Relevance of Gandhiji's Philosophy of Education in India Today ✎ Bineeta Dutta/9
- ☞ Gandhi's views on women: A brief analysis ✎ Dr. Ruprekha Bordoloi/16
- ☞ Educational Thought of Gandhi and Tagore: A comparative study ✎ Dr. Swapan Kumar Dutta/20
- ☞ Gandhi's View on Women Rights and Present Status of Women in India ✎ Mira Bala Borah/27
- ☞ Gandhi's Philosophy and Women Characters in Raja Rao's Kanthapura : A Critical Reading ✎ Gagan Talukdar/38
- ☞ Gandhi's Views Of Women Issues ✎ Basanta Handique/44
- ☞ Educational thought of Mahatma Gandhi: An analytical Study ✎ Kumud Ghosh/51
- ☞ Gandhi And His Vision For Women Empowerment; In The Context of Social, Economic and Political Issues ✎ Dulu Rani Phukon ✎ Juri Kotoky/56
- ☞ Gandhi as an Environmentalist ✎ Geetashree Gogoi/62
- ☞ Gandhi's Concept Of Environmental Education And Its Implication In India : An Analysis ✎ Arupjyoti Saikia ✎ Dinamoni Gogoi/72
- ☞ Women Empowerment and Gandhian Philosophy: A small scale reflection ✎ Rinti Rani Sharmah/ ✎ Bhairabanan Borah/81
- ☞ Gandhi and Religion ✎ Moonmoni Borkoch/88
- ☞ Gandhiji's thoughts on women Political Empowerment ✎ Tirtha Baruah/94
- ☞ An Understanding of Gandhian Approach to Human Rights ✎ Sandeep Sankar Regan/102
- ☞ Mahatma Gandhi on Empowerment of Women ✎ Pulak Bhattacharyya ✎ Rekhamoni Baruah/110
- ☞ M.K Gandhi's Concept of Religion: An analysis ✎ Dr. Dreamsea Das/117
- ☞ Gandhi and women Literacy ✎ Anangsha Rajguru ✎ Manurima Bhagawati/112

Gandhiji's thoughts on women Political Empowerment

Tirtha Baruah

The empowerment of women is not a self-propelled action which can be attained by their personal efforts alone. It is a two way process in which the culturally defined notions of feminist and masculinity. The man-woman relationship and the roles of males and females have to be changed. So, it is a joint Endeavour of both male and female in the society. Through an educational process both males and females remove the hierarchical relationships that prevail and make a co-ordinated effort to make women feel good about them help build their confidence and self-respect. Liberating education and knowledge among the women folk have initiated the process of women empowerment.

In order to create more equality between men and women and remove poverty among women in both rural urban sittings, scholars have recognised the importance of empowering women Mayoax defines empowerment as process of change in power relations that is both multidimensional and interlinked.

Concept of empowerment had become one of the widely used development terms. Empowerment is an active multidimensional process, which enables women to realise their potential and power in all spheres of life. Power is not commodity to be transacted, nor it can be given away as alms. Power has to be acquired and once acquired it needs to be exercised, sustained and preserved. (Pillai J.K. 1995 p-1)

Regarding women empowerment, discussions of women political right are at fore front of many formal and informal campaigns worldwide. The concept of women empowerment

viOLeNcE

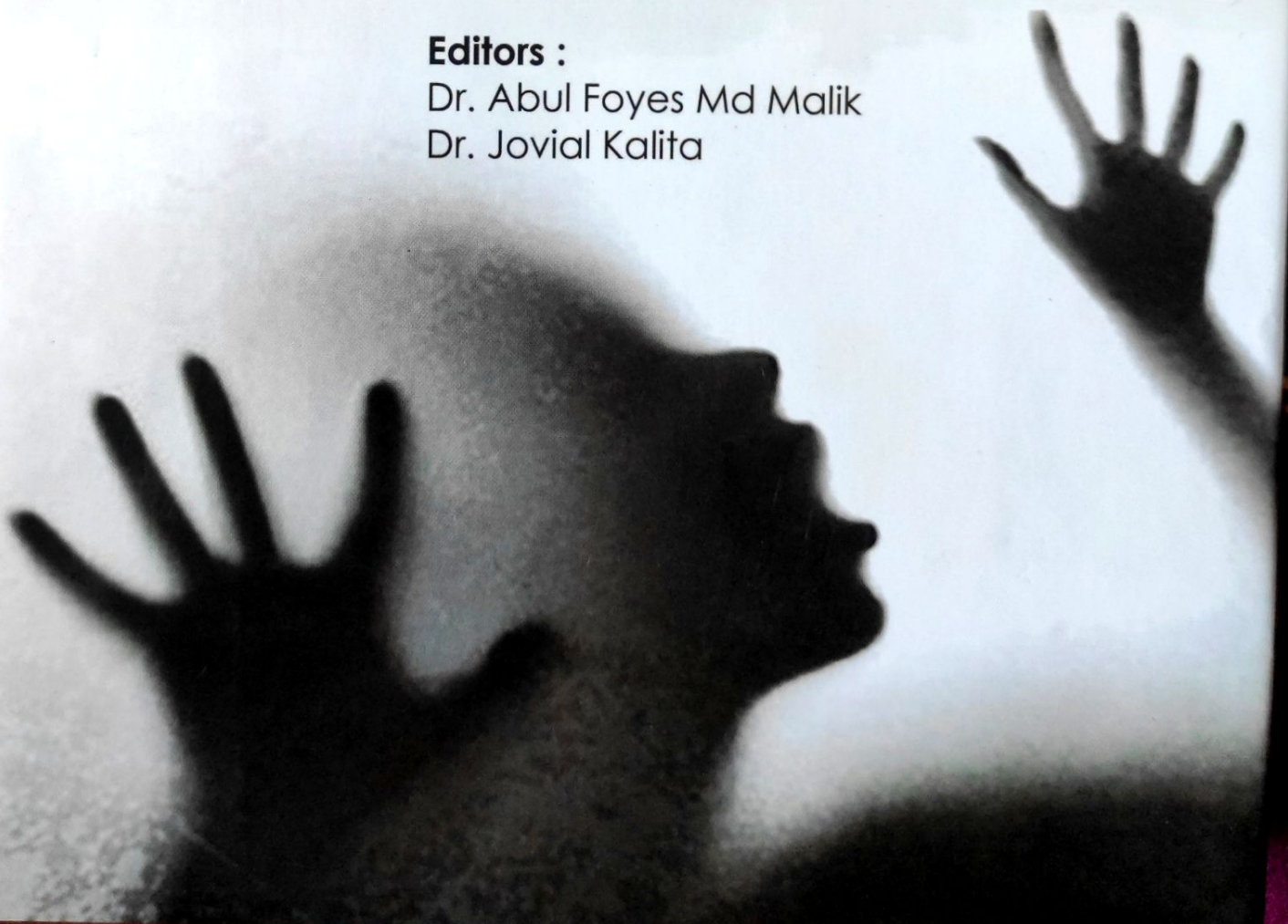
**Violence against
Women in India**

(Volume -2)

Editors :

Dr. Abul Foyes Md Malik

Dr. Jovial Kalita

Violence against Women in India (Volume - 2)

- PUBLISHED BY** : DR ABUL FOYES MD MALIK
DEPT. OF BENGALI
DIGBOI MAHILA MAHAVIDYALAYA
DIGBOI 786171
- SPONSORED BY** : UNIVERSITY GRANTS COMMISSION (NERO)
BELTOLA, GUWAHATI
- FIRST PUBLISHED** : OCTOBER 2017
- EDITED BY** : DR ABUL FOYES MD MALIK
DEPT. OF BENGALI
DIGBOI MAHILA MAHAVIDYALAYA
DR JOVIAL KALITA
HoD, DEPARTMENT OF ENGLISH
DIGBOI MAHILA MAHAVIDYALAYA
- COVER DESIGN** : EDITOR
- PRICE** : 600/- (RUPEES SIX HUNDRED ONLY)
- PRINTED BY** : SHYAM OFFSET
BORBAZAR, TINSUKIA (ASSAM)
Mobile No. : 9435136494
- ISBN** : 978-93-80247-76-2

No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, recording or by any information, storage and retrieval system without prior permission in writing from the publisher.

The views and research findings provided in this publication are those of the author/s only and the editors are in no way responsible for its content.

- EDUCATION: A GATEWAY FROM "POWERLESS" TO "EMPOWERED" JOURNEY OF WOMEN/Atlanta Talukdar/156
- REPRODUCTIVE RIGHTS AS HUMAN RIGHTS: WOMEN BEING HIDDEN CASUALTIES IN NORTH EAST INDIA/Neha Gupta/160
- The menace of Domestic Violence – Legal Implications/Rafiul Ahmed/164
- DOVES ARE NOT TO BE CAGED/SOFIUL AHMED/168
- INFLUENCE OF INDIAN CINEMA: PEOPLE'S PERCEPTION AND ACTION TOWARDS WOMEN/Sukanya Kakoti/173
- Women Reservation in Panchayati Raj System: Its Future Prospect on Indian Parliament and State Legislatures/Dr. Md. Imam Uddin Ansari/177
- Reconstructing Womanhood in Afro-American literature with special reference to Americanah/Giteemoni Saikia, Deepasree Das Sarkar/181
- SEXUAL HARASSMENT AT THE WORKPLACE: DISCOVERING THE CAUSES OF IT'S ENDURANCE/Chirantani Dey/186
- Deeti as a Feminist Voice: A Reading of Amitav Ghosh's *Sea of Poppies* /Raginee Mahanta/190
- VIOLENCE BEHIND CLOSED DOORS : THE ISSUES AND CHALLENGES OF WOMEN DOMESTIC WORKERS IN INDIA/Ritumoni Bhuyan/194
- Social Media Usage among Girls in 12-20 Age Group in Barabanki, a Most Backward District of Central Uttar Pradesh, India /Prof. Shirin Abbas, Prof. (Dr.) A.K. Singh/198
- Increasing Crimes against Women and Impact of Socio-Economic Issues: A Statistical Scenario of Assam/Priyanka Chetia/204
- BATTERED WOMEN SYNDROME AND THE NEED FOR IT TO BE A GENERAL DEFENCE UNDER THE INDIAN PENAL CODE/Ankita Goswami/216
- Women and Violence in Two Stories of *Interpreter of Maladies* : A study/Pankaj Luchan Gogoi/224
- ✓ ➤ POLITICAL EMPOWERMENT OF WOMEN IN ASSAM : A STUDY OF ASSEMBLY ELECTIONS SINCE 2001/Basanta Handique/229
- CYBER SECURITY AND CYBER CRIME AGAINST WOMEN/Hena Shameem /234
- Women's Empowerment and Challenges in the Changing Present Scenario of Rural Assam/ Anjali Sakia/237
- Status and position of Women in Assam- A study / Nitumoni Deka/241
- Domestic Violence against Women in India/Pranjal Handique/247

POLITICAL EMPOWERMENT OF WOMEN IN ASSAM : A STUDY OF ASSEMBLY ELECTIONS SINCE 2001

Basanta Handique

Research Scholar, Assam University, Silchar

Introduction

Women empowerment is one of the most important key for the development of a nation. Because women have occupied nearly about fifty percent of total population in most of the country of the World. It is likely impossible to develop a country without empowering on women empowerment. Women empowerment means developing them as more aware individuals, who are politically active, economically productive and independent and are able to make intellectual discussion in matters that affect them. As a concept it was introduced at the International Women Conference in 1985 at Nairobi. The conference defined women empowerment as redistribution of social power and control of resources in favour of women.

In India, the status of women was better than many others countries in ancient time. Women were treated as equal to men. During British ruled the status of women become decrease. Realizing the sex inequality, the framers of Indian constitution introduced some special provisions in the constitution in order to overcome discrimination and inequality in society between men and women. Numbers of laws were passed for the protection and safeguard of women and their rights. The constitution gives equal political rights to both men and women. Although number of steps has been taken for the equal participation of men and women, the women participation in decision making process of Centre as well as in the state legislatures remain very low. The picture of women participation in Assam Legislative Assembly is also the same. Empowering women is different field become very difficult without proper women representation in decision making process. So, here an attempt is made to study political empowerment of women in Assam in the context of Assam Legislative Assembly elections since 2001.

Objectives

- (i) To study the representation of women in Assam Legislative Assembly Election since 2001,
- (ii) To find out the challenges to women political participation in Assam and its remedial measures.

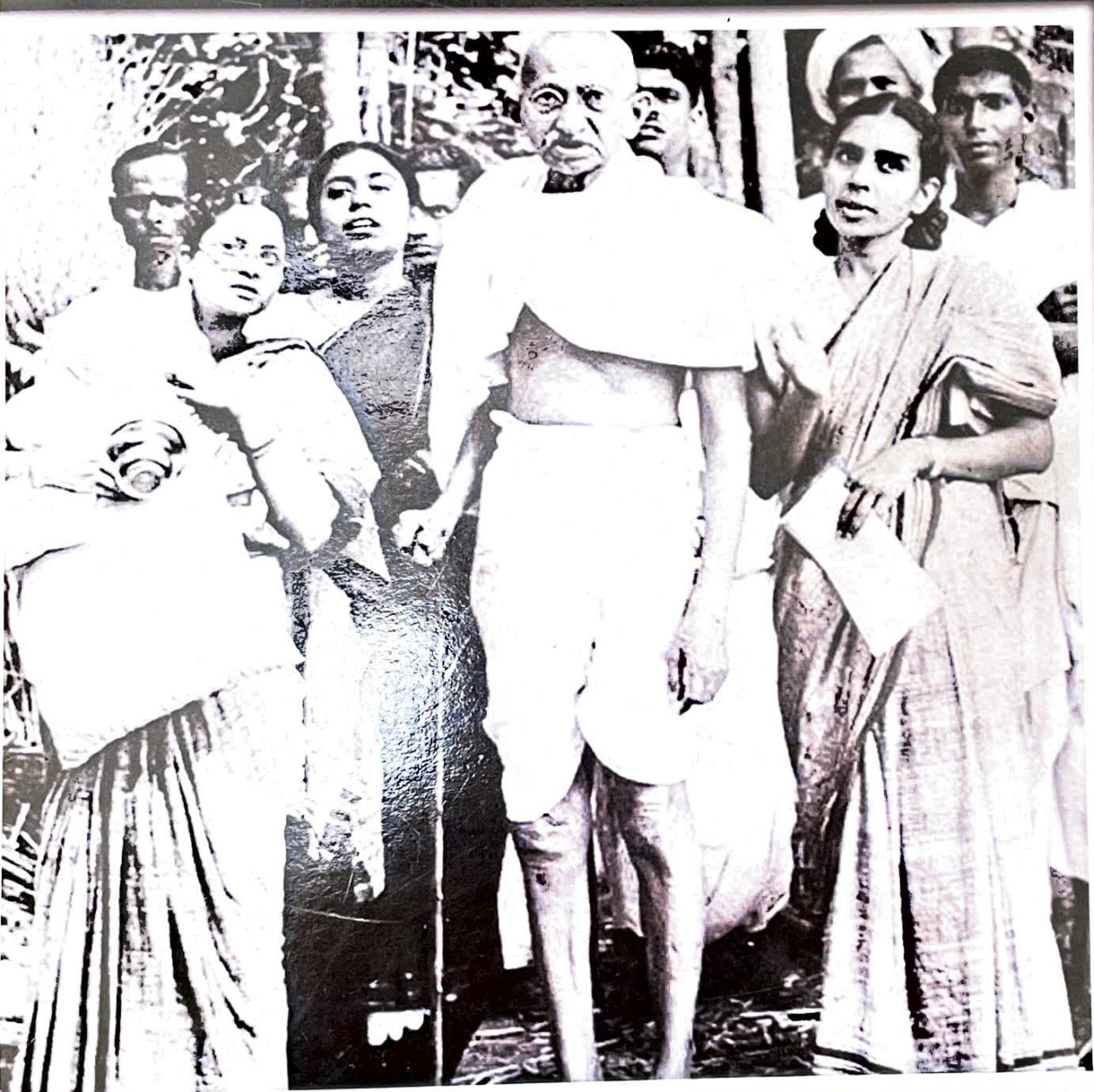
Methodology

In the present study descriptive and analytical methods are applied. An emphasis is given to scrutinize the women participation in the Assembly electoral of Assam. The sources of materials relevant and used in this study are mainly secondary i.e. books, election report, journals, newspapers etc.

Discussion

Women participation in the field of politics is very important for the success of democracy. India, the largest democratic country in the world, has a glorious history of women political participation in its independent movement against British. Woman leaders like Sarojini Naidu, Vijayalakshmi Pandit, Rajkumari Amrit Kaur and Aruna Asaf Ali were played a decisive

GANDHIAN PHILOSOPHY AND WOMEN EMPOWERMENT

**Editor
Dr. Santana Dutta**

*Published by Gandhi Study Centre of Jhanji Hemnath Sarma College,
Jhanji, Sivasagar, May, 2018.*

ISBN : 9788293010107

Editorial Board:

- Chief Advisor** : Dr Manjit Gogoi, *Principal*
Advisor : Mamoni Borgohain, *Vice-Principal*
Bijoy Phukon, *Director, Gandhi Study Centre*
Mira Bala Borah, *Assoc. Professor, Economics*
Editor : Dr Santana Dutta
Assistant Editor : Manurima Bhagawati
Members : Minoti Gogoi
Navanita Borah
Noni Rajkhowa
Basanta Handique
Sima Nath

(c) All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any form without the written permission from the Editorial Board and the Publishers.

Declaration: The papers published in this book are results of the research work of individual authors. The responsibility for the facts, views, conclusions and plagiarism (if any) in the papers are entirely that of the authors. The editorial board and the publisher bear no responsibility for the same.

Rs. : 500/ (*Rupees Five hundred only*)

Printed at : Binayak Offset, Sankar Mandir Road, Sivasagar.

Contents

- ☞ Relevance of Gandhiji's Philosophy of Education in India Today ☞ Bineeta Dutta/9
- ☞ Gandhi's views on women: A brief analysis
☞ Dr. Ruprekha Bordoloi/16
- ☞ Educational Thought of Gandhi and Tagore: A comparative study ☞ Dr. Swapan Kumar Dutta/20
- ☞ Gandhi's View on Women Rights and Present Status of Women in India ☞ Mira Bala Borah/27
- ☞ Gandhi's Philosophy and Women Characters in Raja Rao's Kanthapura : A Critical Reading ☞ Gagan Talukdar/38
- ☞ Gandhi's Views Of Women Issues
☞ Basanta Handique/44
- ☞ Educational thought of Mahatma Gandhi: An analytical Study
☞ Kumud Ghosh/51
- ☞ Gandhi And His Vision For Women Empowerment; In The Context of Social, Economic and Political Issues
☞ Dulu Rani Phukon ☞ Juri Kotoky/56
- ☞ Gandhi as an Environmentalist ☞ Geetashree Gogoi/62
- ☞ Gandhi's Concept Of Environmental Education And Its Implication In India : An Analysis
☞ Arupjyoti Saikia ☞ Dinamoni Gogoi/72
- ☞ Women Empowerment and Gandhian Philosophy: A small scale reflection
☞ Rinti Rani Sharmah/
☞ Bhairabanan Borah/81
- ☞ Gandhi and Religion ☞ Moonmoni Borkoch/88
- ☞ Gandhiji's thoughts on women Political Empowerment
☞ Tirtha Baruah/94
- ☞ An Understanding of Gandhian Approach to Human Rights
☞ Sandeep Sankar Regan/102
- ☞ Mahatma Gandhi on Empowerment of Women
☞ Pulak Bhattacharyya ☞ Rekhamoni Baruah/110
- ☞ M.K Gandhi's Concept of Religion: An analysis
☞ Dr. Dreamsea Das/117
- ☞ Gandhi and women Literacy
☞ Anangsha Rajguru ☞ Manurima Bhagawati/112

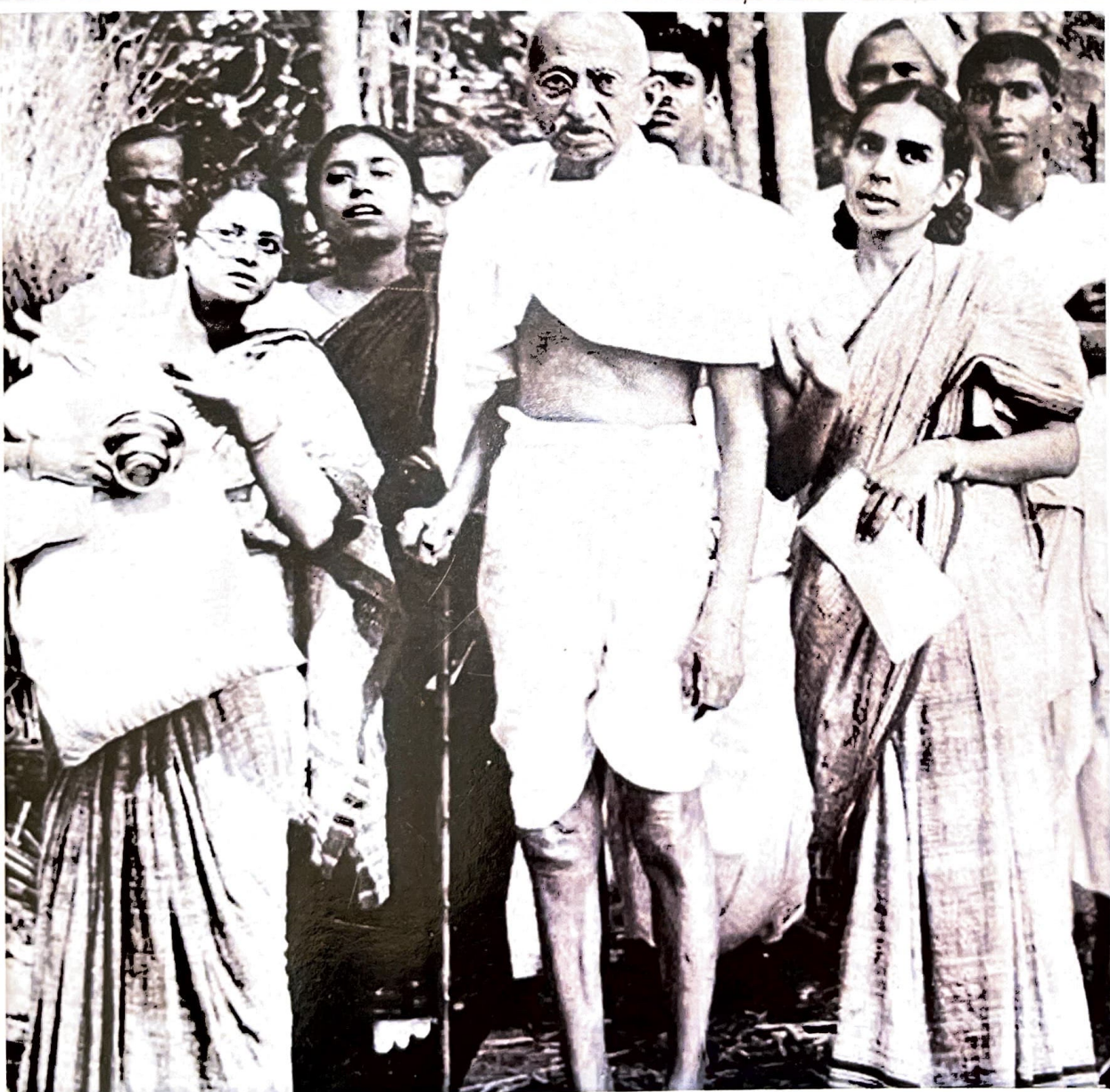

Gandhi's Views Of Women Issues

Basanta Handique

Mahatma Gandhi was not only one of the greatest leaders of Indian Nationalism but also a leading social and political reformer of Indian society. He was one of the greatest advocates of women liberty and equality who emphasized on uplifting the status of women in his country. Gandhi advocated equality for men and women in every way of life. He said that women should never be considered as weaker sex. In fact women were more superior to men in some parts like tolerance, self sacrifice and faith. Gandhi believed that wife is not the husband's slave but his companion and an equal partner in all his joys and sorrows who had the right to choose her own path. Women had a big role to play for the development of her family as well as the society. Gandhi was very much pained to see the degenerated condition of women in Indian society. He considered some evil practices of Indian society as responsible for women suppression in Indian society. Gandhi also thought that a person cannot be exploited without his or her will or participation. So, Gandhi wanted women to be brave and came forward to fight against discrimination and for upgrading their status. Gandhi played an important role in eradicate the social wrong committed against the women of the country through age. He believed that a society could develop rapidly if it takes all section of people together into its fold irrespectively their caste, religion, sex and economic strength. Gandhi gave importance to change the existing social system where women were suppressed by men in different ways. Here an attempt has made to raise Gandhi's views on various issues of women and remedial measures on women related problems for upgrading the status of women in Indian

GANDHIAN PHILOSOPHY AND WOMEN EMPOWERMENT

**Editor
Dr. Santana Dutta**

*Published by Gandhi Study Centre of Jhanji Hemnath Sarma College,
Jhanji, Sivasagar, May, 2018.*

ISBN : 9788293010107

Editorial Board:

- Chief Advisor** : Dr Manjit Gogoi, *Principal*
Advisor : Mamoni Borgohain, *Vice-Principal*
Bijoy Phukon, *Director, Gandhi Study Centre*
Mira Bala Borah, *Assoc. Professor, Economics*
Editor : Dr Santana Dutta
Assistant Editor : Manurima Bhagawati
Members : Minoti Gogoi
Navanita Borah
Noni Rajkhowa
Basanta Handique
Sima Nath

(c) All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any form without the written permission from the Editorial Board and the Publishers.

Declaration: The papers published in this book are results of the research work of individual authors. The responsibility for the facts, views, conclusions and plagiarism (if any) in the papers are entirely that of the authors. The editorial board and the publisher bear no responsibility for the same.

Rs. : 500/ (*Rupees Five hundred only*)

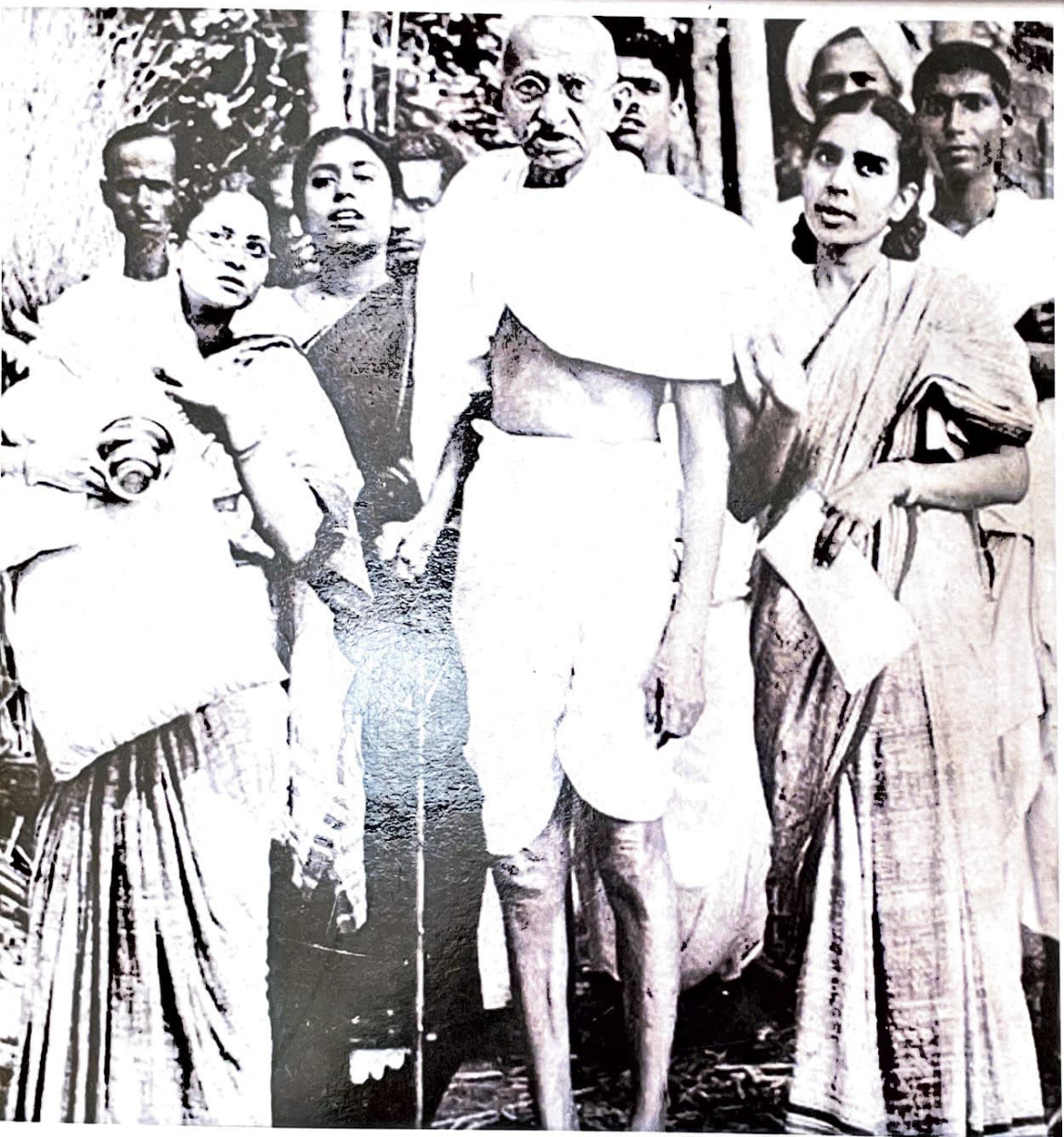
Printed at : Binayak Offset, Sankar Mandir Road, Sivasagar.

Gandhi and women Literacy

Anangsha Rajguru
Manurima Bhagawati

Education has been regarded as the knowledge which liberates, inculcating skills that are useful in service of mankind and for freedom from all kinds of servitude. It is the simultaneous development of mind, body and soul. The Mahatma focused on training the people of the country towards proper citizenship guiding them through the principles of non violence, cooperation, justice, equality and love. His transformation from Mohan to the Mahatma was triggered to a large extent by his education and his search for the truth. Providing Vocational training and tangible skills to the citizens was an important concern of his. Gandhi also focused on learning of vernacular languages rather than solely depending on the English language. He rightly reflected that men have not considered women as their equal because of lack of education. He believed women should be educated but didn't believe in women taking up jobs or business thereafter. He took a compromising stand on this issue. He supported many traditional ideas but also believed in the rights of women. His belief focused on the needs of the nationalist movement and also increased the women participation. He regarded the women and the Harijans to be the two most depressed groups and suggested the transformation of women from abala to sabala. But his beliefs regarding empowerment of women had its own ideational limits and reeked of social conservatism. It was an effort on the part of the western educated males to limit and control the emancipation of wives. Tracing the trajectory from pre independence to the contemporary era, the Beti bachao Beti Padhao yojna launched on 22nd of January,

GANDHIAN PHILOSOPHY AND WOMEN EMPOWERMENT

Editor
Dr. Santana Dutta

*Published by Gandhi Study Centre of Jhanji Hemnath Sarma College,
Jhanji, Sivasagar, May, 2018.*

ISBN : 9788293010107

Editorial Board:

- Chief Advisor** : Dr Manjit Gogoi, *Principal*
Advisor : Mamoni Borgohain, *Vice-Principal*
Bijoy Phukon, *Director, Gandhi Study Centre*
Mira Bala Borah, *Assoc. Professor, Economics*
Editor : Dr Santana Dutta
Assistant Editor : Manurima Bhagawati
Members : Minoti Gogoi
Navanita Borah
Noni Rajkhowa
Basanta Handique
Sima Nath

(c) All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any form without the written permission from the Editorial Board and the Publishers.

Declaration: The papers published in this book are results of the research work of individual authors. The responsibility for the facts, views, conclusions and plagiarism (if any) in the papers are entirely that of the authors. The editorial board and the publisher bear no responsibility for the same.

Rs. : 500/ (*Rupees Five hundred only*)

Printed at : Binayak Offset, Sankar Mandir Road, Sivasagar.

Gandhi's Views on Women Education: An analysis

Rajiv Gogoi

Mohandas Karamchand Gandhi, the social and political reformer of India, played an important role in attempting to eradicate the social orthodox committed against the woman of the country through ages. He strongly believed that a society can developed rapidly if takes all sections of the people together in to its fold, rich and poor, high caste and low caste people and both man and women. Gandhi throughout his life makes significant contributions for the development of the status of women in India. Women under his ages took a milestone to step towards reestablishing their identity in the society. In Gandhis words *"To call women the weaker section is a libel; it is man's injustice to women"*. Gandhi said, *"Womanhood is not restricted to the kitchen."* He opined that only when the women is liberated from the slavery of the kitchen that her true sprit maybe discovered."

Gandhiji's educational philosophy is dynamic and realistic. Gandhiji's vision on education was truly civilized for the betterment of society as well as whole country. There is no question of surprising that he developed from faith on education. Education not only educates the people but brings a new change in the society. His experience of South-Africa not only changed his out look but also helped him to see the real picture of whole world. It appears that many of the views expressed in earlier writing find in Gandhian thoughts on education. The emphasis on body, heart, mind and spirit in the educational process is most visible one. Gandhiji saw the real situation of world which is full of suffering from immense

SIVASAGAR

A Glimpse

অসম কলেজ শিক্ষক সংস্থা

সিৱসাগৰ
শিক্ষকসমাজ

Editor :

Pranjal Protim Borah

Romen Kalita

সম্পাদক

প্ৰাঞ্জল প্ৰতিম বড়া

ৰমেন কলিতা

Sivasagar : A Glimpse : A collection of write-ups on Sivasagar, edited by Pranjal Protim Borah & Romen Kalita on behalf of Assam College Teachers' Association (ACTA) and Sivasagar Zonal Committee & published by Assam College Teachers' Association in association with Bhabani Books, Guwahati.

Editorial Board

Advisor

Dr. Khireswar Borah
Mr. Tulashi Das
Mr. Himangshu Maral
Mr. Siva Singha Konwar
Dr. Dhurbajyoti Nath
Dr. Rantu Gohain

Editors

Pranjal Protim Borah
Romen Kalita

Members

Pranjal Gogoi
Pabitra Borah
Pankaj Hazarikia

ISBN: 978-93-87494-05-3

Published by : Assam College Teachers' Association
First Published : January 2018

Cover Design

Bidyut Bikash Lahon
Pranjal Protim Borah

Type Setting: Ganakantha Offset

Price: Rs.400/-

Printed at

Bhabani Offset & Imaging Systems Pvt. Ltd.
7 Lachit Lane, Rajgarh Road, Guwahati-781007

▶▶ স্বৰ্ণশিল্প আৰু শিৱসাগৰৰ ঐতিহ্য বৈভৱ ড° অৰুন্ধতী মহন্ত	174
▶▶ সাহিত্যৰ বিৱৰ্তনৰ যাত্ৰাত শিৱসাগৰীয়া প্ৰগতিশীল সাহিত্যিক ড° যুগল খাৰঘৰীয়া	186
▶▶ অৰুণোদয় জন্মস্থান শিৱসাগৰত সাহিত্যৰ পৰা সংবাদপত্ৰলৈকে এক চমু সমীক্ষা এনামউদ্দিন আহমেদ	200
▶▶ ৰংপুৰৰ ভাষা : প্ৰয়োগৰ সাময়িক বৈচিত্ৰ ড° মামনি বৰা খাৰঘৰীয়া	221
▶▶ শিৱসাগৰ পৰ্যটন উদ্যোগৰ প্ৰচুৰ সম্ভাৱনীয়তা ড° উৎপল দত্ত	233
▶▶ শিৱসাগৰ জিলাৰ কলেজ শিক্ষকসকলৰ সাহিত্য চৰ্চা : এক স্বৰ্ণাভ দৃষ্টিপাত ড° জীৱন কলিতা	242
▶▶ পৰ্যটন আৰু শিৱসাগৰৰ ঐতিহাসিক পুখুৰীসমূহ নৱনীতা বৰা	264
▶▶ শিৱসাগৰৰ শিল্পীৰ শিল্প নৈপুণ্য : বঙ্গাৱন গৃহ, বৃন্দাৱনীয়া বস্ত্ৰ ড° অৰ্চনা দেৱী	277
▶▶ লাইথেপেনা বৰগোহাঁইৰ মৈদাম : এটি অধ্যয়ন ড° ধ্ৰুৱজ্যোতি নাথ	283
▶▶ অসমীয়া কথাছবিজগতলৈ শিৱসাগৰৰ অৱদান : এটি বিহঙ্গম দৃষ্টি ড° প্ৰাণজিৎ বৰুৱা	291
▶▶ প্ৰাৰম্ভিক বৃটিছ বিৰোধী বিদ্ৰোহ আৰু শিৱসাগৰ পৱিত্ৰ বৰা	310
▶▶ শিৱসাগৰ জিলাৰ সাক্ষৰতা আন্দোলন ড° লীনা দত্ত বিকাশ দত্ত	318
▶▶ অভিধান চৰ্চাৰ গৌৰৱময় ইতিহাসত শিৱসাগৰ আৰু এখন অণু অভিধান মৌচুমী ৰেখা খাউণ্ড	329
▶▶ অৰুনোদই আলোচনীত প্ৰকাশিত শিৱসাগৰৰ সংবাদ ড° স্বপ্নালী বড়া	335
▶▶ আহোম ৰাজতন্ত্ৰত ৰজা তথা বিষয়াৰ পত্নীৰ সামাজিক মৰ্যাদা তীৰ্থ বৰুৱা	342
▶▶ শিৱসাগৰ জিলাৰ গল্পকাৰ : এক আলোচনা হিমাদ্ৰী দত্ত	348
▶▶ শিৱসাগৰ জিলাৰ অসংৰক্ষিত অৱস্থাত থকা পুৰাতাত্ত্বিক সমল (মৈদামৰ বিশেষ উল্লিখনেৰে) জীৱমণি নাথ	353
▶▶ ভাৰতীয় চলচ্চিত্ৰৰ শ্ৰীবৃদ্ধিত শিৱসাগৰৰ অৱদান ড° সুব্ৰতজ্যোতি নেওগ	370
▶▶ পৰ্যটন কেন্দ্ৰ হিচাপে শিৱসাগৰ জিলাৰ সম্ভাৱনা ড° হৰেন হাজৰিকা	382

পৰ্যটন আৰু শিৱসাগৰৰ ঐতিহাসিক পুখুৰীসমূহ

নৱনীতা বৰা

‘পৰ্যটন’ শব্দটোৰ গুৰুত্ব বৰ্তমান প্ৰেক্ষাপটত ক্ৰমান্বয়ে বৃদ্ধি হৈ আহিছে। বিভিন্ন কাৰণত মানুহে ইঠাইৰ পৰা সিঠাইলৈ ভ্ৰমণ কৰি আহিছে সভ্যতাৰ আৰম্ভণিৰ পৰাই। তাৰ উদ্দেশ্য আছিল পৃথক। বিশেষকৈ জীৱন ধাৰণৰ সুবিধাৰ্থে এই প্ৰব্ৰজন কৰিবলৈ মানুহ বাধ্য হৈছিল। কিন্তু সময়ৰ অগ্ৰগতিৰ লগে লগে আনন্দৰ বাবেও মানুহে ভ্ৰমণ কৰিবলৈ ল’লে। চমু অৰ্থত এনে লোকসকলকেই পৰ্যটক বা Tourist আখ্যা দিব পাৰি। বৰ্তমান পিছে এই ‘পৰ্যটক’ বা ‘Tourist’ শব্দই তাৰ অৰ্থৰ পৰিসৰ বৃদ্ধি কৰিছে। আভিধানিক ভাষাত ইয়াৰ অৰ্থ এনেদৰেও দিব পাৰি যে নিজৰ ব্যস্ত আৰু আমনিদায়ক একঘেয়ামিৰে পৰিপূৰ্ণ জীৱনৰ পৰা মুক্ত হ’বলৈ যিজনে বিভিন্ন ঠাই ভ্ৰমণ কৰি ফুৰে তেঁৱেই পৰ্যটক। মাৰ্ক টোৱেনে কৈছিল যে ‘Even heaven can be boring after a while’ মানুহে পৰিৱৰ্তন বিচাৰে। নিজৰ সদায় দেখি থকা, অভ্যস্ত হৈ পৰা ঠাইৰ পৰা কিছু সময়ৰ বাবে আঁতৰি আহি অন্য ঠাইৰ অভিজ্ঞতা লাভ কৰিবলৈ বিচাৰে। পুৰণি কালত বিস্তৰালী লোকসকলৰ বাবেহে এনে ভ্ৰমণ সম্ভৱ হৈছিল। কিন্তু লাহে লাহে

THE ROLE OF SELF HELP GROUP IN ECONOMIC EMPOWERMENT OF RURAL WOMEN

DR. BIRINCHI KR. BORAH

The Role of Self Help Group in Economic Empowerment of Rural Women

by **Dr. Birinchi Kr. Borah**

Associate Prof. & Head, Deptt. of Sociology
Jhanji Hemnath Sarmah College, Sivasagar, Assam

All rights reserved by the Author.

First published in 2017 in India by

purbanchal prakash

H.No.-2, Sewjee Path, Dr. B.N. Saikia Path, Wireless, Guwahati-6
e-mail : purbanchal_prakash@yahoo.com.

ISBN : 978-81-7213-324-5

Rs. 750/-

CONTENTS

Chapter – 1 : Introduction	....	15
Chapter – 2 : Field and Methodology	....	63
Chapter – 3 : Socio Economic Background of the Respondent	....	83
Chapter – 4 : Economic Activities of the Self Help Groups	....	94
Chapter – 5 : Economic Status of the Members of the Self Help Groups	....	130
Chapter – 6 : Credit Facilities and the Self Help Groups	....	171
Chapter – 7 : The Self Help Groups and Economic Empowerment of Women	....	215
Chapter – 8 : Finding and Conclusion	....	263
Appendices	....	282
References	....	290

SIVASAGAR

A Glimpse

অসম কলেজ শিক্ষক সংস্থা

শিৱসাগৰ
এক ৰেঙনি

Editor :

Pranjal Protim Borah

Romen Kalita

সম্পাদক

প্ৰাঞ্জল প্ৰতিম বড়া

ৰমেন কলিতা

Sivasagar : A Glimpse : A collection of write-ups on Sivasagar, edited by Pranjal Protim Borah & Romen Kalita on behalf of Assam College Teachers' Association (ACTA) and Sivasagar Zonal Committee & published by Assam College Teachers' Association in association with Bhabani Books, Guwahati.

Editorial Board

Advisor

Dr. Khireswar Borah
Mr. Tulashi Das
Mr. Himangshu Maral
Mr. Siva Singha Konwar
Dr. Dhurbajyoti Nath
Dr. Rantu Gohain

Editors

Pranjal Protim Borah
Romen Kalita

Members

Pranjal Gogoi
Pabitra Borah
Pankaj Hazarikia

ISBN: 978-93-87494-05-3

Published by : Assam College Teachers' Association
First Published : January 2018

Cover Design

Bidyut Bikash Lahon
Pranjal Protim Borah

Type Setting: Ganakantha Offset

Price: Rs.400/-

Printed at

Bhabani Offset & Imaging Systems Pvt. Ltd.
7 Lachit Lane, Rajgarh Road, Guwahati-781007

Contents

English Section

- ▶▶ The Golden Silk of Sivasagar *Dr. Rajashree Phukon* 11
- ▶▶ Economic Development : A Case Study
in Sivasagar District *Dr. Krishna Jyoti Handique* 16
- ▶▶ Peeping at Sivasagar Through the
Window of Toponymic Onomastics *Sankar Biswas* 29
- ▶▶ Demographic Features of
Sivasagar District *Mira Bala Borah* 39
- ▶▶ Prospect and Problems of Handloom
Weaving in Sivasagar District *Minati Gogoi* 51
- ▶▶ The Konyak Nagas of Hahchara Adrasa Naga Village in
Sivasagar District *Simanta Boruah* 62
- ▶▶ Problems of Sivasagar District
as a Tourist Place *Purabi Dutta* 67
- ▶▶ Tea Garden Women Workers of Sivasagar District and
Their Socio-Economic Status *Girimallika Gogoi*
- ▶▶ Eco-Tourism in Sivasagar District
and Its importance *Amar Jyoti Gogoi* 79
- ▶▶ Sivasagar, its Glorious Past, Changing Society and
Expectation of Youth : A personal *Romen Kalita* 86
- ▶▶ Presidents from Sivasagar in Asam Sahitya Sabha :
A Short Review *Pranjal Protim Borah* 90

সূচীপত্র

অসমীয়া শিতান

- ▶▶ পর্যটক আৰু পর্যটনৰ সোণতলী শিৱসাগৰ ড° শৰৎ কুমাৰ ফুকন 109
- ▶▶ চিন্তা চেতনাত শিৱসাগৰ দীপালী ভট্টাচাৰ্য বৰুৱা 146
- ▶▶ শিৱসাগৰ জিলাত তৈল অন্বেষণ
আৰু তৈল উদ্যোগ ড° সৌমাৰজ্যোতি মহন্ত 150
- ▶▶ শিৱসাগৰৰ ধুনীয়াখিনি যোগেশ কিশোৰ ফুকন 159
- ▶▶ শিৱসাগৰত পর্যটন উদ্যোগ : কিঞ্চিৎ চিন্তন ড° সব্যসাচী মহন্ত 165

Presidents from Sivasagar in Asam Sahitya Sabha : A Short Review

Pranjal Protim Borah

27 December 1917 is the red letter day in the literary history of Assam. On that very day Asam Sahitya Sabha was formed in Sivasagar. At that time, Asam Sahitya Sabha was known as 'Assam Sahitya Sanmilani'. Sivasagar Govt. High School was the first witness of the birth of this prestigious organisation as the first session for establishment of the literary organization was held in the school. Padmanath Gohain Borua and Sarat Chandra Goswami chaired the session as the President and Secretary respectively. Sarat Chandra Goswami had been in the organization as the Secretary for six terms in a row and tried his best to establish the organization as a prestigious literary organization in Assam. The forming of such a literary organization at that time was itself a big event because India and the entire world as well were confronting with political instability and socio-cultural problems during the year. Indian

Select (Re)readings of Contemporary Indian English Literature

Chief Editor
Dr. Akashjyoti Saikia

Department of English
Jhanji Hemnath Sarma College
Sivasagar, Assam

Select (Re)readings of Contemporary Indian English Literature: A compilation of invited articles and select edited research papers presented in the national seminar on "(Re)reading of the discourses in Contemporary Indian English Literature" held on 25th and 26th February 2017 organised by the Department of English, Jhanji Hemnath Sarma College, Sivasagar, Assam, in collaboration with Assam College Teachers Association, Jhanji Hemnath Sarma College Unit.

First published in April 2018

ISBN:

Price: Rs. 1000.00

Published by : Department of English, Jhanji Hemnath Sarma College
Sivasagar, Assam

Printed at : Binayak Offset Printers, Sivasagar, Assam

© All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any form without written permission from the Chief Editor and the Publishers.

Declaration: The papers published in this book are results of the research work of individual authors. The responsibility for the facts, views, conclusions and plagiarism (if any) in the papers are entirely that of the authors. The editorial board and the publisher bear no responsibility for the same.

Editorial Board :

- Advisors** : Dr. Manjit Gogoi, Principal, JHNS College
Prof. Dipendu Das, HoD, Deptt. of English, Assam University, Silchar
Dr. Mridul Bordoloi, HoD, Deptt. of English, Dibrugarh University, Dibrugarh
Dr. Madhumita Purkayastha, Associate Prof., Deptt. of English, DHSK College, Dibrugarh
Dr. Somdev Banik, Asst. Prof., Deptt. of English, Tripura University, Agartala
Dr. Saugata Kr. Nath, Asst. Prof., Deptt. of English, Assam University, Silchar
Dr. Rabi Kr. Jha, Associate Prof., Deptt. of English, SMD College, Charing
- Chief Editor** : Dr. Akashjyoti Saikia, Asst. Prof., Deptt. of English, JHNS College
- Editors** : Mrs. Sima Nath, Asst. Prof., Deptt. of English, JHNS College
Mr. Pranjal Protim Borah, Asst. Prof., Deptt. of English, JHNS College
Mr. Indra Sen Baro, Asst. Prof., Deptt. of English, JHNS College

GANDHIAN PHILOSOPHY AND WOMEN EMPOWERMENT

**Editor
Dr. Santana Dutta**

Published by Gandhi Study Centre of Jhanji Hemnath Sarma College,
Jhanji, Sivasagar, May, 2018.

ISBN : 9788293010107

Editorial Board:

- Chief Advisor** : Dr Manjit Gogoi, *Principal*
Advisor : Mamoni Borgohain, *Vice-Principal*
Bijoy Phukon, *Director, Gandhi Study Centre*
Mira Bala Borah, *Assoc. Professor, Economics*
Editor : Dr Santana Dutta
Assistant Editor : Manurima Bhagawati
Members : Minoti Gogoi
Navanita Borah
Noni Rajkhowa
Basanta Handique
Sima Nath

(c) All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any form without the written permission from the Editorial Board and the Publishers.

Declaration: The papers published in this book are results of the research work of individual authors. The responsibility for the facts, views, conclusions and plagiarism (if any) in the papers are entirely that of the authors. The editorial board and the publisher bear no responsibility for the same.

Rs. : 500/ (*Rupees Five hundred only*)

Printed at : Binayak Offset, Sankar Mandir Road, Sivasagar.

Sustainable Development & Gandhi's Thoughts on Environment

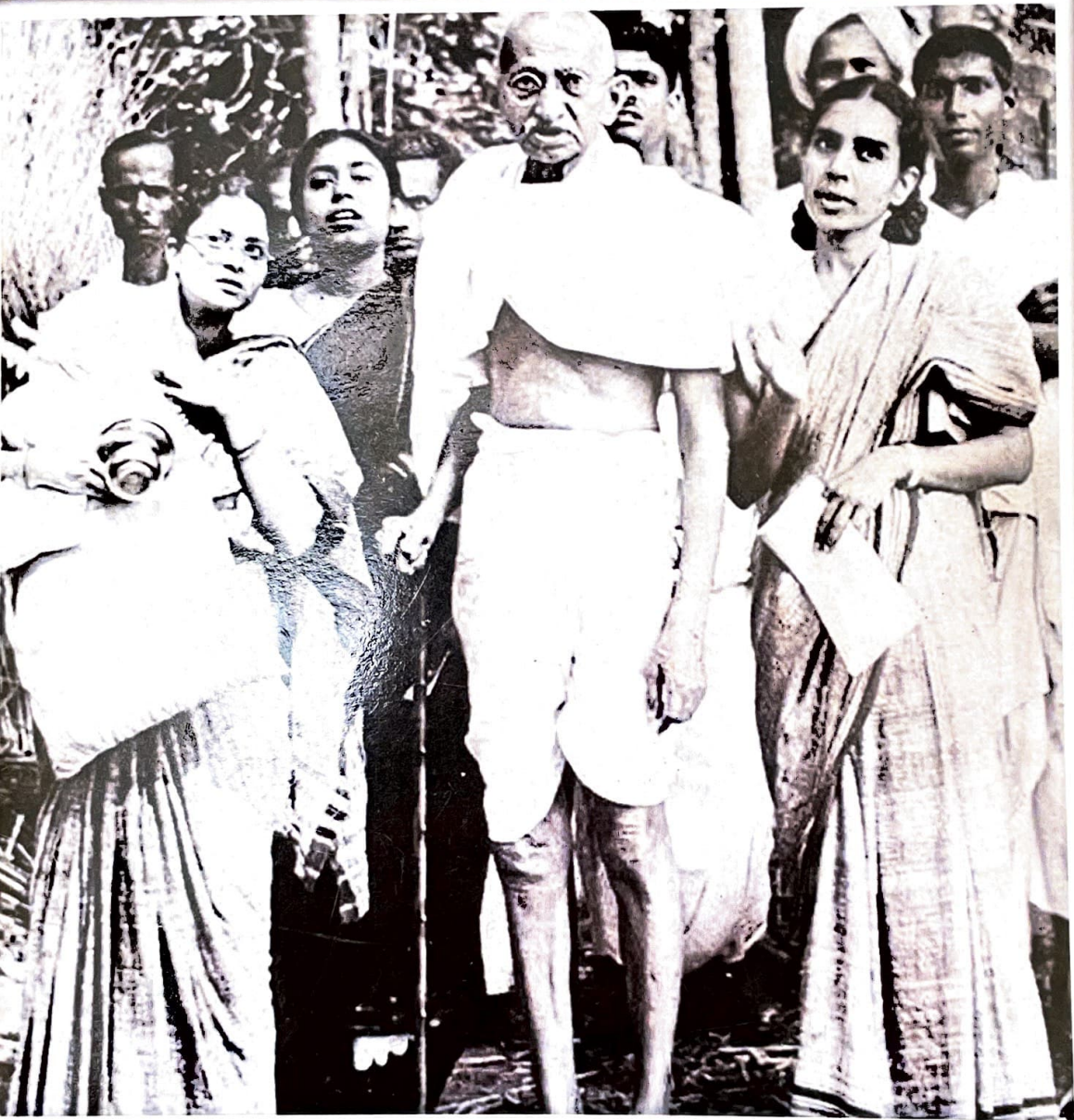
Amar Jyoti Gogoi

The world famous personality popularly known as Gandhi is a name of not only a political leader, but a great philosopher, a great revolutionist, an environmentalist and a strong supporter of sustainable development. Mohandas Karamchand Gandhi who born on 2nd October, 1869 at Porbandar in the princely State of Gujarat was not just a freedom fighter and a leader of masses but a great thinker of environmental protection. He has been named and universally known as Mahatma not only due to his mass leading activities but due to his great and generous pious personality. His personality was developed with his experiences and deep understanding of every situation experienced by him. His enthusiastic mind, kind and generous soul and spirituality made him Mahatma. Mahatma means a great soul. Every aspect of his life has been deeply studied by many researchers but very little has been focused on his love and care for nature.

The literal meaning of environment is related to the surrounding of an object in nature. In fact environment may be regarded as everything else but to me it includes the sky over our heads and the earth beneath our feet. Sustainable development is the organizing principle for meeting human development goals while at the same time sustaining the ability of natural system to provide the natural resources and ecosystem services upon which the economy and society depends. Sustainable development in environment is "development that meets the needs of the present, without compromising the ability of future generations meets their own needs". Sustainability can be defined as the practice of maintaining processes of productivity indefinitely natural or human

GANDHIAN PHILOSOPHY AND WOMEN EMPOWERMENT

Editor
Dr. Santana Dutta

*Published by Gandhi Study Centre of Jhanji Hemnath Sarma College,
Jhanji, Sivasagar, May, 2018.*

ISBN : 9788293010107

Editorial Board:

- Chief Advisor** : Dr Manjit Gogoi, *Principal*
Advisor : Mamoni Borgohain, *Vice-Principal*
Bijoy Phukon, *Director, Gandhi Study Centre*
Mira Bala Borah, *Assoc. Professor, Economics*
Editor : Dr Santana Dutta
Assistant Editor : Manurima Bhagawati
Members : Minoti Gogoi
Navanita Borah
Noni Rajkhowa
Basanta Handique
Sima Nath

(c) All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any form without the written permission from the Editorial Board and the Publishers.

Declaration: The papers published in this book are results of the research work of individual authors. The responsibility for the facts, views, conclusions and plagiarism (if any) in the papers are entirely that of the authors. The editorial board and the publisher bear no responsibility for the same.

Rs. : 500/ (*Rupees Five hundred only*)

Printed at : Binayak Offset, Sankar Mandir Road, Sivasagar.

খনা আলিৰ স্মৃতিকাতৰতা

ড° মানজিৎ গগৈ

KHANAALIR SMRITIKATORATA

A book on related to some memors of Khona Ali and its neighbouring area specially people Culture and their past & present co-operation with each other, written by Dr. Manjit Gogoi, M. Sc., P.h.D., FHAS, FESC, Principal Jhanji Hemnath Sarma College, Jamuguri, Sivasagar and published by Mrs. Monjushree Gogoi, Cherekapar, Sivasagar.

First Edition : March, 11th 2017

Price : 180/- only

ISBN : 9788183482370

খনা আলিৰ স্মৃতিকাতৰতা

লেখক : ড° মানজিৎ গগৈ, M. Sc., P.h.D., FHAS, FSEc, Principal Jhanji HNS College, Jamuguri, Sivasagar

প্রকাশক : শ্ৰীযুতা মঞ্জুশ্ৰী গগৈ, M.A., Assamese

লেখকৰ দ্বাৰা সৰ্বস্বত্ব সংৰক্ষিত

প্রথম প্রকাশ : মাৰ্চ, ২০১৭

বেটুপাত : পলাশ

মূল্য : ১৮০/- টকা

মুদ্রন : বিনায়ক অফচেট, শঙ্কৰ মন্দিৰ পথ, শিৱসাগৰ

GANDHIAN PHILOSOPHY AND WOMEN EMPOWERMENT

**Editor
Dr. Santana Dutta**

*Published by Gandhi Study Centre of Jhanji Hemnath Sarma College,
Jhanji, Sivasagar, May, 2018.*

ISBN : 9788293010107

Editorial Board:

- Chief Advisor** : Dr Manjit Gogoi, *Principal*
Advisor : Mamoni Borgohain, *Vice-Principal*
Bijoy Phukon, *Director, Gandhi Study Centre*
Mira Bala Borah, *Assoc. Professor, Economics*
Editor : Dr Santana Dutta
Assistant Editor : Manurima Bhagawati
Members : Minoti Gogoi
Navanita Borah
Noni Rajkhowa
Basanta Handique
Sima Nath

(c) All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any form without the written permission from the Editorial Board and the Publishers.

Declaration: The papers published in this book are results of the research work of individual authors. The responsibility for the facts, views, conclusions and plagiarism (if any) in the papers are entirely that of the authors. The editorial board and the publisher bear no responsibility for the same.

Rs. : 500/ (*Rupees Five hundred only*)

Printed at : Binayak Offset, Sankar Mandir Road, Sivasagar.

Contents

- ☞ Relevance of Gandhiji's Philosophy of Education in India Today ✍ Bineeta Dutta/9
- ☞ Gandhi's views on women: A brief analysis
✍ Dr. Ruprekha Bordoloi/16
- ☞ Educational Thought of Gandhi and Tagore: A comparative study ✍ Dr. Swapan Kumar Dutta/20
- ☞ Gandhi's View on Women Rights and Present Status of Women in India ✍ Mira Bala Borah/27
- ☞ Gandhi's Philosophy and Women Characters in Raja Rao's Kanthapura : A Critical Reading ✍ Gagan Talukdar/38
- ☞ Gandhi's Views Of Women Issues
✍ Basanta Handique/44
- ☞ Educational thought of Mahatma Gandhi: An analytical Study
✍ Kumud Ghosh/51
- ☞ Gandhi And His Vision For Women Empowerment; In The Context of Social, Economic and Political Issues
✍ Dulu Rani Phukon ✍ Juri Kotoky/56
- ☞ Gandhi as an Environmentalist ✍ Geetashree Gogoi/62
- ☞ Gandhi's Concept Of Environmental Education And Its Implication In India : An Analysis
✍ Arupjyoti Saikia ✍ Dinamoni Gogoi/72
- ☞ Women Empowerment and Gandhian Philosophy: A small scale reflection
✍ Rinti Rani Sharmah/
✍ Bhairabanan Borah/81
- ☞ Gandhi and Religion ✍ Moonmoni Borkoch/88
- ☞ Gandhiji's thoughts on women Political Empowerment
✍ Tirtha Baruah/94
- ☞ An Understanding of Gandhian Approach to Human Rights
✍ Sandeep Sankar Regan/102
- ☞ Mahatma Gandhi on Empowerment of Women
✍ Pulak Bhattacharyya ✍ Rekhmoni Baruah/110
- ☞ M.K Gandhi's Concept of Religion: An analysis
✍ Dr. Dreamsea Das/117
- ☞ Gandhi and women Literacy
✍ Anangsha Rajguru ✍ Manurima Bhagawati/112

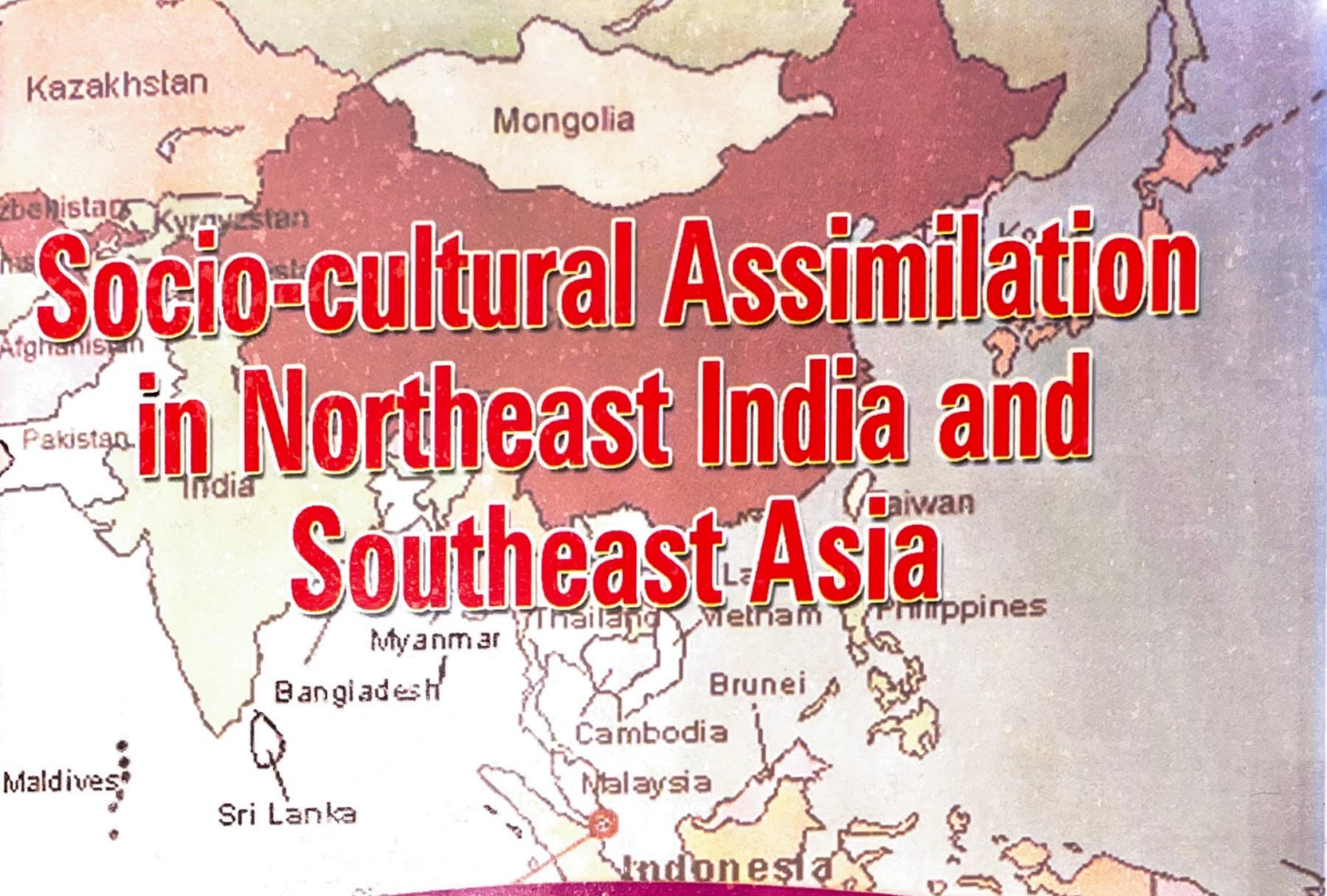
Gandhi's View on Women Rights and Present Status of Women in India

Mira Bala Borah

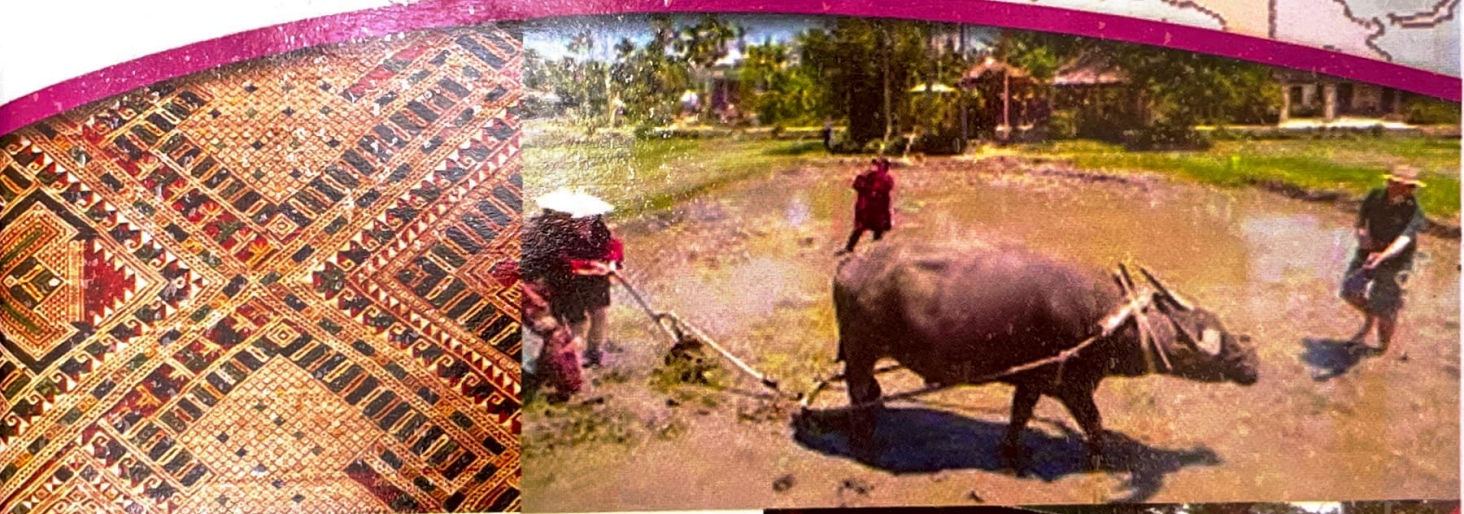
Gandhi had a versatile personality. He was a social reformer, freedom fighter, political leader, idealist, aware about the human rights and had a clear cut economic and educational view for the development of the country India. He was one of the great feminist of India who involved women directly to freedom movement. He had great faith in the power of woman. He himself admitted the role of his mother and the household old woman maid "Rambha" in his life. Rambha taught him to pronounce the name of God to get rid of from the fear of mind. Before he went to London for his higher study he had bowed at his mother feet and promised that he would not eat flesh and would not drink alcohol and would behave all other women as his mother or sister and kept his word till to his death. Gandhi said "to call women the weaker section is a libel; it is man's injustice to women. If by strength is mean brute strength, then, indeed women less brute than man. If strength is meant moral power, the woman is immeasurably man's superior. Woman has greater intuition, endurance, self sacrificing and courage. Without her man could not be. If nonviolence is the law of our being, the future is with woman."

Gandhi respected traditions of the society but not at the cost of individual dignity. So he said "it is good to swim in the water of tradition but to sink in them is suicide." So, he tried to change century old low status of women and said it can be altered with determination and moral strength of women. "The strength of a nation is measured by the welfare of the weakest of its members. Hence adequate care for the

Socio-cultural Assimilation in Northeast India and Southeast Asia

Jhanji Hemnath Sarma College
Jhanji, Sivasagar, Assam

Socio-cultural Assimilation in Northeast India and Southeast Asia: A collection of invited articles and select edited research papers presented in the international seminar on **Socio-cultural Assimilation in Northeast India and Southeast Asia** held on 30th April & 1st May 2018 organised by Internal Quality Assurance Cell (IQAC), Jhanji Hemnath Sarma College, Sivasagar, Assam.

First published in May 2018

ISBN: 9788284582370

Price: Rs. 700.00

Published by: IQAC, Jhanji Hemnath Sarma College, Sivasagar, Assam

Printed at: Binayak Offset Printers, Sivasagar, Assam

© All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any form without the written permission from the Editorial Board and the Publishers.

Declaration: The papers published in this book are results of the research work of individual authors. The responsibility for the facts, views, conclusions and plagiarism (if any) in the papers are entirely that of the authors. The editorial board and the publisher bear no responsibility for the same.

Contents

- **Socio-Cultural Affinities Between Southeast Asia and Northeast India: Understanding Tai Ahom Culture in the Brahmaputra Valley and the Tai Yuan Culture in the Chao Phraya Valley of Thailand/ 1**
    ✧ Girin Phukon
- **Assam : Cultural Assimilation and Beyond/ 18**
    ✧ Dr. Paromita Das
- **Evolution of South East Asian Cultural Elements on Early Sculptural Designs of Assam/ 27**
    ✧ Abhijit Bharali
- **Exploring Socio-Cultural Bond Among South, North east India and Southeast Asia/ 37**
    ✧ Abhilash V.J, Sujata Gurudev
- **India's Act East Policy and Northeast Region/ 53**
    ✧ Mira Bala Borah
- **Trade Between Indian and South East Asia : An Analysis of the Border Trade Initiative/ 63**
    ✧ Ankita Bharadwaj
- **Socio-cultural evolution of Northeast India and Southeast Asia on the basis of geomorphology/ 76**
    ✧ Aparna Choudhury
- **Socio-Cultural Assimilation Among Ahoms, Chutiyas, Mishings and Deories Ethnic Communities of Assam/ 85**
    ✧ Debashri Patra

India's Act East Policy and Northeast Region

Mira Bala Borah
Deptt of Economics
Jhanji HNS College

Acceptance of economic liberalization and export led growth strategy and moving away from cold war era policies India has focused on forging close economic and commercial ties with various countries. So, Look East Policy (LEP) was formulated during the Prime minister (PM) Rao (1991-1996) and rigorously pursued by PM Atal Bihari Vajpayee (1998-2004) and PM Manmohan Singh(2004-2014) respectively. Singh stated that since 1992 the Govt. of India had launched a LEP which was not merely an external economic policy but also marked a strategic shift in India's envisioned role in the changing global economic scenario. The aim of the LEP was to turn the western oriented foreign trade to eastern oriented trade with its developing neighbouring countries. Consequently India became a sectoral partner (1992), dialogue partner(1996), Summit Level partner(2002) and strategic partner of Association of South East Asian Nations (ASEAN). The ASEAN is a regional intergovernmental organization comprising 10 South Asian countries which promoted Pan Asian and intergovernmental cooperation. 10 member countries are Brunei, Cambodia, Indonesia, Laos, Malaysia, Myanmar, Philippines, Singapore, Thailand and Vietnam. ASEAN-India free trade agreement (FTA) in goods came into effect on 1st January 2010 which boosted bilateral trade between the region and it became major trading partner of India. India has agreed to reduce import duties on tea, coffee, rubber, palm oil phase wisely. In a two day summit in New Delhi, Dec. 2012 FTA in services and investment were signed. At the 12th ASEAN India Summit 2014, Prime Minister Narendra Modi declared that

BANALATA
ACADEME

A Banalata Imprint

ছেমিষ্টাৰ ❖ মেজৰ

ভাৰতৰ প্ৰেক্ষাপটত উন্নয়ন অৰ্থনীতি

DEVELOPMENT ECONOMICS WITH INDIAN PERSPECTIVE

ডিব্ৰুগড় বিশ্ববিদ্যালয়ৰ স্নাতক মহলাৰ পঞ্চম ছেমিষ্টাৰ (মেজৰ)

পাঠ্যক্ৰমৰ আধাৰত লিখিত পাঠ্যপুথি

ড° মিনতি গগৈ বৰুৱা | অশ্বিনী মাছে

ডিব্ৰুগড় বিশ্ববিদ্যালয়ৰ স্নাতক মহলাৰ পঞ্চম ছেমিষ্টাৰ (মেজৰ) পাঠ্যক্ৰমৰ
আধাৰত লিখিত পাঠ্যপুথি

ভাৰতৰ প্ৰেক্ষাপটত উন্নয়ন অৰ্থনীতি

Development Economics with Indian Perspective - I

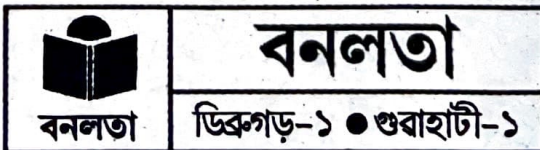
পঞ্চম ছেমিষ্টাৰ • মেজৰ

মিনতি গগৈ বৰুৱা

সহযোগী অধ্যাপিকা, অৰ্থনীতি বিভাগ
জাঁজী হেমনাথ শৰ্মা মহাবিদ্যালয়, যোৰহাট

অশ্বিনী মাছে

সহকাৰী অধ্যাপক, অৰ্থনীতি বিভাগ
মনোহাৰী দেৱী কানৈ মহিলা মহাবিদ্যালয়, ডিব্ৰুগড়

Bharator Prakshapotot Unnayan Arthaniti - I : A text book of Economics in Assamese as per syllabus of Six Semester Degree Programme (5th Semester Major) of Dibrugarh University, written by Minoti Gogoi Baruah and Ashwini Machey and published by Sri Pradyut Hazarika on behalf of Banalata, Dibrugarh, Assam.
Fourth Edition : June 2018

₹ Two hundred thirty rupees only

প্রকাশক :

শ্রীপ্রদ্যুৎ হাজৰিকা, এম.বি.এ.

বনলতা

নতুন বজাৰ, ডিব্ৰুগড়-১

শাখা :

পাণবজাৰ, গুৱাহাটী-১

website : www.banalata.in

webmail : banalata@banalata.in

email : banalata_india@yahoo.com

© লেখকৰ

প্রথম প্রকাশ : জুলাই, ২০০৩

দ্বিতীয় প্রকাশ : জুন, ২০০৭

তৃতীয় প্রকাশ : জুন, ২০১৭

চতুর্থ প্রকাশ : জুন, ২০১৮

ISBN : 978-7339-495-4

মূল্য : ২৩০.০০ টকা মাত্ৰ

ডিটিপি আৰু প্ৰচ্ছদ :

আশীষ দেৱনাথ, ডিব্ৰুগড়

মুদ্ৰক :

বনলতা প্ৰিণ্ট এণ্ড পেক

ছেণ্ট্ৰ ভি

A Note of sorry and gratitude

Despite all our efforts to make this book error free, there is very possibility of printing mistake/mistakes due to oversight or lack of timely information. We look forward to overcome all the shortfalls of the book, if any. Therefore, we request and expect from all our readers to inform us/bring the shortfalls to our notice, which will help us to make the next edition of this book better and error free. We also expect valuable suggestions to make the next edition of this book far better.

Disclaimer

This book has been prepared with a purpose to help the students career. We are not aware of any copyright violations in any form which has been incurred while preparing this book. We will not only appreciate but also take immediate action to rectify and overcome any such thing which has occurred unintentionally/unknowingly in any form towards anyone, in case it is brought to our notice.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced or transmitted, in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopy, recording or any information storage and retrieval system, now known or to be invented without permission in writing from the publishers, except by a reviewer who wishes to quote brief passage in connection with a review written for inclusion in a magazine, newspaper or broadcast.

উপক্রমণিকা

নব্য শিক্ষানীতিৰ আধাৰত নিত্য নতুন পাঠ্যক্রম বিন্যাস ঘটিছে। ইয়াৰ বাবে বিশ্ববিদ্যালয়ে ষাণ্মাসিক পাঠ্যক্রম নিৰ্দ্ধাৰণ কৰি দিছে। অৰ্থবিজ্ঞানৰ এই নতুন পাঠ্যক্রমত সন্নিবিষ্ট হোৱা ব্যাপক আৰু জটিল বিষয়বস্তুবোৰ অতি কম সময়তে ছাত্ৰ ছাত্ৰীসকলে সহজে অনুধাৱন কৰিব পৰাকৈ একোখন সহজবোধ্য পাঠ্যপুথিৰ অতিমাত্ৰাই প্ৰয়োজন হৈ পৰিল। আনহাতে আমাৰ মাতৃভাষাত এনে সহজবোধ্য পাঠ্যপুথিৰ অভাৱ অত্যন্ত বেছি। সেয়ে অতি কম সময়তে স্নাতক মহলাৰ ৫ম ষাণ্মাসিক (5th semester) ত “ভাৰতৰ প্ৰেক্ষাপটত উন্নয়ন অৰ্থনীতি -১” পাঠ্যপুথিখন প্ৰণয়ন কৰা হ’ল। দ্বৈত প্ৰচেষ্টাৰে অতি কম সময়ৰ ভিতৰত ছাত্ৰ ছাত্ৰীসকলৰ প্ৰয়োজন পূৰণ কৰিব পৰাকৈ পাঠ্যপুথিখন সম্পূৰ্ণ কৰিছোঁ।

গ্ৰন্থখনি প্ৰকাশৰ দায়িত্বগ্ৰহণ কৰা ডিব্ৰুগড়ৰ “বনলতা” প্ৰকাশনৰ স্বত্বাধিকাৰী শ্ৰীযুত মাখন হাজৰিকাৰ পুত্ৰ শ্ৰী প্ৰদ্যুৎ হাজৰিকালৈ আমাৰ হিয়াভৰা কৃতজ্ঞতা থাকিল। কিতাপখন প্ৰস্তুত কৰোতে জটিল তত্ত্বৰ ব্যাখ্যা বিচাৰি সহায় লোৱা দেশী বিদেশী গ্ৰন্থৰ গ্ৰন্থকাৰসকললৈ আমাৰ কৃতজ্ঞতা থাকিল। গ্ৰন্থখনৰ প্ৰস্তুতি পৰ্বত আমাৰ নিজ পৰিয়ালৰ সদস্যসকলৰ লগতে অন্য বহুজন শুভাকাঙ্ক্ষীয়ে ভিন্ন ধৰণে ভিন্ন ক্ষেত্ৰত উৎসাহিত আৰু উপকৃত কৰিছিল, তেখেতসকললৈও আমি কৃতজ্ঞতা জনালোঁ। কিতাপখনৰ অনুলিখন আৰু অলংকৰণৰ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰা আশিস দেবনাথ আৰু সুৰজিৎ ভট্টাচাৰ্যলৈও ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

গ্ৰন্থখনি প্ৰস্তুত কৰোতে ৰৈ যোৱা ভুল-ত্রুটিখিনি বিজ্ঞজনে আঙুলিয়াই দিলে আনন্দিত হ’ম। গ্ৰন্থখনে ছাত্ৰ ছাত্ৰীসকলক উপকৃত কৰিলেই আমাৰ শ্ৰম সাৰ্থক হ’ব।

জুলাই, 2016

মিনতি গগৈ বৰুৱা
অশ্বিনী মাছে

সূচী পত্ৰ

প্ৰথম অধ্যায় : উন্নয়ন অৰ্থ আৰু পৰিমাণ

১৫-৪৮

আৰম্ভণি

আৰ্থিক উন্নয়নৰ সংজ্ঞা

অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ জোখমাখ

উন্নয়নৰ নিৰ্ধাৰক হিচাপে জাতীয় আয়

উন্নয়নৰ সূচক হিচাপে প্ৰকৃত জনমূৰী আয়

তুলনামূলক ধাৰণা

উন্নয়নৰ সূচক হিচাপে অৰ্থনৈতিক কল্যাণ

মুঠ ঘৰুৱা উৎপাদন

উন্নয়নৰ সূচক হিচাপে জীৱন ধাৰণৰ মানদণ্ড

কায়িক গুণগত জীৱন সূচক

মানৱ উন্নয়ন সূচক

মানৱ দৰিদ্ৰ সূচক

অমৰ্ত্য কুমাৰ সেনৰ দৰিদ্ৰতা সূচক

অৰ্থনৈতিক বৃদ্ধিৰ ধাৰণা আৰু সংজ্ঞা

অৰ্থনৈতিক বৃদ্ধি জোখ

অৰ্থনৈতিক উন্নয়ন আৰু অৰ্থনৈতিক বৃদ্ধি

উন্নয়নৰ প্ৰক্ৰিয়াত গাঁথনিক পৰিৱৰ্ত্তন

দ্বিতীয় অধ্যায় : উন্নয়নৰ আসোঁৱাসমূহ

অনুন্নত দেশৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ

অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত সহায় কৰা উপাদানসমূহ

অনুন্নত অৰ্থনীতিৰ প্ৰধান কাৰনসমূহ

উন্নয়নশীল অৰ্থনীতি হিচাপে ভাৰতীয় অৰ্থনীতি

অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত চৰকাৰৰ ভূমিকা

অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ অধ্যয়নৰ তাৎপৰ্য

অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ কুফল

ভাৰতৰ জাতীয় আয় আৰু জনমূৰি আয়ৰ গতি আৰু গঠন

জীৱিকাৰ ধৰণ

বিভিন্ন জীৱিকাৰ মাজত ভাৰতৰ শ্ৰমশক্তিৰ বিতৰণ

জনসংখ্যা বৈশিষ্ট্য

ভাৰতৰ জনসংখ্যাৰ আকাৰ আৰু বৃদ্ধিৰ হাৰ

জনসংখ্যাৰ পৰিমাণ

অত্যাধিক জনসংখ্যাৰ সমস্যা

ভাৰতৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ প্ৰভাৱ

অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত তৃতীয়খণ্ড বা সেৱা খণ্ডৰ গুৰুত্ব

তৃতীয় অধ্যায় : দৰিদ্ৰতা, অসমতা আৰু নিবনুৱা

দৰিদ্ৰতাৰ অৱধাৰণা

দৰিদ্ৰতাৰ শ্ৰেণীবিভাজন

আপেক্ষিক বা তুলনামূলক আৰু চৰম বা সম্পূৰ্ণ দৰিদ্ৰতা

দৰিদ্ৰ সীমাৰেখাৰ নিৰ্ধাৰণ পদ্ধতি

দৰিদ্ৰতাৰ ফাক ব্যৱধান

ভাৰতবৰ্ষত গ্ৰাম্য আৰু নগৰীয়া দৰিদ্ৰতাৰ আকাৰ

দৰিদ্ৰতা নিৰ্মূলকৰণৰ আঁচনিসমূহ

নিবনুৱাৰ অৱধাৰণা

নিবনুৱাৰ প্ৰকাৰ

নিবনুৱা নিৰ্দ্ধাৰণ

ভাৰতবৰ্ষত নিবনুৱা সমস্যাৰ আকাৰ

নিবনুৱা সমস্যাৰ কাৰণসমূহ

নিবনুৱা সমস্যা সমাধানৰ উপায়

ভাৰত চৰকাৰে নিবনুৱা সমস্যা সমাধানৰ বাবে হাতত লোৱা শেহতীয়া পদক্ষেপ
সমূহ

চতুৰ্থ অধ্যায় : অৰ্থনৈতিক সমৃদ্ধিৰ তত্ত্বসমূহ

১১৫-১৮৮

আৰম্ভণি

অৰ্থনৈতিক বৃদ্ধিৰ অৰ্থ

জনসংখ্যা বৃদ্ধি আৰু অৰ্থনৈতিক উন্নয়ন

দ্রুত অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ কাৰক হিচাপে জনসংখ্যা

জনসংখ্যা বৃদ্ধি অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ হেঙাৰ স্বৰূপ

প্রযুক্তি কৌশলৰ অগ্রগতি আৰু অৰ্থনৈতিক উন্নয়ন

কৌশল নিৰ্বাচন

শ্রমপ্রধান উৎপাদন কৌশল

মূলধন প্রধান উৎপাদন কৌশল

শ্রমপ্রধান কৌশলৰ সপক্ষে যুক্তি

শ্রমপ্রধান কৌশলৰ বিপক্ষে যুক্তি

মূলধন প্রধান কৌশলৰ বিপক্ষে যুক্তি

কৌশল নিৰ্বাচন নিৰ্ণয় কৰা কাৰকসমূহ

উন্নয়নশীল দেশৰ বাবে উপযোগী কৌশল

মধ্যম কৌশল

ভাৰতবৰ্ষৰ পৰিকল্পনাৰ ক্ষেত্ৰত কৌশল নিৰ্বাচন

মূলধন উৎপাদনৰ অনুপাত

প্রান্তীয় মূলধন উৎপাদনৰ অনুপাত

মূলধন উৎপাদনৰ অনুপাত নিৰ্দ্ধাৰণ কৰা কাৰকসমূহ

মূলধন উৎপাদন অনুপাতৰ গুৰুত্ব

অনুন্নত অর্থনীতিত মূলধন উৎপাদনৰ অনুপাত
 নিম্ন মূলধন উৎপাদনৰ অনুপাতৰ সপক্ষে যুক্তি
 উচ্চ মূলধন উৎপাদনৰ অনুপাতৰ সপক্ষে যুক্তি
 মূলধন উৎপাদনৰ অনুপাত ধাৰণাৰ সীমাবদ্ধতা
 প্রযুক্তি কৌশলৰ পৰিৱৰ্তন প্ৰক্ৰিয়া
 প্রযুক্তি কৌশলৰ হস্তান্তৰৰ উপায়
 প্রযুক্তি কৌশলৰ হস্তান্তৰৰ যোগেদি উন্নয়নৰ উপায়
 অনুন্নত অর্থনীতিৰ বাবে প্রযুক্তি কৌশলৰ পৰিৱৰ্তনৰ সমস্যা
 আডাম স্মিথৰ অর্থনৈতিক উন্নয়ন তত্ত্ব
 ৰিকাৰ্ডৰ উন্নয়ন তত্ত্ব
 হেৰড ডোমাৰৰ উন্নয়ন আৰ্হি
 স্থিৰ উন্নয়নৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় অৱস্থাসমূহ
 ডোমাৰৰ উন্নয়ন আৰ্হি
 হেৰডৰ অর্থনৈতিক উন্নয়ন আৰ্হি
 হেৰড আৰু ডোমাৰৰ আৰ্হি দুটাৰ তুলনা
 আৰ. এম. চ'ল'ৰ উন্নয়নৰ আৰ্হি
 সান্ত্ব্য উন্নয়নৰ ধৰণ
 আভ্যন্তৰীক বিকাশ তত্ত্বৰ পৰিচয়

পঞ্চম অধ্যায় : উন্নয়নৰ তত্ত্বসমূহ

১৮৯-২০

দৰিদ্ৰতাৰ দুষ্ট চক্ৰ
 দৰিদ্ৰতাৰ দুষ্ট চক্ৰক বজাৰ অসম্পূৰ্ণতাৰ জৰিয়তে ব্যাখ্যা
 দৰিদ্ৰতাৰ চক্ৰবেহু অতিক্ৰম কৰাৰ উপায়
 ক্ৰমবৰ্দ্ধমান কাৰ্যকৰণ তত্ত্ব
 আন্তৰ্জাতিক বৈষম্য তত্ত্ব বা উন্নত আৰু অনুন্নত দেশৰ তত্ত্ব
 গুণাৰ মিৰ্ডলৰ পশ্চাৎ-মুখী পৰিণাম তত্ত্ব
 সম্প্ৰসাৰণমুখী বনাম পশ্চাৎমুখী পৰিণাম
 চৰকাৰৰ ভূমিকা

আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় বৈষম্য
ৰ'ষ্ট্ৰ'ৰ উন্নয়নৰ স্তৰসমূহ
ৰ'ষ্ট্ৰ'ৰ তত্ত্বৰ মূল্যায়ন
উন্নয়নৰ স্তৰ আৰু ভাৰতবৰ্ষ
ৰ'ষ্ট্ৰ'ৰ উন্নয়ন প্ৰক্ৰিয়া আৰু উন্নয়নশীল অৰ্থনীতি
সমতাপূৰ্ণ উন্নয়ন কৌশল
বিভিন্ন খণ্ডসমূহৰ মাজৰ সমতা
অসম উন্নয়ন কৌশল
সামাজিক মূলধনৰ দ্বাৰা অৰ্থনৈতিক অসমতা সৃষ্টি
প্ৰত্যক্ষ উৎপাদনী কাৰ্যৰ দ্বাৰা অৰ্থনৈতিক অসমতা
অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ পথ
শেষৰ উদ্যোগ প্ৰথমে
অসম উন্নয়ন কৌশলৰ সুবিধা
সমতাপূৰ্ণ উন্নয়ন আৰু অসম উন্নয়ন কৌশলৰ মাজত সাদৃশ্য
সমতাপূৰ্ণ উন্নয়ন কৌশল বনাম অসমতাপূৰ্ণ উন্নয়ন কৌশল
লুইচ সীমাহীন শ্ৰমিকৰ যোগানৰ দ্বাৰা অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ
অৰ্থনৈতিক সম্প্ৰসাৰণ পদ্ধতি
মূলধন, কাৰিকৰী কৌশলৰ উন্নতি আৰু উৎপাদনৰ মাজত সম্পৰ্ক
চৰকাৰৰ ভূমিকা আৰু পুঁজিপতি
সঞ্চয়ৰ ভূমিকা
বেংকৰ ঋণৰ ভূমিকা
উন্নয়ন প্ৰক্ৰিয়াৰ সমাপ্তি

viOLeNcE

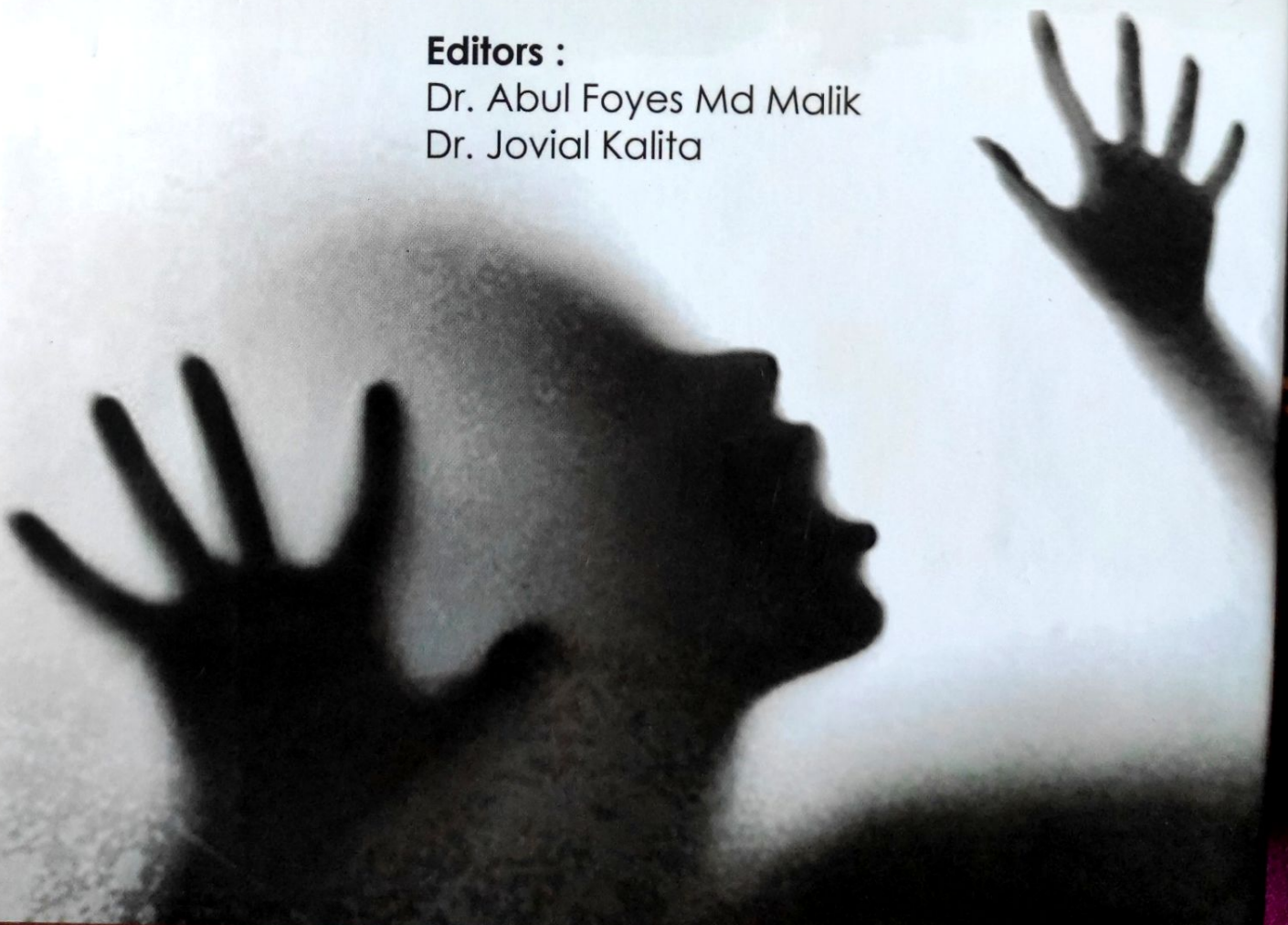
**Violence against
Women in India**

(Volume -2)

Editors :

Dr. Abul Foyes Md Malik

Dr. Jovial Kalita

Violence against Women in India (Volume - 2)

- PUBLISHED BY** : DR ABUL FOYES MD MALIK
DEPT. OF BENGALI
DIGBOI MAHILA MAHAVIDYALAYA
DIGBOI 786171
- SPONSORED BY** : UNIVERSITY GRANTS COMMISSION (NERO)
BELTOLA, GUWAHATI
- FIRST PUBLISHED** : OCTOBER 2017
- EDITED BY** : DR ABUL FOYES MD MALIK
DEPT. OF BENGALI
DIGBOI MAHILA MAHAVIDYALAYA
DR JOVIAL KALITA
HoD, DEPARTMENT OF ENGLISH
DIGBOI MAHILA MAHAVIDYALAYA
- COVER DESIGN** : EDITOR
- PRICE** : 600/- (RUPEES SIX HUNDRED ONLY)
- PRINTED BY** : SHYAM OFFSET
BORBAZAR, TINSUKIA (ASSAM)
Mobile No. : 9435136494
- ISBN** : 978-93-80247-76-2

No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, recording or by any information, storage and retrieval system without prior permission in writing from the publisher.

The views and research findings provided in this publication are those of the author/s only and the editors are in no way responsible for its content.

- EDUCATION: A GATEWAY FROM "POWERLESS" TO "EMPOWERED" JOURNEY OF WOMEN/Atlanta Talukdar/156
- REPRODUCTIVE RIGHTS AS HUMAN RIGHTS: WOMEN BEING HIDDEN CASUALTIES IN NORTH EAST INDIA/Neha Gupta/160
- The menace of Domestic Violence – Legal Implications/Rafiul Ahmed/164
- DOVES ARE NOT TO BE CAGED/SOFIUL AHMED/168
- INFLUENCE OF INDIAN CINEMA: PEOPLE'S PERCEPTION AND ACTION TOWARDS WOMEN/Sukanya Kakoti/173
- Women Reservation in Panchayati Raj System: Its Future Prospect on Indian Parliament and State Legislatures/Dr. Md. Imam Uddin Ansari/177
- Reconstructing Womanhood in Afro-American literature with special reference to Americanah/Giteemoni Saikia, Deepasree Das Sarkar/181
- SEXUAL HARASSMENT AT THE WORKPLACE: DISCOVERING THE CAUSES OF IT'S ENDURANCE/Chirantani Dey/186
- Deeti as a Feminist Voice: A Reading of Amitav Ghosh's *Sea of Poppies* /Raginee Mahanta/190
- VIOLENCE BEHIND CLOSED DOORS : THE ISSUES AND CHALLENGES OF WOMEN DOMESTIC WORKERS IN INDIA/Ritumoni Bhuyan/194
- Social Media Usage among Girls in 12-20 Age Group in Barabanki, a Most Backward District of Central Uttar Pradesh, India /Prof. Shirin Abbas, Prof. (Dr.) A.K. Singh/198
- Increasing Crimes against Women and Impact of Socio-Economic Issues: A Statistical Scenario of Assam/Priyanka Chetia/204
- BATTERED WOMEN SYNDROME AND THE NEED FOR IT TO BE A GENERAL DEFENCE UNDER THE INDIAN PENAL CODE/Ankita Goswami/216
- Women and Violence in Two Stories of *Interpreter of Maladies* : A study/Pankaj Luchan Gogoi/224
- ✓ ➤ POLITICAL EMPOWERMENT OF WOMEN IN ASSAM : A STUDY OF ASSEMBLY ELECTIONS SINCE 2001/Basanta Handique/229
- CYBER SECURITY AND CYBER CRIME AGAINST WOMEN/Hena Shameem /234
- Women's Empowerment and Challenges in the Changing Present Scenario of Rural Assam/ Anjali Sakia/237
- Status and position of Women in Assam- A study / Nitumoni Deka/241
- Domestic Violence against Women in India/Pranjal Handique/247

POLITICAL EMPOWERMENT OF WOMEN IN ASSAM : A STUDY OF ASSEMBLY ELECTIONS SINCE 2001

Basanta Handique

Research Scholar, Assam University, Silchar

Introduction

Women empowerment is one of the most important key for the development of a nation. Because women have occupied nearly about fifty percent of total population in most of the country of the World. It is likely impossible to develop a country without empowering on women empowerment. Women empowerment means developing them as more aware individuals, who are politically active, economically productive and independent and are able to make intellectual discussion in matters that affect them. As a concept it was introduced at the International Women Conference in 1985 at Nairobi. The conference defined women empowerment as redistribution of social power and control of resources in favour of women.

In India, the status of women was better than many others countries in ancient time. Women were treated as equal to men. During British ruled the status of women become decrease. Realizing the sex inequality, the framers of Indian constitution introduced some special provisions in the constitution in order to overcome discrimination and inequality in society between men and women. Numbers of laws were passed for the protection and safeguard of women and their rights. The constitution gives equal political rights to both men and women. Although number of steps has been taken for the equal participation of men and women, the women participation in decision making process of Centre as well as in the state legislatures remain very low. The picture of women participation in Assam Legislative Assembly is also the same. Empowering women in different field become very difficult without proper women representation in decision making process. So, here an attempt is made to study political empowerment of women in Assam in the context of Assam Legislative Assembly elections since 2001.

Objectives

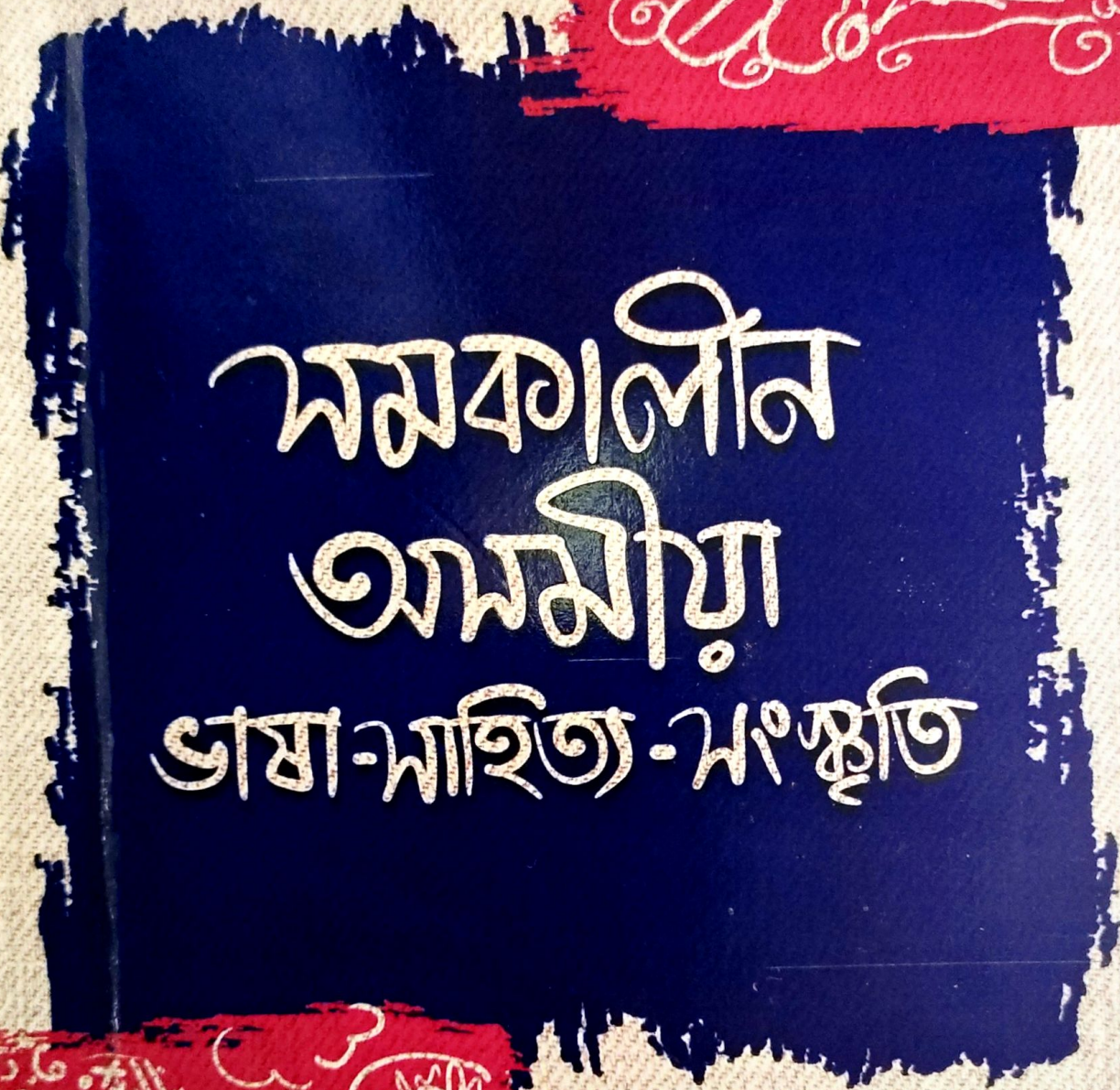

- (i) To study the representation of women in Assam Legislative Assembly Election since 2001,
- (ii) To find out the challenges to women political participation in Assam and its remedial measures.

Methodology

In the present study descriptive and analytical methods are applied. An emphasis is given to scrutinize the women participation in the Assembly electoral of Assam. The sources of materials relevant and used in this study are mainly secondary i.e. books, election report, journals, newspapers etc.

Discussion

Women participation in the field of politics is very important for the success of democracy. India, the largest democratic country in the world, has a glorious history of women political participation in its independent movement against British. Woman leaders like Sarojini Naidu, Vijayalakshmi Pandit, Rajkumari Amrit Kaur and Aruna Asaf Ali were played a decisive

সমকালীন
আমীয়া
ভাষা-মাহিত্য-সংস্কৃতি

সম্পাদনা
যুগল চন্দ্র সোনোরাল
বিজুমণি দত্ত

সমকালীন অসমীয়া ভাষা-সাহিত্য-সংস্কৃতি

জান-বিজ্ঞান-বিশুদ্ধতা

৩১ সংখ্যক অসমীয়া বিষয়ৰ পৰিশীলন পাঠ্যক্রম
(০৪ ৰ পৰা ২৪ ছেপ্টেম্বৰ, ২০১৭)

বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগ, মানৱ সম্পদ উন্নয়ন কেন্দ্ৰ,
গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়, গুৱাহাটী- ১৪

সম্পাদনাঃ

যুগল চন্দ্ৰ সোনোৱাল

বিজুমণি দত্ত

PURBAYON
publication

Samakaleen Asomiya Bhasa-Sahitya-Sanskriti

A collection of articles contemporary of Assamese Language Literature and Culture, edited by Jugal Chandra Sonowal and Bijumon Dutta and published by Purbayon Publication, Satmile, Guwahati 14, Assam on behalf of 31st Refresher Course in Assamese, (4th Sept to 24th Sept. 2017); Human Resource Development Centre; Gauhati University, Guwahati-14

Email- purbayonindia21@gmail.com

First Edition : September, 2017

Rs. ₹ 400/-

ISBN- 978-81-92955-64-

সমকালীন অসমীয়া ভাষা-সাহিত্য-সংস্কৃতি

প্রথম প্রকাশঃ ছেপ্টেম্বৰ, ২০১৭

মূল্যঃ ৪০০ টকা

বেটুপাতঃ সঞ্জীৱ বৰা

গ্রন্থস্বত্বঃ ৩১ সংখ্যক পৰিশীলন পাঠ্যক্রম, অসমীয়া বিভাগ,
গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়

প্রকাশকঃ পূৰ্বায়ণ প্রকাশন
সাতমাইল, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সমীপত
গুৱাহাটী-১৪, অসম
Email- purbayonindia21@gmail.com
website: www.purbayon.com

© ৯৮৬৪৪২২১৫৭

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior permission of the copyright owner.

মাজুলীৰ সত্ৰানুষ্ঠানসমূহত পালন কৰা উৎসৱ-পাৰ্বনঃ এক ক্ষেত্ৰভিত্তিক অধ্যয়ন

ডঃ উপেন চন্দ্ৰ দাস

অসমৰ জাতীয় জীৱনৰ অপৰিহাৰ্য অংগ সত্ৰানুষ্ঠান। ‘সত্ৰ’ শব্দৰ অভিধানিক অৰ্থ হ’ল ‘অধিবেশন’ অথবা ‘নিবাসস্থান’। অসমত সত্ৰ শব্দটো বৈষ্ণৱ ধৰ্ম পালনাৰ্থে আৰু প্ৰচাৰাৰ্থে গুৰু-শিষ্য সমন্বিতে থকা কেন্দ্ৰ অৰ্থত ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে। সমাজত সংহতি আৰু সমন্বয় স্থাপনৰ কাৰণ হ’ল ধৰ্মীয় সহিষ্ণুতা আৰু সকলো জীৱৰ প্ৰতি সমভাৱ প্ৰদৰ্শন। এই উদ্দেশ্য আগত ৰাখি মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে অসমৰ সমাজ জীৱনত সত্ৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰি অসমীয়া সমাজক আধ্যাত্মিকভাৱে একগোট আৰু সামাজিকভাৱে একেলগ কৰাৰ মহামন্ত্ৰ স্বৰূপ এই সত্ৰসমূহে অকল আমাৰ জাতীয় জীৱনৰ ক্ষেত্ৰতে নহয়, সৰ্বভাৰতীয় ঐক্য আৰু সংহতিৰ ক্ষেত্ৰতো যথেষ্ট বৰঙনি আগবঢ়াইছে। ধৰ্মীয় দৃষ্টিভংগী আৰু আধ্যাত্মিক চিন্তা-ভাৱনাৰ দৰেই সাংস্কৃতিক সংহতিৰ ক্ষেত্ৰতো অসমৰ সত্ৰসমূহৰ অবিহণা প্ৰচুৰ। সত্ৰসমূহত পালন কৰা বিভিন্ন উৎসৱ পাৰ্বনে সমাজত সংহতি আৰু সমন্বয় স্থাপন কৰি আহিছে। মহাপুৰুষ শংকৰদেৱে পাতি থৈ যোৱা সত্ৰৰ সংখ্যা বেছি নাছিল যদিও সময়ৰ অগ্ৰগতিত ইয়াৰ সংখ্যা যথেষ্ট হ্রাস আৰু একালত গোটেই অসমৰ বাবে এই অনুষ্ঠানসমূহ আধ্যাত্মিক-নৈতিক শিক্ষাৰ লগতে বিবিধ বৈষয়িক শিক্ষাৰো কেন্দ্ৰ হৈ পৰে। ধৰ্মক বাদ দি সঙ্গীত আদি সুকুমাৰ কলাৰ শিক্ষা, চৰ্চা আৰু অনুশীলন হোৱাৰ উপায়ো প্ৰদান কৰি আহিছে। বৰ্তমান হয়তো ইয়াৰ উজ্জ্বলতা-আৰ্কাষণীয়তা কমিছে, কিন্তু জাতীয় অৱস্থিতিৰ অৰ্থেই তাৰ পুনৰ মূল্যায়নৰ প্ৰয়োজনীয়তা নুই কৰিব নোৱাৰি।

সৰ্বসাধাৰণৰ দৃষ্টিত মাজুলী বিহুৰ বৃহত্তম নদীদ্বীপ। বৈষ্ণৱ ধৰ্মাৱলম্বীসকলৰ বাবে মধ্যযুগৰ ভক্তিহু আন্দোলনৰ দিক-পাল মহাপুৰুষ শংকৰ-মাধৱৰ মিলনভূমি তথা পুণ্যক্ষেত্ৰ হু মাজুলীৰ অন্যতম গুৰুত্বপূৰ্ণ কথা হ’ল ইয়াত বৈষ্ণৱ সত্ৰানুষ্ঠানসমূহ প্ৰতিষ্ঠা। এই সত্ৰবোৰ দুই ধৰণে প্ৰতিষ্ঠা হৈছিল। কিছুমান বৈষ্ণৱ ধৰ্মগুৰুৱে ৰাজ-অনুগ্ৰহত মাটি বাৰী লাভ কৰিছিল। এনে সত্ৰৰ ভিতৰত দক্ষিণপাট, আউনীআটি, গড়মূৰ উল্লেখযোগ্য। দ্বিতীয়তে কিছুমান সত্ৰ ধৰ্মগুৰু বা তেওঁলোকৰ শিষ্যসকলে প্ৰতিষ্ঠা কৰিছিল। মাজুলীত গুৰুঘৰীয়া, ৰজাঘৰীয়া, ধনী-দুখীয়াভেদে চাৰি সংহতিৰ বহু সত্ৰ আছে। ইয়াৰে আউনীআটি গড়মূৰ, দক্ষিণপাট ৰাজনৈতিক কাৰণত স্থাপিত সত্ৰ। মাজুলীত অৱস্থিত সত্ৰৰ সঠিক সংখ্যাৰ বেলিকা মত পাৰ্থক্য থকা দেখা যায়। বিভিন্ন তথ্যই ছদ্ম ৰপৰা ছপ্ত খন মাজুলীত আছিল বুলি সমৰ্থন কৰে। উল্লেখযোগ্য যে বহুতো সত্ৰ গৰাখহনীয়া, প্ৰকৃতিক দুৰ্যোগ, ৰাজকোষ তথা বিভিন্ন বিদ্ৰোহ অত্যাচাৰৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত স্থানান্তৰিত হ’ল। মাজুলীৰ সত্ৰসমূহে বিভিন্ন সময় আৰু উপলক্ষ্যত কেৱল ভাৰততেই নহয়, বিদেশত অসমক

প্রতিনিধিত্ব কৰি গৌৰৱ কঢ়িয়াই আনিছে। ধনী-দুখীয়া, সংহতি, গুৰুঘৰীয়া, ৰজাঘৰীয়াভেদে মাজুলীত অৱস্থিত সত্ৰবোৰৰ প্ৰত্যেকৰে স্বকীয় বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ নিত্য-নৈমিত্তিক উৎসৱ-অনুষ্ঠান আছে। শংকৰ-মাধৱৰদেৱৰ সংগীত-নাট-নৃত্যৰ উপৰিও পৰৱৰ্তীকালত ৰজাঘৰীয়া প্ৰভাৱত সৃষ্ট নৃত্য-গীত নাটৰো বিকাশ সাধন হৈ ধৰ্মীয় তথা আধ্যাত্মিক ক্ষেত্ৰতে নহয়, সাংস্কৃতিক ক্ষেত্ৰতো ধাৰাবাহিকতা অক্ষুণ্ণ ৰাখিছে। সংগীত, সাহিত্য, নৃত্য, অভিনয়, স্থাপত্য, ভাস্কৰ্য- এই কলাসমূহৰ চৰ্চা আৰু উৎকৰ্ষ সাধনৰ জৰিয়তে মাজুলীৰ সত্ৰসমূহে সত্ৰীয়া সংস্কৃতিৰ পূৰ্ণ প্ৰকাশ ঘটাইছে।

সত্ৰীয়া আদৰ্শৰ আটাইকেইটা দিশ পূৰ্ণ হৈ থকাৰ বাবে আৰু সৰহ-সংখ্যক সত্ৰ একেলগে মাজুলীত প্ৰতিষ্ঠা হোৱা হেতু মাজুলীক সত্ৰীয়া সংস্কৃতিৰ কেন্দ্ৰস্থল বুলি কোৱা হয়। মাজুলীত বৰ্তমান চুই খন সত্ৰহে নানান আলৈ আত্মকালৰ মাজেদি বৰ্তি আছে যদিও প্ৰতিখন সত্ৰই স্বকীয় মৰ্যদা ৰক্ষা কৰি ধৰ্ম চৰ্চা, সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ ৰক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত অৱদান যোগাই আহিছে। মাজুলীত বৰ্তমান থকা সত্ৰানুষ্ঠানসমূহ হ'ল-

- ১) আউনীআটী সত্ৰ, ২) দক্ষিণপাট সত্ৰ, ৩) গড়মূৰ সত্ৰ, ৪) কমলাবাৰী সত্ৰ, ৫) উত্তৰ কমলাবাৰী সত্ৰ, ৬) ভোগপুৰ সত্ৰ, ৭) বেঙেনাআটী সত্ৰ, ৮) প্ৰাচীন চামগুৰি সত্ৰ, ৯) নতুন চামগুৰি সত্ৰ, ১০) মধ্য মাজুলী কমলাবাৰী সত্ৰ, ১১) মাজুলী বৰ এলেঙি সত্ৰ, ১২) বালি চাপৰি বৰ এলেঙি সত্ৰ, ১৩) আদি এলেঙি সত্ৰ, ১৪) মলুৱাল এলেঙি সত্ৰ, ১৫) বেলসিদ্ধিয়া সত্ৰ, ১৬) গুৱা সত্ৰ, ১৭) আধাৰ সত্ৰ, ১৮) নৰসিংহ সত্ৰ, ১৯) বিহিমপুৰ সত্ৰ, ২০) আদি বিহিমপুৰ সত্ৰ, ২১) টকৌবাৰী সত্ৰ, ২২) দলনি সত্ৰ, ২৩) দিখৌমুখ বৰ এলেঙি সত্ৰ, ২৪) বাঁহ জেঙনি সত্ৰ, ২৫) দক্ষিণপাট সত্ৰ, ২৬) সাঁকোপৰা সত্ৰ, ২৭) চকলা সত্ৰ, ২৮) গড়মূৰ সত্ৰ, ২৯) সাৰজান ন-সত্ৰ, ৩০) আহঁতগুৰি সত্ৰ, ৩১) দীঘলি সত্ৰ, ৩২) এলেঙি মদাৰ গুৰি সত্ৰ, ৩৩) পছমৰা ন-গোঁসাই সত্ৰ, ৩৪) পুনিয়া সত্ৰ।

মাজুলী তথা সমগ্ৰ অসমৰ সত্ৰসমূহত পালন কৰি অহা উৎসৱ-পাৰ্বনসমূহৰ মাজত সত্ৰীয়া সাংস্কৃতিক জীৱনধাৰাৰ স্পষ্ট পৰিচয় পোৱা যায়। লগে লগে এই জীৱনধাৰাত অন্তৰ্ভুক্ত হৈ থকা সমাজৰ আধ্যাত্মিক আৰু নৈতিক প্ৰমূল্য, সামাজিকভাৱে পালনীয় ৰীতি-নীতি আৰু সুকুমাৰ কলাকে ধৰি সংহিষ্ট বিষয়ৰ আভাস পাব পাৰি। অসমীয়া সমাজত লোক-পৰম্পৰা অনুসৰি নানা উৎসৱ পালন কৰি অহা হৈছে। সত্ৰ সমাজতো সেই লোক-উৎসৱ পাৰ্বনসমূহ পালন কৰাৰ প্ৰথা আছে। কিন্তু সত্ৰত পালন কৰা লোক-উৎসৱসমূহ আধ্যাত্মিক লক্ষ্যকেन्द्रিক। সেয়েহে পালনৰ ক্ষেত্ৰত এই উৎসৱসমূহে এক সুকীয়া ৰূপ লাভ কৰাটো নিশ্চিত। এই লোক-উৎসৱসমূহৰ উপৰিও সত্ৰীয়া জীৱনধাৰাৰ লগত সম্বন্ধ থকা আৰু কিছু নিৰ্দিষ্ট বাৎসৰিক উৎসৱ আছে। সেই উৎসৱসমূহৰ মৌখিক তাৎপৰ্য আৰু সেইবিলাকৰ নিজা বাৱৰ্তনিক নিয়ম-বিধি-ব্যৱস্থা অন্তৰ্ভুক্ত

পোহৰলৈ আনি বিষয়টো অধিক স্পষ্ট কৰিবলৈ চেষ্টা কৰা হ'ব। সাংস্কৃতিক আৰু আৰ্থ-সামাজিক দিশৰো কিছুমান নতুন তথ্য উদ্ঘাটন হ'ব বুলি আশা কৰিব পৰা যায়। বিষয়টো মূলতঃ সাংস্কৃতিক দিশৰ হ'লেও সামাজিক সংহতি আৰু সমন্বয়ত ইয়াৰ গুৰুত্ব আছে। - সত্ৰানুষ্ঠানৰ সাংস্কৃতিক দিশৰ স্বৰূপ উদ্ঘাটনত এই গৱেষণাৰ বিশেষ ভূমিকা থাকিব। সত্ৰ সংস্কৃতিৰ অধ্যয়নৰ যোগেদি সম্প্ৰীতিৰ মহান আদৰ্শ যুৱ-প্ৰজন্মৰ মাজলৈ লৈ যোৱাত ই বিশেষ সহায়ক হ'ব।

বিষয়বস্তু আলোচনাঃ

বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ প্ৰচাৰৰ উদ্দেশ্যেই সত্ৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰা হৈছিল। স্বাভাৱিকতেই সত্ৰসমূহত পালন কৰা উৎসৱ-পাৰ্বনসমূহ বৈষ্ণৱধৰ্মক কেন্দ্ৰ কৰিয়েই গঢ় লৈ উঠিছে। উৎসৱ-পাৰ্বনসমূহৰ উৎপত্তি তথা বিকাশৰ মূল আধাৰ বৈষ্ণৱধৰ্ম। বৈষ্ণৱ সত্ৰসমূহত বিষ্ণু বা কৃষ্ণ মাহাত্ম্য সূচক পৰ্বসমূহহে পালন কৰা হয়। উৎসৱ-পাৰ্বনসমূহ সাধাৰণতে তিথি, নক্ষত্ৰ সংত্ৰস্থি আৰু মাহ ভিত্তিত উদ্ঘাটন হয়। এনে ভিত্তি থাকিলেও উৎসৱ-পাৰ্বনসমূহক প্ৰধানকৈ দুটা ভাগত ভাগ কৰিব পাৰি। নিৰ্দিষ্ট কালসূচক আৰু অনিৰ্দিষ্ট কালসূচক বুলিলে যিবোৰ উৎসৱ-পাৰ্বনৰ তিথি, বাৰ, নক্ষত্ৰ, সংত্ৰস্থি আদিৰ ভিত্তিত উদ্ঘাটন হয় তেনে উৎসৱ-পাৰ্বনসমূহ সাধাৰণতে নিৰ্দিষ্ট কালসূচক উৎসৱৰ ভিতৰত পৰে। এই দিশৰ পৰা নিৰ্দিষ্ট কালসূচক উৎসৱসমূহক তিথিকেন্দ্ৰিক, নক্ষত্ৰকেন্দ্ৰিক, সংত্ৰস্থি কেন্দ্ৰিক আৰু মাহকেন্দ্ৰিক - এই চাৰিভাগত ভাগ কৰিব পাৰি। আনহাতে যিবোৰ উৎসৱ-পাৰ্বনৰ তিথি, বাৰ, নক্ষত্ৰ, সংত্ৰস্থি আদিৰ নিৰ্দিষ্টতা নাথাকে তেনে উৎসৱ-পাৰ্বনসমূহ অনিৰ্দিষ্ট কালসূচক উৎসৱৰ ভিতৰত পৰে।

বাস-পূৰ্ণিমা :

মাজুলীৰ সত্ৰসমূহত পালনীয় এটা উৎসৱ হ'ল বাসোৎসৱ। সত্ৰীয়া আদৰ্শ ৰক্ষা কৰি থকা মাজুলীৰ সৰু-বৰ প্ৰায়বোৰ সত্ৰতেই বাসোৎসৱ পালন কৰে। বৈদিক পৰম্পৰা আৰু অভিনয়ৰ দিশত বাসৰ প্ৰাচীনতা দক্ষিণপাট সত্ৰই দাবী কৰে। ১৭৬২ শকত (১৮৪০ চন) দক্ষিণপাট সত্ৰৰ সত্ৰাধিকাৰ বাসুদেৱ গোস্বামীয়ে তিনি দিনীয়াকৈ বাস আৰম্ভ কৰে। পৰৱৰ্তী সময়ত আউনীআটী সত্ৰ, গড়মূৰ সত্ৰ, বেঙেনাআটী সত্ৰ, কমলাবাৰী সত্ৰ, ভোগপুৰ সত্ৰ, চামগুৰি সত্ৰ, পুনীয়া সত্ৰ আদিলৈ বাসলীলাৰ প্ৰসাৰ ঘটে। ইয়াৰ ভিতৰত দক্ষিণপাট সত্ৰ, আউনীআটী সত্ৰ, গড়মূৰ সত্ৰত বাসপূজাৰ বিশেষ প্ৰাধান্য আছে। অন্যান্য সত্ৰবোৰত কেৱল অভিনয় বাসৰ ওপৰতহে গুৰুত্ব দিয়া হয়। অৱশ্যে এইবোৰত বাস উপলক্ষ্যে দিনৰ ভাগত সত্ৰত বিশেষ নাম প্ৰসংগৰ ব্যৱস্থা কৰা হয়। সত্ৰসমূহত বাস অভিনয়ৰ নাটসমূহৰ ভিন্নতা দেখা যায়। কোনো কোনো সত্ৰত শংকৰদেৱৰ 'কেলি-গোপাল' আৰু মাধৱদেৱৰ 'বাস-ঝুমুৰা' নাটকেৰে বাস অভিনয় কৰা দেখা যায়। আনহাতে দক্ষিণপাট সত্ৰ, গড়মূৰ সত্ৰ, বেঙেনাআটী সত্ৰ আদিত নিজ নিজ সত্ৰতে ৰচনা কৰা আৰু বাস-লীলাৰ বিষয়বস্তুৰ লগত সংগতি থকা নাটকেহে অভিনয় কৰে। কোনো সত্ৰত স্বৰচিত

নাটকত মূল কাহিনীৰ লগত খাপ-খুৱাই বসুদেৱ-দৈৱকীৰ বিয়া বা তাতকৈও আগৰ প্ৰাসঙ্গিক কথা সন্নিবিষ্ট কৰা দেখা যায়।

সত্ৰসমূহৰ বাসত বাস-পূজা, বাস-অভিনয় আৰু বাস উপলক্ষ্যে কৰা নাম-প্ৰসংগ-এই তিনিটা অনুষ্ঠানৰ অঙ্গাঙ্গী সম্বন্ধ দেখা যায়। অৱশ্যে সকলো সত্ৰতে বাসপূজা নহয় যদিও অভিনয় আৰু নাম-প্ৰসংগৰ ৰীতি কম-বেছি পৰিমাণে ৰক্ষা কৰা হয়। কেৱল অভিনয়ৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়া সত্ৰকেইখনে দুই-তিনি দিন একেখন নাটকৰ অভিনয়কেই প্ৰদৰ্শন কৰে। তিনিও কথাত সমানে গুৰুত্ব দিয়া সত্ৰসমূহত একে দিনাই তিনিওটা কাৰ্য পালন কৰে। এদিনীয়াকৈ বাস পালন কৰা সত্ৰবোৰত দিনত নিত্য-প্ৰসংগৰ অন্তত বাস উপলক্ষ্যে হিয়া-নাম, দিহা-নাম, গায়ন-বায়ন, নটুৱা-নাচ, চালি-নাচ, ওজাপালি আদি অনুষ্ঠান অনুষ্ঠিত কৰে। দিনৰ সৰাহ আৰু নাম-প্ৰসংগত গুৰু-বৈষ্ণৱে অংশ লোৱা দিশসমূহ আন উৎসৱৰ দৰে একে। এই বাস-পূৰ্ণিমাৰ মূল তিথিৰ দিনা নিত্য-প্ৰসংগত অতিৰিক্তকীৰ্তন, পদ, ঘোষা আদি পঢ়া প্ৰসংগ থাকে। দিনৰ ভাগত সেই কাৰ্যৰ পিছত সন্ধ্যা নিৰ্দিষ্ট লগত বাস-পূজা চলি থকা অৱস্থাতে নামঘৰত বাস-অভিনয় অনুষ্ঠিত হয়। এইদৰেই এদিনীয়া বাসৰ সমাপ্তি হয়।

দক্ষিণপাট সত্ৰত তিনিদিনীয়াকৈ উদ্‌যাপন কৰা বাসৰ প্ৰতিটো দিনৰ কাৰ্য বেলেগ বেলেগ। প্ৰথম দিনা অধিবাস, দ্বিতীয় দিনা বাস আৰু তৃতীয় দিনা ইন্দ্ৰাভিষেক। বৰ্তমান এই অভিনয় নাই যদিও বাস-পূজা পূৰ্বীয় পৰম্পৰাৰে চলি আছে। বেঙেনাআটী সত্ৰত বাস উৎসৱৰ মূল তিথিৰ দিনা গোবিন্দ মূৰ্তিক মহাস্নান কৰাই মহাপূজা কৰাৰ ব্যৱস্থা আছে।

শিবৰাত্ৰি :

ফাগুন মাহৰ কৃষ্ণ পক্ষৰ যি চতুৰ্দশী তিথি সেই ৰাতিয়েই শিবৰাত্ৰি। শিব-গীতাত উল্লেখ মতে-এই ৰাতি যি জনে উপবাসেৰে সৈতে শিবক আৰাধনা কৰে তেওঁ শিবৰ কৃপা লাভ কৰে। যি লোকে মূৰ্তিহুঅভিলাষ কৰে তেওঁলোকে শিবৰাত্ৰি ব্ৰত পালন কৰিব লাগে। ৰাতি কালত জাগৰণ কৰি চাৰি প্ৰহৰত স্থাপিত লিঙ্গ অথবা পাৰ্থিৱ লিঙ্গত বিধিপূৰ্বক শিবৰ পূজা কৰিব লাগে আৰু ব্ৰত পৰায়নেৰে ৰাতি জাগৰণ কালত নৃত্য-গীতৰ মাজেৰে প্ৰহৰে-প্ৰহৰে পূজা কৰি শিবৰাত্ৰি পালন কৰিব লাগে।

এনে তাৎপৰ্যৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি বিভিন্ন সত্ৰত শিবৰাত্ৰি পালন কৰিলেও সকলো সত্ৰৰ পালনীয় ৰীতি একে নহয়। শিবৰাত্ৰি 'ব্ৰত'ৰ ওপৰত যি গুৰুত্ব দিয়ে সেই সকলে শিবৰাত্ৰি উপলক্ষ্যে সম্পূৰ্ণ ব্ৰত উপবাস কৰি বিধি নিৰ্দিষ্ট শিব পূজাৰে শিবৰাত্ৰি পালন কৰে। ব্ৰত-উপবাসত গুৰুত্ব নথকাসকলৰ পক্ষে ৰাতি কেৱল নাম কীৰ্তন কৰাই একমাত্ৰ ব্যৱস্থা। কিন্তু মন কৰিবলগীয়া বিষয় যে যি কোনো ব্যৱস্থাৰ যোগেদি ৰাতি জাগৰণ সকলোৰে পক্ষে পালনীয়। আউনীআটী সত্ৰত শিব চতুৰ্দশীৰ দিনা পূজা প্ৰসঙ্গৰ লগতে শিবৰ গুণ-ৰূপ জড়িত বিশেষ গীত পৰিবেশন কৰা হয়। শিবৰাত্ৰি বৈষ্ণৱ মার্গত এক পৱিত্ৰ উৎসৱ ৰূপে গণ্য কৰা হয়। এই উৎসৱত ব্যৱহৃত নাম-কীৰ্তনবিলাকত লোক-সাহিত্যৰ

মৌখিক পৰম্পৰাগত আৰ্হি দেখা যায়। কোনো কোনো সত্ৰত এই উৎসৱ নামঘৰত নকৰি সত্ৰৰ হাটীসমূহত পালন কৰা দেখা যায়।

মহাপুৰুষৰ তিথি আৰু সত্ৰৰ প্ৰয়াত সত্ৰাধিকাৰৰ তিথি :

অসমৰ সত্ৰসমূহৰ লগতে গাঁৱে-ভূঞা মহাপুৰুষসকলৰ তিথি অসমীয়া সমাজে বিশেষভাৱে পালন কৰে। বছেৰেকীয়া উৎসৱ পাৰ্বনবিলাকৰ ভিতৰত মহাপুৰুষসকলৰ তিথি পালন এক উল্লেখযোগ্য উৎসৱ। নৱ্য-অসমীয়া জাতীয় সংস্কৃতি তথা উৎসৱসমূহৰ আদৰ্শ প্ৰতিষ্ঠাৰ ক্ষেত্ৰত শংকৰদেৱ, মাধৱদেৱ, দামোৰদেৱ, গোপালদেৱ আৰু হৰিদেৱ আদি মহাপুৰুষসকলে আগবঢ়োৱা অৱদানৰ বাবে তেখেতসকলক অসমীয়া জাতিৰ আদৰ্শ গুৰুৰূপে স্বীকাৰ কৰি অসমীয়া সমাজ তথা সত্ৰসমূহত অতি উৎসাহেৰে সৈতে মহাপুৰুষসকলৰ তিথি পালন কৰে। অৱশ্যে একে লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্য লৈ সত্ৰসমূহ আগবাঢ়ে যদিও সত্ৰ প্ৰতিষ্ঠাৰ জন্ম লগত যি গৰাকী মহাপুৰুষৰ আৰ্হিৰে সত্ৰখনে পৰিচয় লাভ কৰে সেই গৰাকী মহাপুৰুষক সত্ৰই নিজ পৰম্পৰাৰ গুৰু ৰূপে অত্যাধিক গুৰুত্ব দিয়ে। প্ৰকৃত অৰ্থত সত্ৰীয়া আদৰ্শৰ প্ৰতিষ্ঠাপক সকলো মহাপুৰুষৰ তিথি পালন সত্ৰসমূহে সত্ৰীয়া জীৱনৰ মূখ্য কৰ্তব্য স্বৰূপে গণ্য কৰা। মহাপুৰুষসকলৰ তিথি পালন কৰোঁতে প্ৰত্যেক সত্ৰই নিজা নিজা পৰম্পৰা অনুসৰি পালন কৰে। মহাপুৰুষসকলৰ তিথি পালনত সত্ৰত অন্নদান, নাম-কীৰ্তন, নটুৱা-নাচ, ওজা পৰিৱেশন, অতিথি শুশ্ৰূষা আদি মূল পালনীয় কৰ্তব্য।

সত্ৰসমূহত সংহতি অনুযায়ী মহাপুৰুষসকলৰ তিথি এদিনীয়া, দুদিনীয়া, তিনিদিনীয়া আৰু চাৰিদিনীয়াকৈ পালন কৰে। পালনীয় সময়খিনিৰ ভিতৰত বিভিন্ন অনুষ্ঠান যেনেঃ প্ৰসঙ্গ সৰাহ, নৃত্য, ভাওনা আদিবোৰ সামৰি লোৱা হয়। মাজুলীৰ সত্ৰসমূহত শংকৰদেৱ, মাধৱদেৱ, দামোৰদেৱ, গোপালদেৱৰ তিথি উলহ-মালহেৰে উদ্‌যাপন কৰা হয়।

সত্ৰানুষ্ঠান একোখনৰ নিজ সত্ৰৰ সত্ৰাধিকাৰ সকলৰ তিথি পালন কৰাটো এটি উল্লেখযোগ্য দিশ। সত্ৰাধিকাৰ এগৰাকীৰ প্ৰয়াণৰ পিছত আদ্যশ্ৰাদ্ধ পালন এক প্ৰাথমিক কাৰ্য যদিও ত্ৰিপাক্ষিক, ছমহীয়া, বছেৰেকীয়া শ্ৰাদ্ধ পালন কৰা সত্ৰসমূহৰ পৰম্পৰাগত কৰ্তব্য। সত্ৰসমূহত সত্ৰাধিকাৰ তথা গুৰু তিথি পালন কৰাৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰতিষ্ঠা দিনৰ পৰা সকলো সত্ৰাধিকাৰৰ তিথি স্মৰণীয় হ'লেও বৰ্তমান সত্ৰাধিকাৰৰ তিথিৰ মাজত কিছু পাৰ্থক্য দেখা যায়। সত্ৰাধিকাৰৰ তিথিৰ দিনা বৰ্তমান সত্ৰাধিকাৰে পিণ্ড দিয়ে। অৱশ্যে বৰ্তমানে কোনো কোনো সত্ৰত এনে ৰীতিসমূহৰ কিছু সালসলনি ঘটিছে। এনে অনুষ্ঠানৰ মূল কাৰ্য বৈদিক নিয়মেৰে কৰা হ'লেও বাকী সকলো অনুষ্ঠান স্থানীয় সাংস্কৃতিক পৰম্পৰাৰ লগত ওতঃপ্ৰোতভাৱে জড়িত।

আদৰ্শ ৰক্ষাত মহাপুৰুষসকলৰ তিথি পালনৰ গুৰুত্ব অসীম। সত্ৰানুষ্ঠানত উদ্‌যাপন কৰা এনেবোৰ তিথিৰ যোগেদি কেৱল সত্ৰৰ ভকত-বৈষ্ণৱৰ বাবেই নহয়, শিষ্য, প্ৰশিষ্য অথবা সত্ৰৰ অনুৰাগীসকলৰো মনত শ্ৰদ্ধাভাৱ জাগৰিত হয়। মহাপুৰুষসকলৰ তিথি পালনে নিৰ্দিষ্ট আদৰ্শৰ স্মৰণ ঘটায়। ইয়াৰ ভিতৰত শংকৰদেৱ বৈষ্ণৱ আদৰ্শ তথা সত্ৰীয়া

সংস্কৃতিৰ ঘাই বাহক। এই তিথি পালনে বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ আদৰ্শ মনত পেলাই দিয়ে। শংকৰদেৱৰ কৰ্মত থকা সম্প্ৰীতি, ঐক্য, সাম্যবাদ। এক ঈশ্বৰৰ উপাসনা আদি আদৰ্শ মূল স্মৰণীয় বিষয়। তেনেদৰে মাধৱদেৱৰ তিথি পালনে সত্ৰীয়া জীৱনৰ উদাস আৰ্হিৰ কথা মনত পেলাই দিয়ে। যিহেতু সত্ৰীয়া জীৱনৰ উদাস আৰ্হিৰ প্ৰথম প্ৰৱৰ্তক আছিল মাধৱদেৱ। দামোদৰ দেৱৰ তিথি পালনে পূজা-সেৱা, শ্ৰাদ্ধ-পিণ্ড আদি বৈদিক কৰ্মসমূহৰ গুৰুত্ব অনুভৱ কৰোৱায়। গোপাল আতাৰ তিথি পালনে গুৰু প্ৰাধান্যৰ কথা, ভকতৰ সংঘবদ্ধতা, সহিষ্ণুতা আৰু কষ্ট স্বীকাৰ কৰাৰ কথা মনত পেলাই দিয়ে। এনেদৰে মহাপুৰুষসকলৰ তিথি পালনে সত্ৰীয়া আদৰ্শ অনুসৰণৰ প্ৰকৃত সুবিধা দিয়ে।

জন্মাষ্টমী :

জন্মাষ্টমী তিথিক প্ৰতিবছৰে ভাৰতীয় জনসাধাৰণে উৎসৱ আকাৰে পালন কৰি আহিছে। অসমৰ প্ৰায়বিলাক সত্ৰত এই উৎসৱ বিশেষ ৰীতি-নীতিৰে পালন কৰাৰ প্ৰথা আছে। সত্ৰসমূহত পালন কৰা জন্মাষ্টমী উৎসৱ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ উৎসৱ। চাৰি সংহতিৰ সত্ৰৰ ভিতৰত ব্ৰহ্ম সংহতিৰ সত্ৰসমূহত এই উৎসৱত কৃষ্ণপূজাত অধিক গুৰুত্ব দিয়া হয়। জন্মাষ্টমী কোনো সত্ৰত এদিনীয়াকৈ আৰু কোনো সত্ৰত দুদিনীয়াকৈ পালন কৰে। মাজুলীৰ দক্ষিণপাট সত্ৰ, গড়মূৰ সত্ৰ, বেঙেনাআটি আদি সত্ৰসমূহত দুদিনীয়াকৈ অনুষ্ঠিত হয়। সাধাৰণতে সত্ৰসমূহত জন্মাষ্টমী উৎসৱ উপলক্ষ্যে পূজা, নাম-কীৰ্তন, অভিনয় আৰু ব্ৰত পালন কৰা হয়। জন্মাষ্টমীৰ পূজা শ্ৰীকৃষ্ণৰ পূজা। এই পূজা মণিকূটৰ গৃহত অনুষ্ঠিত কৰা হয়। পুৱাৰ নিত্য পূজাৰ অন্তত আৰু ৰাতি জন্মাষ্টমী উপলক্ষ্যে বিশেষ পূজা সম্পাদন কৰা হয়। এই দিনটোৰ নাম-কীৰ্তন মূলতঃ জন্মাষ্টমীকেন্দ্ৰিক। জন্মাষ্টমীৰ দ্বিতীয় দিনা নন্দোৎসৱ উপলক্ষ্যে যি বোকা ভাওনা পতা হয় সেইয়াও নামেৰে পতা হয়। জন্মাষ্টমী তিথিৰ মূল দিনটোৰ ৰাতিলৈ জন্মাষ্টমী নাটৰ ভাওনা পতা হয়। এই নাট সত্ৰসমূহৰ সত্ৰাধিকাৰসকলে নিজে ৰচনা কৰে। কোনো কোনো সত্ৰত গোপাল আতাৰ জন্ম-যাত্ৰা নামৰ নাটখনো অভিনয় কৰা হয়। দক্ষিণপাট, গড়মূৰ আদি সত্ৰত এই নন্দোৎসৱ আৰু বোকা ভাওনা একে উদ্দেশ্যৰে পালন কৰা হ'লেও প্ৰত্যেক সত্ৰৰ সুকীয়া বৈশিষ্ট্য আছে। কৃষ্ণ জন্মৰ পিছত পাঁচ দিনৰ দিনা সত্ৰত পতা অনুষ্ঠানটোক 'পচতি' বুলি কোৱা হয়। এই পচতি অনুষ্ঠান অসমৰ বহু গাঁৱত বহুলভাৱে অনুষ্ঠিত হয়। পঞ্চম দিনৰ লগত জড়িত বাবে ইয়াক লোক সমাজত 'পচতি' নামেৰে জনা যায়।

ফাকুৰা :

ফাকুৰা বা দৌলোৎসৱ হ'ল হিন্দু ধৰ্মাৱলম্বী লোকসকলৰ মাজত প্ৰচলিত এক আনন্দোৎসৱ। ভাৰতীয় দিনপঞ্জী অনুসৰি ফাগুন মাহৰ পূৰ্ণিমা তিথিত এই উৎসৱ পালন কৰা হয়। বসন্ত ঋতুৰ আগমনৰ সময়ত উদ্‌যাপিত হোৱাৰ বাবে ফাকুৰা বা দৌলোৎসৱক বসন্তোৎসৱ বুলিও কোৱা হয়। এই বসন্তোৎসৱেই ভাৰতৰ বিভিন্ন ঠাইত বিভিন্ন সময়ত ফল্গুৎসৱ, মদনোৎসৱ আদি নামেৰে জনাজাত। ধৰ্মীয় শাস্ত্ৰমতে দৌলোৎসৱ বা ফাকুৰা উৎসৱৰ আৰম্ভণি হৈছিল বৈকুণ্ঠত। শ্ৰীকৃষ্ণক গোপ-গোপীসকলে দোলনত তুলি নৃত্য-গীতেৰে মুখৰিত কৰি ফাকুগুৰি ছটিয়াই আনন্দ উৎসৱ কৰিছিল। সত্ৰীয়া পৰম্পৰাত

বৰদোৱা আৰু বৰপেটা সত্ৰতে ফাকুৱা উৎসৱৰ প্ৰথম আৰ্হি পোৱা যায় যদিও বিভিন্ন সময়ত সন্তসকলে ফাকুৱা বা ফলুৎসৱ যথা ৰীতিৰে পালন কৰা কথা বিভিন্ন তথ্যৰ পৰা জনা যায়। মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে একৈশ বছৰ বয়সত বৰদোৱাত দৌল উৎসৱৰ শুভাৰম্ভ কৰি ৰাইজক হৰিভক্তিহুৰসত আপুত কৰি তুলিছিল।

মাজুলীৰ সত্ৰসমূহতো একে উদ্দেশ্যৰে এই উৎসৱ পালন কৰা হয় যদিও পালনীয় ৰীতিৰ কিছু পাৰ্থক্য আছে। এই উৎসৱ কোনো কোনো সত্ৰত তিনিদিনীয়া, কোনো সত্ৰত পাঁচ দিনীয়া আৰু পূৰ্বৰ নিয়ম অনুসৰি কোনো সত্ৰত একাদশীৰ পৰা পঞ্চমী পৰ্যন্ত এই দহদিন ধৰি উদ্‌যাপিত কৰে। এই উৎসৱ নূন্যতম তিনিদিন ধৰি উদ্‌যাপিত হয়। কাৰণ সত্ৰানুষ্ঠানত অধিবাস, মূল পূজা আৰু গোসাই ফুৰোৱা - এই তিনিদিনৰ তিনিটা কাৰ্য থাকে। দক্ষিণপাট, গড়মূৰ, কমলাবাৰী, আদি সত্ৰত তিনিদিনীয়াকৈ পালন কৰিলেও বেঙেনাআটা সত্ৰত চাৰি দিনীয়াকৈ ফাকুৱা উৎসৱ পালন কৰা হয়। এই উৎসৱত পূজাৰ বাবে সত্ৰসমূহত সুকীয়া মূৰ্তি থাকে। দক্ষিণপাট সত্ৰত-ভূৱন মোহন, আউনীআটা, গড়মূৰ, কমলাবাৰী, কুৰুৱাবাহী আৰু বেঙেনাআটা সত্ৰত গোবিন্দ মূৰ্তি পূজা কৰা হয়। পূৰ্বতে ৰজাঘৰীয়া পৃষ্ঠপোষকতা পোৱা সত্ৰসমূহত ফলুৎসৱ পাতিবৰ কাৰণে আহোম ৰজাই বিশেষ উদগণি দিছিল।

অম্বুবাচী উৎসৱঃ

সত্ৰানুষ্ঠানত পালন কৰা আনবোৰ উৎসৱৰ দৰে এই অনুষ্ঠানত কোনো আনুষ্ঠানিক ৰীতি-নীতি নাথাকে। থাকে কেৱল কিছুমান আচাৰ। অম্বুবাচী আহাৰ মাহৰ সাত তাৰিখৰ পৰা পালন কৰা হয়। সাধাৰণতে হিন্দু সমাজত পৃথিৱীক স্ত্ৰী হিচাপে ধৰা হয় আৰু আহাৰ মাহৰ সাত তাৰিখৰ পৰা পৃথিৱী ৰজস্বলা বুলি গণ্য কৰে। সেয়ে সত্ৰানুষ্ঠানটো এই দিনকেইটাত (তিনি বা সাত দিন) অশুচি বা অপৰিত্ৰা জ্ঞান কৰি সকলো শুভকৰ্ম বৰ্জন কৰে। এই অৱস্থাত ব্ৰত উপবাস আৰু সংযম ৰক্ষাতহে অধিক গুৰুত্ব দিয়া হয়। অম্বুবাচী দিনকেইটা সত্ৰসমূহৰ স্পৰ্শাস্পৰ্শৰ ওপৰত অধিক সতৰ্কতা মানি চলা হয়। সাধাৰণতে ব্যৱহাৰ কৰা বস্তুকে ধৰি সকলো সামগ্ৰী তিওৱা-বুৰোৱাৰ নিয়ম। ব্যৱহাৰ নকৰা সকলো বস্তু আগতেই আঁতৰাই ৰাখে। নিত্য-নৈমিত্তিক দেৱকৰ্ম, সন্ধ্যাপূজা, শ্ৰাদ্ধ, পাৰ্বন আদি সকলো বৰ্জন কৰে। অম্বুবাচী কেইদিনত মূৰ্তি পূজাৰ পৰম্পৰা থকা সত্ৰকেইখনত মূল বিগ্ৰহৰ পূজা বন্ধ থাকে। শুদ্ধিৰ দিনা গোবৰ মাটিৰে সামূহিক স্থান মচি নিকা কৰা হয় আৰু নিত্য-নৈমিত্তিক সেৱাত ব্ৰতী হয়।

বিহুঃ

সত্ৰসমূহত বিহু আড়ম্বৰপূৰ্ণভাৱে উদ্‌যাপিত হোৱাৰ সঠিক সময় উলিওৱা টান যদিও ৰজাঘৰীয়া পৃষ্ঠপোষকতা পোৱা দিনৰ পৰা সত্ৰসমূহত বিহু উৎসৱৰ প্ৰভাৱ পৰে বুলি অনুমান কৰিব পাৰি। ৰজাঘৰীয়া সত্ৰসমূহত ৰজাঘৰৰ বহুতো ৰীতি-নীতি আৰু উৎসৱ পৰ্ব আহি সোমায়হি। সত্ৰসমূহত বিহু নৃত্য-গীতৰ পৰিৱৰ্তে সত্ৰৰ মূল উদ্দেশ্যৰ লগত খাপ খোৱা তাত্ত্বিক আৰু আধ্যাত্মিক আদৰ্শযুগুত্ৰ নৃত্য-গীত আৰু নাম-প্ৰসঙ্গহে চলে। বিহু দিনকেইটাত অতি উদ্যমেৰে এনে অনুষ্ঠান উদ্‌যাপিত হয়। সত্ৰানুষ্ঠানবোৰত বিহু তিনিটা

একে উৎসৱ ৰূপে উদ্‌যাপিত হয় যদিও সত্ৰভেদে ব'হাগ বিহু দুই বা তিনিদিনীয়াকৈ আৰু বাকী দুটা বিহু এদিনীয়াকৈ পালন কৰে। সত্ৰত ব'হাগ বিহু তিনিদিনীয়াকৈ পালন কৰোঁতে তিনিটা দিনক গৰু বিহু, মানুহৰ বিহু আৰু ছেৰা বিহু নামেৰে জনা যায়। কাতি মাহত তুলসী আৰু দীপ দানেৰে বিষ্ণুক পূজা কৰাৰ যি বৈশিষ্ট্য তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য কৰিয়েই অসমৰ কোনো ঠাইৰ লগতে মাজুলীৰ সত্ৰানুষ্ঠানত এমহীয়াকৈ আকাশ বন্তি প্ৰজ্বলন কৰাৰ প্ৰথা আছে। মাটিৰে ভেটি সাজি তুলসী ৰুই ইয়াৰ গুৰিত বন্তি প্ৰজ্বলন আৰু আকাশ বন্তি প্ৰজ্বলন কৰা এই বিহুৰ অৱশ্যে পালনীয় কাৰ্য বুলি ধৰা হয়। তুলসী পূজা আৰু আকাশ বন্তি প্ৰজ্বলনৰ ওপৰত সত্ৰসমূহত অধিক গুৰুত্ব দিয়া হয়। ইয়াৰ মূল কাৰণ হ'ল ধৰ্মীয় বিশ্বাস। ধৰ্মীয় কাৰণতে কাতি মাহত নিৰামিষ ভোজন, তুলসী পূজা আৰু দীপ প্ৰজ্বলনে বিশেষ তাৎপৰ্য লাভ কৰি আহিছে। আউনীআটি সত্ৰত সমূহীয়া আকাশ বন্তি প্ৰজ্বলনৰ উপৰিও সত্ৰৰ বিভিন্ন বিষয়ববীয়াসকলে নিজৰ চোতালত তুলসী ৰোপন কৰি একোযোৰকৈ আকাশবন্তি উত্তোলন কৰাৰ নিয়ম আছে। কাতি মাহটোক আউনীআটি সত্ৰই উৎসৱৰ মাহ হিচাপে গণ্য কৰে। কাতি বিহুৰ একৈশ (চ) যোৰা আকাশবন্তিৰ তলত মহাসমাৰোহেৰে এই পবিত্ৰ উৎসৱটোক আদৰণি জনোৱা হয়। সমগ্ৰ কাতি মাহজুৰি সত্ৰখনৰ আকাশমণ্ডল পোহৰাই তোলাৰ অন্তত শেষৰ পাঁচ দিনত পালনাম উদ্‌যাপনেৰে কাতিমাহৰ যৱনিকা পেলোৱা হয়।

কাতি বিহুৰ লোক-পৰম্পৰা, সত্ৰত এক ধৰ্মীয় ৰীতিলৈ উন্নীত হৈছে। আকাশবন্তি জ্বলোৱা প্ৰথা, খেতিয়কে খেতি-পথাৰত কীট-পতঙ্গৰ পৰা শস্য ৰক্ষাৰ বাবে চাকি দিয়া প্ৰথাৰ লগত মূলত জড়িত হ'লেও সত্ৰত ই এক ধৰ্মীয় অনুষ্ঠানত পৰিণত হৈছে।

মাঘ বিহুত প্ৰধানভাৱে অগ্নি পূজা, ভোজ-ভাত, পিঠা-পনা, জা-জলপান খোৱাৰ আয়োজন কৰা হয়। কাঠৰ খৰি গোটাই সামূহিকভাৱে মূল বিহুৰ দিনা কাহিলী পুৱাতে মেজি জ্বলোৱা হয়। সত্ৰানুষ্ঠানত মাঘ বিহুৰ উপলক্ষ্যে অগ্নিপূজা আৰু খোৱা লোৱা কাৰ্যতেই গুৰুত্ব দি এই বিহু পালন কৰা হয়। লোক সমাজে পালন কৰা এই বিহুৰ বিশেষ স্থান মুকলি পথাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰি লয় যদিও সত্ৰত নামঘৰতে এই বিহু পালন কৰা হয়। য'ত অগ্নিপূজা, নাম-কীৰ্তন এক বিশেষ ৰীতিৰে একেলগে সম্পাদিত হয়।

এটা কথা স্পষ্ট যে, সত্ৰত উদ্‌যাপিত বিহু উৎসৱ লোকাচাৰ সমূহ অসমৰ লোক জীৱনৰ পৰম্পৰা, বিশ্বাস আৰু সংস্কাৰৰ পৰাই উদ্ভৱ হৈছে। অসমৰ লোক-জীৱন কৃষি ভিত্তিক জীৱন। তদুপৰি বিভিন্ন নৃ-গাষ্ঠীৰ সংমিশ্ৰণত এক ঐতিহাসিক পৰিভ্ৰমণৰ মাজেদি গঢ় লোৱাৰ ফলত বিশ্বাস আৰু সংস্কাৰৰো মিশ্ৰণ ঘটিছে। প্ৰকৃত জীৱন আৰু মানুহৰ ব্যক্তিত্ব আৰু সামাজিক জীৱন তথা অৰ্থনৈতিক জীৱনৰ মাজৰ পৰাই মানুহে বিশ্বাস, অভিজ্ঞতা, কামনা আৰু কল্পনাৰে গঢ়ি তুলিছে ইয়াৰ মিশ্ৰিত সংস্কৃতি। বিহু এনে মিশ্ৰিত সংস্কৃতিৰে প্ৰতিফলক হৈ পৰিছে। ধৰ্ম প্ৰচাৰৰ কেন্দ্ৰস্থল সত্ৰসমূহ এই জন জীৱনৰ পৰা পৃথক নহয়। সেয়েহে সত্ৰসমূহে জন-বিশ্বাস আৰু লোকাচাৰ সমূহকো আধ্যাত্মিক আৰু ধৰ্মীয় মৰ্যদাৰে নতুন মাত্ৰা দি লৈছে। তাকে কৰোঁতে হোৱা গ্ৰহণ-বৰ্জনৰ প্ৰক্ৰিয়াই সত্ৰত উদ্‌যাপিত বিহুক নিজস্ব ৰূপ দিছে।

প্ৰণালীবদ্ধ ৰীতিৰে পালে পালে ভগৱানৰ গুণ নাম এটা নিৰ্দিষ্ট সময়লৈকে অখণ্ডতা বন্ধা কৰি গোৱা নামেই পালনাম। মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱেই অসমত এই অখণ্ড নামৰ প্ৰৱৰ্ত্তন কৰে। আহোমৰ ৰাজত্বকালত অন্যসকলৰ লগতে ভূঞাসকলৰো দায়িত্ব পৰিছিল হাতী ৰখা। কিন্তু এই ক্ষেত্ৰত গাফিলতী কৰা বুলি অভিযোগ আনি ভূঞাসকলৰ মাজৰ পৰা মাধৱদেৱ আৰু হৰি জোঁৱায়েকক ৰজাৰ চম্ভৰীয়ে ধৰি নিয়ে। ৰাজ আজ্ঞা পালনত ব্যৰ্থ হোৱাৰ বাবে দুয়োকে বন্দী কৰি থয়। দুয়োগৰাকীৰ মুক্তিকামনা কৰি ভূঞাসকলে মহাপুৰুষ গুৰুজনাৰ নিৰ্দেশ আৰু দিহা-পৰামৰ্শৰে অখণ্ড নামৰ আয়োজন কৰে। অখণ্ড নাম চলি থকা অৱস্থাতে মাধৱদেৱ মুক্ত হৈ সপ্তম দিনা ক্ষেত্ৰস্থানত উপস্থিত হুলাহি। ৰজাই মাধৱক মুক্তিলৈ সময়ত একঠা চাউল আৰু নিমখৰ টোপোলা দি পঠাইছিল। হাতত থকা অন্ন আৰু লোন খিনিকেই নামত দি মাধৱে সেৱা জনালে। মাধৱগুৰু প্ৰত্যাবৰ্ত্তন নামেৰেই মহিমা বুলি ভূঞাসকল দৃঢ় হল আৰু পালনামত মাধৱে অন্ন আৰু লোন অৰ্পণ কৰি আগবঢ়োৱা সেৱাও সেইদিনা ধৰি পৰম্পৰা ৰূপে ৰক্ষিত হল।

আহোম ৰজা গদাধৰ সিংহৰ অত্যাচাৰত প্ৰকম্পিত হৈ আউনীআটী সত্ৰৰ দ্বিতীয় গৰাকী সত্ৰাধিকাৰ কেশৱ দেবগোস্বামী প্ৰভুৱে কেইজনমান বৈষ্ণৱৰ সৈতে শদিয়াৰ হাবিত কুণ্ডিল নদীৰ পাৰত লুকাই আত্মৰক্ষাৰ কাৰণে কাল অতিবাহিত কৰিছিল, তেতিয়া সত্ৰত থকা বৈষ্ণৱমণ্ডলীয়ে একত্ৰিত হৈ তেখেতৰ মংগল আৰু শুভ প্ৰত্যাবৰ্ত্তনৰ কাৰণে দৈনিক নিৰ্দিষ্ট সময় ধাৰ্য কৰি অখণ্ড নামৰ ব্যৱস্থা কৰিছিল। ৰাজৰোষৰ অন্ত পৰাত সত্ৰাধিকাৰ প্ৰভু সত্ৰত প্ৰৱেশ কৰাতহে সেই নিৰ্দিষ্ট ধাৰাবাহিক নামৰ সামৰণি পৰিছিল, সেয়ে আউনীআটী সত্ৰৰ পালনামৰ আৰম্ভণি। সেই তেতিয়াৰ পৰাই নিতৌ দিনৰ প্ৰসংগৰ অন্তত পাঁচ-গৰাকী নাম লগোৱাই ক্ষণেক সময় একে আৰ্হিৰে আজিও পালনাম গাই আহিছে। নিতৌ হোৱা এই পালনামক পাঁচতীয়া পালনাম বোলে।

আউনীআটী সত্ৰত পালনাম উৎসৱৰূপে প্ৰতিষ্ঠা লাভ কৰে হৰিদেৱ সত্ৰাধিকাৰৰ দিনত। প্ৰথমতে এই নাম মাহেকীয়া উৎসৱৰূপে পালিত হৈছিল। কিন্তু প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগ, ব্যয়-বহুলতৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত পৰৱৰ্তী দিনত পালনামভাগি বাৰ্ষিক উৎসৱলৈ পৰিৱৰ্ত্তন হৈ কাতি মাহৰ শেহৰ পাঁচদিনত উদ্‌যাপন হৈ আহিছে। বছৰৰ কাতিমাহৰ শেহৰ পাঁচদিন হোৱাৰ কথা লক্ষীনাথ গোস্বামী সত্ৰাধিকাৰে কৰে।

আউনীআটী সত্ৰত পালনাম মহোৎসৱ কাতি মাহৰ চপ্ত তাৰিখৰ পৰা চম্পা তাৰিখলৈ অনুষ্ঠিত হয়। যদিহে কাতি মাহটো চম্পা দিনীয়া হয় তেতিয়া এটা দিন আঙুৱাই আছে। আকৌ এই পাঁচদিনৰ ভিতৰত যদিহে দপৰ একাদশী বা ৰাম পৰিলেও সেইদিনা বন্ধ থাকিব। গতিকে তেতিয়াও এদিন আঙুৱাই পালনাম আৰম্ভ হব। মুঠৰ ওপৰত আউনী-আটীৰ পালনাম পাঁচদিনীয়া।

ওপৰত উল্লেখ কৰা উদ্দেশ্যসমূহৰ উপৰিও আউনীআটী সত্ৰৰ পালনামৰ আৰু এক সুকীয়া তাৎপৰ্য আছে। পাঁচদিনৰ বিশেষ ৰীতি আৰু আনুষ্ঠানিক প্ৰক্ৰিয়ালৈ লক্ষ্য কৰিলে এই পালনাম এক যজ্ঞানুষ্ঠানৰ শাৰীত পৰে। দৈনিক পালিবলগীয়া বিশেষ কৰ্তব্যসমূহৰ ভিতৰত পঞ্চ মহাযজ্ঞ বিশেষভাৱে উল্লেখযোগ্য। এই পঞ্চ মহাযজ্ঞ হ'ল -

ব্ৰহ্মযজ্ঞ, পিতৃ যজ্ঞ, দেৱ যজ্ঞ, ভূত যজ্ঞ আৰু মনুষ্য যজ্ঞ । অধ্যয়ন-অধ্যাপনেই হ'ল ব্ৰহ্ম যজ্ঞ, অন্ন-জলৰ দ্বাৰা পিতৃ ত্ৰুপণ কৰাই পিতৃযজ্ঞ, হোম, পূজা আদিৰ দ্বাৰা দেৱতাক উপাসনা কৰাই দেৱ যজ্ঞ, পশু-পক্ষীক অন্ন দান কৰাই ভূত যজ্ঞ আৰু অতিথি সংকাৰ কৰাই মনুষ্য যজ্ঞ । এই পঞ্চ মহাযজ্ঞ ভিতৰত অতিথি সংকাৰ ৰূপে মনুষ্য যজ্ঞৰ এক উল্লেখযোগ্য ব্যৱস্থা । আউনীআটী সত্ৰৰ পালনাম ব্যৱস্থা মনুষ্য যজ্ঞৰ আন এক ৰূপান্তৰ । অর্থাৎ মনুষ্য যজ্ঞৰ তাৎপৰ্য হ'ল অতিথি সংকাৰ বা অতিথি শুশ্ৰূষা কৰা । পালনামৰ পাঁচ দিনত উপস্থিত হোৱা শিষ্য-প্ৰশিষ্য সমন্বিতে সকলো ৰাইককে অতিথি ৰূপে সংকাৰ কৰা অপৰিহাৰ্য বিষয় । নাম সামৰণিৰ দিনা অন্নদানৰ কথালৈ লক্ষ্য ৰাখি সত্ৰৰ ৰাজভঁৰালৰ পৰা সকলো ভক্তহুক সিধা দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰা হয় ।

আউনীআটী সত্ৰৰ বাৰ্ষিক পালনামভাগি বৰ্তমান উজনি অসমৰ অন্যতম বৃহৎ নাম-মহোৎসৱলৈ পৰিণত হৈছে । কলিত ৰাম নামেই সাৰ- দুজনা গুৰুৰ এই ব্ৰাহ্মণত বাক্যক শিৰোধাৰ্য কৰি মাজুলী আউনীআটী সত্ৰত হোৱা নাম ভাগিলৈ আজি অসমৰ ইমূৰ-সিমূৰ আৰু দেশৰ ভিতৰ- বাহিৰ চাৰিওদিশৰ ভক্তিপ্ৰাণ লোকৰ সোঁত দিনক দিনে বাঢ়ি ধৰিছে । কাতি মাহ মানেই আউনীআটীৰ পালনাম এটি পৰিচিত খবৰ । গতিকে আধ্যাত্মিক নামভাগিয়ে ব্ৰহ্মম মহোৎসৱৰ ৰূপ ধাৰণ কৰিছে । পালনামক কেন্দ্ৰ কৰি এখনি বৃহৎ মেলা সত্ৰৰ বাহিৰত ব্ৰহ্মম বৃদ্ধি পাই গৈছে । নামৰ প্ৰভাৱ নদী- দ্বীপটোৰ চুক-কোণে জাতি-বৰ্ণ নিৰ্বিশেষেই নহয় মাজুলীৰ আৰ্থ সামাজিক, পৰ্যটন আদি দিশতো দৃঢ়ৰূপে প্ৰতিফলিত হৈছে । অন্যহাতে পালনামৰ মহোৎসৱকেন্দ্ৰিক পৰিৱৰ্তনে সত্ৰৰ ভকতসকলৰ দৈনন্দিন জীৱন যাপনৰো পৰিৱৰ্তন ঘটাইছে । কিয়নো পালনামৰ কেইদিন প্ৰতিখন বহা(ঘৰ) লৈ দুই শতাধিক পৰ্যন্ত অতিথিৰ সমাগম ঘটে । সত্ৰৰ শিষ্য-প্ৰশিষ্যৰ এই অজুহাততে সত্ৰলৈ আগমন, সত্ৰৰে সম্পৰ্ক বৃদ্ধি আৰু দৃঢ় হৈ পৰিছে । হয়তো এনে এক বাৰ্তাই অসমৰ সমাজখন আংশিকৰূপে হ'লেও যে ধৰি আছে তাত সন্দেহ নাই ।

আউনীআটী সত্ৰৰ উপৰিও মাজুলীৰ আন আন সত্ৰতো পালনাম পতা হয় । এই ক্ষেত্ৰত দক্ষিণপাট সত্ৰ, গড়মূৰ সত্ৰ, বেঙেনাআটী সত্ৰ, নতুন কমলাবাৰী সত্ৰ, উত্তৰ কমলাবাৰী সত্ৰ, কুৰুৱাবাহী সত্ৰ আৰু বিহিমপুৰ সত্ৰৰ নাম উল্লেখ কৰিব পাৰি । নিৰ্দিষ্ট দিন নাথাকিলেও দক্ষিণপাট সত্ৰত অনুষ্ঠিত হোৱা উদয়াস্ত পালনামৰ বিশেষ গুৰুত্ব আৰু ব্যয়বহুল উৎসৱপূৰ্ণ পৰিৱেশ আছে । সাৰ্বজনীন মংগল কামনা এই নামৰ উদ্দেশ্য । গড়মূৰ সত্ৰত এদিনীয়াকৈ দিনে-ৰাত্ৰিয়ে অনুষ্ঠিত হোৱা পালনাম আউনীআটী সত্ৰৰ শেষৰ দিনাৰ আৰ্হিৰ সৈতে একে । এই সত্ৰৰ পালনামত মাধৱদেৱৰ সম্পূৰ্ণ এহেজাৰ ঘোষা পাঠ কৰে । দক্ষিণপাট সত্ৰৰ দৰে কুৰুৱাবাহী সত্ৰতো উদয়াস্ত পালনাম অনুষ্ঠিত হয় । বেঙেনাআটী সত্ৰত গোটেই ভাদমাহ জুৰি পালনাম গোৱাৰ ব্যৱস্থা আছে । এই সত্ৰত এই পালনাম শাওণ মাহৰ সংক্ৰান্তিতে আৰম্ভ হৈ ভাদমাহ শেষ হোৱাৰ দিনা ৰাতিলৈ সামৰণি পৰে । এমাহ ধৰি পালনাম চলি থাকিলেও নিত্য প্ৰসংগ, গুৰু তিথি উপলক্ষে থকা বিশেষ নৈমিত্তিক কৰ্ম আৰু অনুষ্ঠান নিয়মিত প্ৰথাৰে অব্যাহত থাকে । কমলাবাৰীৰ দুয়োখন সত্ৰত এদিনৰ পৰা সাদিনলৈকে অখণ্ডতাৰে কোনো কোনো বছৰত পালনাম

অনুষ্ঠিত হয়। বিহিমপুৰ সত্ৰত এদিনীয়াকৈ পালনামৰ আয়োজন কৰে। এই সত্ৰৰ পালনামৰ এটি বৈশিষ্ট্য হ'ল যে নামৰ আৰম্ভণিতে নামাচাৰ্যগৰাকীয়ে পালনামৰ উৎপত্তিৰ বিৱৰণ কথাবে দাঙি ধৰে। পালনামৰ মাজত নিহিত আধ্যাত্মিক তত্ত্ব আৰু ভাৱনাৰ লগত সামাজিক মংগল আৰু সমভাৱৰ লক্ষ্যও জড়িত হৈ আছে।

ভাদমহীয়া নামঃ

বৈষ্ণৱধৰ্মী লোকসকলে ভাদ মাহটো পবিত্ৰ মাহ হিচাপে গণ্য কৰে। ভাদ মাহত বিশেষকৈ জন্মাষ্টমী আৰু শংকৰ-মাধৱৰ তিথি পৰা বাবে অসমৰ জনসাধাৰণে এই মাহ অতি পবিত্ৰ মাহ হিচাপে গণ্য কৰে। অসমৰ গাঁৱে-ভূঞা এই তিনিটা তিথি উলহ-মালহেৰে পালন কৰাৰ উপৰিও গোটেই ভাদ মাহজুৰি নাম-কীৰ্তন হয়। প্ৰতিবছৰেই ভাদ মাহ পৰাৰ লগে লগে নাম-কীৰ্তনৰ আয়োজন কৰে। সেয়েহে ভাদ মাহত গোটেই মাহজুৰি নাম গোৱাৰ বাবে ইয়াক ভাদমহীয়া নাম বুলিও কোৱা হয়। মাজুলীৰ সত্ৰসমূহতো ভাদমাহত বিশেষ প্ৰসঙ্গ আৰু নাম-কীৰ্তন কৰা হয়। মাজুলীৰ সত্ৰসমূহত শাওণৰ সংত্ৰস্থিত নাম স্থাপন কৰা উপলক্ষ্যে কীৰ্তন, খোল-প্ৰসঙ্গ, দুপৰীয়া প্ৰসঙ্গ, চৰিত্ৰ পাঠ, ৰাতি পুনৰ নাম-প্ৰসঙ্গ অনুষ্ঠিত হয় আৰু দিহানাম পৰিৱেশন কৰে। এনেদৰে ভাদৰ সংত্ৰস্থিত দিনাও এই পদ্ধতিৰে ভাদমহীয়া নামৰ সামৰণি মাৰে।

সত্ৰাধিকাৰৰ অভিষেকঃ

এগৰাকী সত্ৰাধিকাৰৰ আনুষ্ঠানিকতাৰ মাজেৰে বৈদিক নিয়মেৰে নিমালি প্ৰদান কৰি অভিষেক কৰাই সামাজিক স্বীকৃতি দিয়া পদ্ধতি সত্ৰৰ প্ৰতিষ্ঠাকালৰপৰাই প্ৰচলিত হৈ আহিছে। বিশেষকৈ আহোম ৰজাৰ কালৰ পৰা ৰাজ-অভিষেকৰ আৰ্হিৰে নিমালি লোৱা উৎসৱৰ আয়োজন কৰাৰ পৰম্পৰা গঢ় লৈ উঠে। সত্ৰ-প্ৰতিষ্ঠাৰ আৰম্ভণিৰ সময়ত ৰাজ-অভিষেকৰ আৰ্হিৰে নিমালি লোৱা অনুষ্ঠান অনুষ্ঠিত হোৱা নাছিল যদিও সাধাৰণ নীতি-নিয়মেৰে তেতিয়াও নিমালি লোৱা কাৰ্য সম্পন্ন কৰিছিল বুলি জনা যায়।

ৰাজপাটত বহি অভিষেক উৎসৱ পালন নকৰা ৰজা যিদৰে পূৰ্ণ পৰ্যায়ৰ ৰজা বুলি বিবেচিত নহয়, সেইদৰে অভিষেক কাৰ্য নোহোৱা বা সমসত্ৰৰ অধিকাৰৰ পৰা নিমালি নোলোৱাকৈ সত্ৰাধিকাৰ হ'লেও সেইজন সত্ৰাধিকাৰ পূৰ্ণ মৰ্যদাৰ সত্ৰাধিকাৰ নহয় বুলি সত্ৰসমূহৰ মাজত এটা ৰীতি আছে। সেয়েহে সত্ৰাধিকাৰ গৰাকীক অভিষেকৰ মাধ্যমেৰে নিমালি প্ৰদান কৰাটো এতিয়াও সত্ৰসমূহৰ ধৰা-বন্ধা কাৰ্য। অসমৰ সত্ৰসমূহত নিমালি দিয়া উৎসৱ এক প্ৰকাৰৰ অভিষেক উৎসৱ। সত্ৰৰ মূল সত্ৰাধিকাৰৰ আসন পাবলৈ নিৰ্দিষ্ট যোগ্যতা আৰু প্ৰণালীবদ্ধ জীৱন পদ্ধতিৰ প্ৰয়োজন। উদাস সত্ৰসমূহলৈ আন সত্ৰৰ পৰা গোঁসাই আনি দীৰ্ঘ দিনৰ অনুশীলনৰ পাছতহে উত্তৰাধিকাৰীৰ নিমালি দিয়া হয়।

সত্ৰাধিকাৰৰ অভিষেক পতাৰ লগে লগে স্ব-শাৰীৰ সত্ৰসমূহক জাননী দিয়া হয় আৰু নতুন অধিকাৰৰ পৰিচয় দিয়া হয়। সেই ক্ষেত্ৰত চাৰিসত্ৰৰ বেলিকা ত্ৰলু অনুসৰি প্ৰথম সত্ৰৰ অধিকাৰে বাকী তিনিখনক নিমালি প্ৰদান কৰিব লাগে। অভিষেক কাৰ্য উপলক্ষ্যে অনুষ্ঠিত বৈদিক কৰ্মসমূহ আৰু নাম-কীৰ্তন, নৃত্য-গীত আদি সকলো অনুষ্ঠান প্ৰাচীন আদৰ্শৰে অনুষ্ঠিত হয়। পূৰ্বতে কেৱল চাৰিসত্ৰৰ সত্ৰাধিকাৰৰহে নিমালি লোৱা অভিষেক

পতা হৈছিল যদিও বৰ্তমান প্ৰায় সকলো সত্ৰতে এই উৎসৱ পতা দেখা যায়। সত্ৰাধিকাৰক নিমালি লোৱা উৎসৱ সত্ৰীয়া পৰম্পৰাত অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ উৎসৱ ৰূপে গৃহীত আৰু সম্পাদিত হৈ আহিছে।

ভাওনা সমাৰোহ :

মাজুলী আউনীআটি সত্ৰই ২০০৬ চনৰ পৰাই ধাৰাবাহিকভাৱে অসম ভাঙা সমাৰোহ অনুষ্ঠিত কৰি আহিছে। এই ভাওনা সমাৰোহৰ যোগেদি স্থাপিত সমাজখনত আধ্যাত্মিক তত্ত্ব জ্ঞানেৰে উদ্বুদ্ধ কৰি আহিছে।

আধ্যাত্মিক যুৱ মহোৎসৱ :

মাজুলীৰ সত্ৰসমূহে যুৱ উচ্ছৃংখলতাৰ পৰা নৱ-প্ৰজন্মক মুক্তকৰাৰ বাবে বিভিন্ন কাৰ্যপন্থা গ্ৰহণ কৰা দেখা যায়। এই ক্ষেত্ৰত শ্ৰী শ্ৰী দক্ষিণপাট সত্ৰৰ সত্ৰাধিকাৰ ননীগোপাল দেৱ গোস্বামীয়ে ২০১০ চনত আধ্যাত্মিক যুৱ সন্মিলন (আয়ুস) নামৰ এটা স্বেচ্ছাসেৱী সংগঠন জন্ম দি অসম তথা ভাৰতবৰ্ষৰ বিভিন্ন প্ৰান্তত ধ্যান, ব্যায়াম, প্ৰাণায়াম আদিৰ লগতে বিভিন্ন ধৰণৰ সত্ৰীয়া সংস্কৃতি, কৃষ্টি যুৱক-যুৱতী সকলৰ মাজত প্ৰচাৰ কৰি আহিছে। ইয়াৰ বাহিৰেও প্ৰতি চাৰিমাহৰ মূৰে মূৰে প্ৰকাশিত আয়ুসৰ মুখপত্ৰ 'আত্মাৰ্থ'ৰ যোগেদি এই যুৱক-যুৱতী সকলক দেহ, মন, জীৱ, আত্মা আৰু পৰমাত্মাৰ সম্যক জ্ঞান প্ৰদান কৰি আহিছে।

আমাৰ এই ক্ষুদ্ৰ অধ্যয়নৰ যোগেদি এটা কথা ক'ব পাৰি যে সত্ৰীয়া উৎসৱ-পাৰ্বনসমূহৰ মাজেদি নৈতিক মূল্যবোধ প্ৰচাৰ আৰু প্ৰসাৰ ঘটিছে। প্ৰকৃতৰ্থত সত্ৰত পালিত প্ৰত্যেকটো উৎসৱ সত্ৰৰ বৈষ্ণৱসকলৰ বাবে উপাসনাৰ একোটা উপলক্ষ। উপাস্য দেৱতাৰ সন্তুষ্টিৰ বাবে উৎসৱসমূহ উদ্‌যাপন হোৱা বাবে ই সম্পূৰ্ণ ধৰ্মৰ লগত জড়িত হৈ পৰে। সত্ৰত পালিত উৎসৱ সমূহ উদ্‌যাপনৰ ঘাই লক্ষ্য বুলিলে এইকেইটা কথা মনলৈ আহে —

- (ক) উপাস্য দেৱতাৰ প্ৰতি ভক্তিভাৱ গাঢ় কৰা। (খ) ধৰ্মীয় পৰম্পৰা ৰক্ষা কৰা।
- (গ) আনন্দ দানৰ যোগেদি ধৰ্মৰ শিক্ষা দিয়া। (ঘ) সামাজিক সম্প্ৰীতি ৰক্ষা কৰা।
- (ঙ) পৰমাত্মাৰ লগত জীৱাত্মস্বৰূপ ভক্তুল সম্পৰ্ক স্থাপন কৰা।

মাজুলীৰ সত্ৰানুষ্ঠানসমূহত পালন কৰা উৎসৱ পাৰ্বনসমূহ অধ্যয়ন কৰিলে কেইটামান উল্লেখযোগ্য দিশ স্পষ্টকৈ দেখা যায়। ইয়াৰ ভিতৰত উল্লেখযোগ্য দিশবোৰ হ'ল:-

- ১) অসমীয়া জাতীয় জীৱনৰ লগতে সৰ্বভাৰতীয় ঐক্য আৰু সংহতিৰ ক্ষেত্ৰত যথেষ্ট বৰঙনি আগবঢ়াইছে।
- ২) ধৰ্মীয় দৃষ্টিভঙ্গীৰে আৰু আধ্যাত্মিক চিন্তা-ভাৱনাৰ লগতে সাংস্কৃতিক সংহতিৰ ক্ষেত্ৰটো প্ৰচুৰ অৰিহণা আগবঢ়াইছে।
- ৩) আধ্যাত্মিক, নৈতিক শিক্ষাৰ লগতে বিবিধ বৈষয়িক শিক্ষাৰো মাধ্যম হিচাপে সমাজলৈ অৰিহণা আগবঢ়াইছে।

৪) উৎসৱ-পাৰ্বণৰ যোগেদি সংগীতাদি সুকুমাৰ শিক্ষা-চৰ্চা আৰু অনুশীলন হোৱাৰ উপায় প্ৰদান কৰিছে।

৫) বৰ্তমান বস্তুবাদী মানসিকতাৰ মানুহক ৰুচীশীল ভাৱে স্বাৱলম্বী হোৱাৰ উপায়ো প্ৰদান কৰিছে।

৬) পৰ্যটনৰ এক ক্ষেত্ৰ হিচাপে চিহ্নিত কৰিছে।

সত্ৰীয়া উৎসৱ-পাৰ্বণসমূহৰ মাজত নিহিত হৈ থকা আধ্যাত্মিক নৈতিক আৰু সামাজিক তাৎপৰ্য বিচাৰ কৰিলেহে এই উৎসৱ-পাৰ্বণসমূহৰ প্ৰকৃত অৰ্থ আৰু মূল্য বুজা যায়। আধ্যাত্মিকতা হ'ল উৎসৱ-পাৰ্বণসমূহৰ আত্মা আৰু বাহ্যিকতা হ'ল ইয়াৰ শৰীৰ। বিভিন্ন সত্ৰভেদে, অঞ্চলভেদে আৰু সময়ভেদে বাহ্যিকতাৰ পৰিৱৰ্তন ঘটিলেও আভ্যন্তৰীণ লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্যৰ পৰা সত্ৰীয়া উৎসৱ-পাৰ্বণসমূহ কোনো দিশত বিচ্যুত হোৱা দেখা নাযায়। মাজুলীৰ সৰু-বৰ সত্ৰানুষ্ঠানসমূহত উদ্‌যাপন কৰা উৎসৱ-পাৰ্বণসমূহ অসমৰ বৃহত্তৰ সত্ৰীয়া জীৱনৰ অতিকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ অংশ। যি মহান লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্যৰে মহাপুৰুষ শংকৰদেৱ, মাধৱদেৱ, দামোদৰদেৱ, গোপালদেৱ, হৰিদেৱ আৰু গোপাল আতাই মাজুলী তথা সমগ্ৰ অসমত সত্ৰানুষ্ঠান প্ৰতিষ্ঠা কৰিছিল, আজি তাৰ পাঁচ শ বছৰৰ পিছতো সত্ৰানুষ্ঠানসমূহ সেই একে উদ্দেশ্যতে আত্মনিয়োজিত হৈ আছে।

অসমৰ সত্ৰীয়া উৎসৱ-পাৰ্বণসমূহৰ উৎপত্তি আৰু বিকাশৰ ঐতিহাসিক বিচাৰে আৰু তাৎপৰ্য বিচাৰে প্ৰমাণ কৰে যে-এহাতে সৰ্বভাৰতীয় নৱবৈষ্ণৱ ভক্তি আন্দোলনৰ পটভূমিত ভাৰতীয় চিন্তা আৰু সাধনাৰ লগত আৰু আনহাতে ভৌগলিক সামাজিক আৰু পৰম্পৰাগত সাংস্কৃতিক পটভূমিৰ লগত অসমৰ সত্ৰীয়া জীৱন আৰু সত্ৰীয়া উৎসৱ-পাৰ্বণসমূহৰ অবিচ্ছেদ্যভাৱে যুক্ত হৈ আছে। ভাৰতীয় সাধনাৰ লগত অসমৰ লোক-জীৱ, লোকমন আৰু নৈসৰ্গিক জীৱনৰ একাত্মীয়তা অসমৰ সত্ৰৰ বিভিন্ন উৎসৱ-অনুষ্ঠানসমূহে স্থাপন কৰি এটি পৰিশীলিত জীৱন-পদ্ধতি গঢ়ি তুলিছে বুলি ক'ব পাৰি।

সত্ৰানুষ্ঠানবোৰৰ মাজত ইমানবোৰ দিশ অন্তৰ্নিহিত হৈ থকা স্বত্বেও বৰ্তমান ক্ষেত্ৰত সত্ৰ এখন পৰিচালনাৰ ক্ষেত্ৰত বহু দুৰ্বলতা দেখা যায়। এই ক্ষেত্ৰত বিশেষকৈ অৰ্থৰ অভাৱৰ কথা ক'লেই যথেষ্ট নহ'ব। অৰ্থৰ লগত সত্ৰত থাকিবলৈ ভকতৰো অভাৱ হোৱা দেখা যায়। ডাঙৰ ডাঙৰ দুই এখন সত্ৰৰ বাহিৰে সৰু সৰু প্ৰায়বোৰ সত্ৰৰেই আৰ্থিক অৱস্থা টনকিয়াল নহয়। বহুকেইখন সত্ৰানুষ্ঠান শিষ্য-প্ৰশিষ্যসকলৰ "দান-বৰঙণিতেই চলি আছে। গতিকে কোনো এটা উৎসৱ অথবা অনুষ্ঠানৰ আয়োজন কৰোতে যথেষ্ট অসুবিধাৰ সন্মুখীন হোৱা দেখা যায়। আনহাতে বৰ্তমান ভোগবাদী মানসিকতাই সমগ্ৰ সমাজ ব্যৱস্থাকে গ্ৰাস কৰাৰ সময়ত উদাসীন সত্ৰবোৰত ভকতৰ অভাৱ দেখা যায়। কাৰণ পূৰ্ব পৰম্পৰা অনুসৰি একোজন ভকতক সত্ৰলৈ বাল্য অৱস্থাতে অনা হয়। কিন্তু বৰ্তমান সময়ত আমাৰ সমাজত এটা বা দুটা সন্তানৰ পিতৃ মাতৃয়ে তেওঁলোকৰ সন্তানক সত্ৰলৈ পথাবলৈ ইচ্ছা প্ৰকাশ নকৰে। যাৰ ফলস্বৰূপে ৩/৪ শতাধিক ভকত বৈষ্ণৱ থকা সত্ৰত বৰ্তমান ৭০/৮০ জনহে

ভকত থকাদেখা যায়। বৰ্তমান সময়ত সত্ৰানুষ্ঠানৰ বাবে এই দিশটো অতি চিন্তনীয় বিষয় হৈ পৰিছে। এই ক্ষেত্ৰত চৰকাৰী পক্ষইও কিছু চিন্তা কৰাৰ প্ৰয়োজন আহি পৰিছে। আন এটা দিশত মন কৰিলে দেখা যায় যে সত্ৰীয়া সংস্কৃতিৰ প্ৰাণকেন্দ্ৰ মাজুলীক এক পৰ্যটনৰ ক্ষেত্ৰ হিচাপে গঢ়ি তোলাৰ ক্ষেত্ৰত বহু পিছ পৰি আছে। বছৰি ৩/৪ শতাধিক বিদেশী পৰ্যটক আহে যদিও সি যথেষ্ট নহয়। এই ক্ষেত্ৰত চৰকাৰে সত্ৰনগৰী মাজুলীক এক পৰ্যটন ক্ষেত্ৰ হিচাপে গঢ়ি তুলি সত্ৰ তথা সত্ৰানুষ্ঠানসমূহক এক নতুন মাত্ৰা প্ৰদান কৰাৰ লগতে স্বাৱলম্বী হোৱাৰ পথ দেখুওৱাৰ পাৰে।

সহায়ক গ্ৰন্থপঞ্জী:

- দেৱগোস্বামী, শ্ৰী শ্ৰী পীতাম্বৰ। সত্ৰীয়া উৎসৱৰ পৰিচয় আৰু তাৎপৰ্য কৌস্তভ প্ৰকাশন, প্ৰথম প্ৰকাশ, ২০০১।
- মহন্ত, প্ৰশান্ত কুমাৰ (সম্পা.)। মাজুলী। গ্ৰন্থ সংস্কৃতি। যোৰহাট। প্ৰথম প্ৰকাশ। ২০০১।
- দেৱগোস্বামী, কেশৱানন্দ। সত্ৰ সংস্কৃতিৰ ৰূপৰেখা। বনলতা প্ৰকাশন। ২০০০ চন।
- শৰ্মা, তীৰ্থনাথ। আউনীআটী সত্ৰৰ বুৰঞ্জী। প্ৰথম প্ৰকাশ, ১৯৭২।
- নেওগ, মহেন্দ্ৰ। পৱিত্ৰ অসম। কিৰণ প্ৰকাশ। চতুৰ্থ সংস্কৰণ। ২০০৮।
- নেওগ, মহেন্দ্ৰ। অসমৰ সাংস্কৃতিক ঐতিহ্য। বনলতা প্ৰকাশন। প্ৰথম প্ৰকাশ। ২০০৯।
- ভট্টাচাৰ্য, শিৰীষ কুমাৰ (সম্পা.)। অসমৰ সত্ৰ পৰিচয়, সন্ত সমাৰোহ। শ্ৰী শ্ৰী আউনীআটী সত্ৰ। প্ৰথম প্ৰকাশ, ২০০৪।
- ভট্টাচাৰ্য, শিৰীষ কুমাৰ। দক্ষিণপাট সত্ৰৰ পুথি প্ৰথম প্ৰকাশ, ২০০৪।
- শাস্ত্ৰী, ৰূপম কুমাৰ। লোক-বিশ্বাসত দক্ষিণপাট সত্ৰ। প্ৰথম প্ৰকাশ, ২০১৩।
- কাকতি, কেশৱ আৰু কলিতা, অনন্ত। মাজুলীৰ মুখ্য সত্ৰসমূহৰ ইতিবৃত্ত। এ.কে. প্ৰকাশন, পঞ্চম প্ৰকাশ, ২০১০।
- দত্ত, কমল। আউনীআটী পালনাম। প্ৰথম প্ৰকাশ। ২০১৪।